

Технички број:
01-08/24 од 30.08.2024 година

**СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА НА
ЖИВОТНАТА СРЕДИНА**

ЗА

**УРБАНИСТИЧКИ ПРОЕКТ ВОН ОПФАТ НА
УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА ГЛАВЕН КОЛЕКТОР
ЗА ПОВРЗУВАЊЕ НА ВИНИЦА И СЕЛАТА
ГРДОВЦИ И ПРИБАЧЕВО НА ПСОВ КОЧАНИ И
СЕКУНДАРНИ КОЛЕКТОРИ ЗА СЕЛАТА ЛЕСКИ,
ЈАКИМОВО И ИСТИБАЊА, ОПШТИНА КОЧАНИ,
ОПШТИНА ВИНИЦА И ОПШТИНА ЧЕШИНОВО
ОБЛЕШЕВО**

НА Ц Р Т И З В Е Ш Т А Ј

Август, 2024 година

**Технички број:
01-08/24 од 30.08.2024 година**

Со цел навремено да се согледаат можните негативни влијанија врз животната средина и здравјето на луѓето, како и социо - економските аспекти од реализација на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за главен колектор за поврзување на Веница и селата Грдовци и Прибачево на ПСОВ Кочани и секундарни колектори за селата Лески, Јакимово и Истибања, општина Кочани, Општина Веница и општина Чешиново Облешево, се наложи потребата за спроведување на Стратегиска оцена на животната средина.

Извештајот за Стратегиска оцена е потпишан од Експерт за Стратегиска оцена на влијанието врз животната средина (видено од Копија на потврда, дадено во прилог).

Во подготовката на Извештајот за Стратегиска оцена на влијание врз животната средина учествуваа:

- Васил Пендевски, дипл. инж. по заштита на животна средина- Специјалист по биолошки науки-микробиологија,
- Емил Стојановски, дипл. инж. по заштита на животна средина.

Горенаведениот извештај за стратегиска оцена на животната средина согласно член 66 став (5) од Законот за животна средина е потпишан од лице кое е вклучено во листата на експерти за стратегиска оцена на влијанието врз животната средина која ја води Министерството за животна средина и просторно планирање. Како доказ за истото во прилог на извештајот е дадена копија на Уверение со број 12-1525/11 од 27.02.2020 година дадена од страна на Министерството за животна средина и просторно планирање.

Васил Пендевски, дипломиран инженер, ги исполнува условите пропишани со член 23 став (3), член 72 став (2) и (3) од измените и дополнувањето на Законот за животна средина на („Сл. Весник на РСМ” бр. 89/22) и се стекна со правото да биде вклучен во Листата на експерти за стратегиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија.

Васил Пендевски

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА
И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

Број 12-1525/11
Датум: 27-02-2020 година

УВЕРЕНИЕ

за положен стручен испит за стекнување на
статус експерт за стратегиска оцена на животната средина

Пендевски Методи Васил роден на 05.09.1978 година во Берово, дипломирал на ден 07.06.2002 на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје на Машински факултет, го положи **стручниот испит за стратегиска оцена на животната средина** на ден 29.01.2020 година, се стекна со **статус на експерт за стратегиска оцена на животната средина** и ги исполнува условите утврдени во член 85 став 2 од Законот за животна средина, а со тоа се стекнува со право да биде вклучен во Листата на експерти за стратегиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Северна Македонија.

Министерство за животна средина и
просторно планирање

Министер
Naser Nuredini

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА
И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

Број 12-4226/3
Датум: 21-06-2022 година

УВЕРЕНИЕ

за положен стручен испит за стекнување на
статус експерт за стратедиска оцена на животната средина

Стојановски Душан Емил роден на 01.03.1975 година во Скопје, дипломирал на ден 13.09.2007 година на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје на Машински факултет, го положи стручниот испит за стратедиска оцена на животната средина на ден 26.12.2012 година, се стекна со статус на експерт за стратедиска оцена на животната средина, ги исполнува условите утврдени во член 23 став (3), член 72 став (1), а во врска со член 27 став (2) и (3) од измените и дополнувањето на Законот за животна средина („Службен весник на РСМ“ бр. 89/22), и се стекна со правото да биде вклучена во Листата на експерти за стратедиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија.

Министерство за животна средина и
просторно планирање

Министер
Naser Nuredini

Содржина:

	Вовед	6
1.	Цели на Планскиот документ	9
1.1	Цели на заштита на животната средина	12
1.2	Специфични цели на Стратегиската оцена	14
1.3	Употребена методологија	16
1.4	Законодавна рамка	18
1.5	Институционална рамка	20
1.6	Содржина на Извештајот за Стратегиска оцена на животната средина	22
1.7	Резиме	23
2.	Преглед на планскиот документ	24
2.1	Основи на Планскиот документ	24
2.2	Плански опфат	25
2.2.1	Географска и геодетска местоположба	25
2.2.2	Намена на употреба на земјиштето	26
3.	Краток опис и образложение на планските решенија за изградба на комунална и сообраќајна инфраструктура.....	31
4.2	Опис на сегашната состојба со животна средина во планскиот опфат	43
4.3	Сегашна состојба со животната средина во и околу планскиот опфат	50
5.	Состојба без имплементација на планскиот документ	52
6.	Алтернативи и чинители за избор на алтернатива	53
7.	Претпоставени влијанија врз медиумите на животната средина	55
8.	Мерки за заштита, намалување и неутрализирање на значајните влијанија врз животната средина од имплементација на планскиот документ	63
9.	План на мерки за мониторинг на животната средина	75
10.	Нетехничко резиме	77
11.	Прилози	89
	Додаток	91
	Користена литература	95

Вовед

Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за главен колектор за поврзување на Веница и селата Грдовци и Прибачево на ПСОВ Кочани и секундарни колектори за селата Лески, Јаќимово и Истибања, општина Кочани, Општина Веница и општина Чешиново Облешево изработува согласно член 58 став 6 од Законот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РСМ” бр. 32/20 и 111/23).

Станува збор за изработка на урбанистичко проектна документација која ќе овозможи поставување на главен колектор за поврзување на селата Грдовци и Прибачево на ПСОВ Кочани и секундарни колектори за селата Лески, Јаќимово и Истибања. Овој урбанистички проект вон опфат на урбанистички план се изработува на површина од $P = 181267.82\text{m}^2$, односно 18,12 ха. Проектниот опфат на кој е вршена потребната анализа за изработка на предметниот УП е на КО Прибачево, КО Истибања, КО Лески, КО Мојанци, КО Грдовци, КО Јаќимово, КО Теранци, КО Веница при Општина Кочани, Општина Веница и Општина Чешиново Облешево.

Оваа проектна документација се изработува по прифатена Иницијатива за изработка на урбанистичката документација од страна на Комисијата за урбанизам на Општина Кочани, Општина Веница и Општина Чешиново Облешево.

Оцената на влијанието на определени стратегии, планови и програми врз животната средина и здравјето на луѓето е постапка со која се проценуваат влијанијата врз животната средина и здравјето на луѓето од спроведувањето на предложените плански документи, со цел потенцијалните влијанија да бидат земени во предвид уште во најраната фаза на донесувањето на одлуки поврзани со планирањето на просторот.

Спроведувањето на Стратегиската оценка на влијанијата на планскиот документ врз животната средина обезбедува креирање на мерки за заштита на животната средина и здравјето на луѓето во процесот на подготвување и донесување на планските документи преку експертска проценка и вклучување на јавноста пред донесување на истите, а со цел донесување на одржливи плански решенија.

Подготовката на планскиот документ ги дефинира и јасно ги утврдува основните, а со тек на време и реалните цели и правци во доменот на земјоделството, шумарството, енергетиката, индустријата, туризмот, управување со отпадот, управување со водите, просторното и урбанистичко планирање и користење на земјиштето, како и Националниот акционен план за животна средина и локалните акциони планови за животна средина кои ја налага потребата согласно член 65 од Законот за животна средина од спроведување на Стратегиската оценка на влијанието на животната средина на овие плански и програмски решенија и цели.

Стратегиската оценка на влијанието на животната средина се состои од неколку фази на планирање:

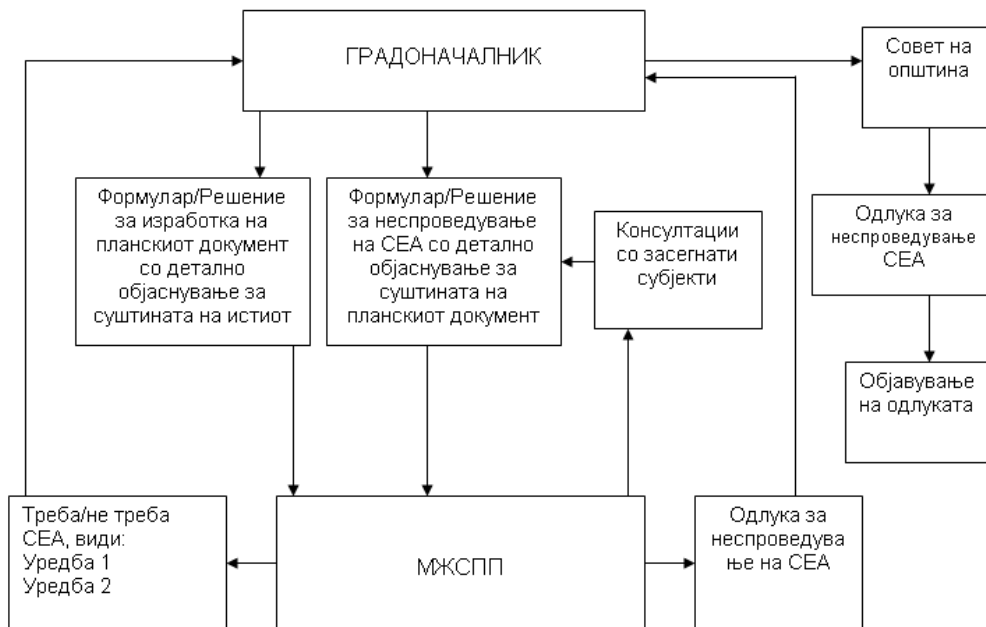
- проверка;
- определување на опфат;

- основни податоци на животната средина;
- оцена;
- подготовка на извештајот за животна средина;
- консултација со засегнатата јавност;
- прифаќање на стратегијата, планот или програмата и
- мониторинг.

При определување на обемот и деталноста на информациите во Извештајот за животна средина, Локалните самоуправи на општините се должни да побараат мислење од органите кои се засегнати од реализација на планскиот документ. Исто така, според Архуската Конвенција и Уредбата за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 147/08 и 45/11) член 8, општината е должна да го вклучи учеството на јавноста преку:

- утврдување на динамиката и роковите што ќе бидат реални за ефикасно учество на засегнатата јавност;
- нацрт-правилата треба да бидат јавно расположливи, и
- на јавноста треба да и се овозможи да го изнесе своето мислење.

Постапка за утврдување на неопходност од спроведување на стратегиска оцена (СЕА) за плански документ кој го подготвува локалната управа (Screening)

Министерството за животна средина и просторно планирање јасно ги дефинира основните, а со време и остварливите цели и правци на развојот, особено во поглед на неопходните квалитативни структурни промени и за нив релевантни и адаптивни решенија и опции. Непосредната поврзаност и меѓусебната условеност помеѓу планскиот опфат и влијанието на животната средина наметнува едновремен, интегрален третман на просторот и

дефинирање на долгорочна стратегија за уредување, опремување и користење на просторот и ефикасна заштита на животната средина, природата и културно-историското наследство во регионот.

Посебно внимание е посветено на карактеристиките на користење на земјиштето. Правната и административна рамка, која ги опфаќа основните закони, стратешки планови и стандарди на животната средина, како и процедурите за Стратегиска оценка на животна средина обработени се во посебно поглавје од овој Извештај.

Анализата на алтернативите кои се опфатени со овој извештај укажува на потребата од неминовно спроведување на Стратегиската оценка на влијанието врз животната средина во процесот на планирање заради правилна и поефикасна избрана алтернатива. Очекуваните резултати врз животната средина, препораките и мерките за намалување на влијанијата, како и планот за мониторинг се прикажани и објаснети во посебни сегменти од овој Извештај.

1. Цели на Планскиот документ

Документацијата е изработена во согласност со новите и тековни законски прописи, правилници и регулативи т.е Законот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РСМ“ бр. 32/20 и 111/23), Правилникот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ“ бр. 225/20) и Измената и дополна на Правилникот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РСМ“ бр. 219/21, 104/22 и 99/23).

Со изработката на Урбанистичко проектна документација треба да се обезбедат услови за плански развој. Поради ова целта на изработка на урбанистичкиот проект е подобрување на инфраструктурата за собирање и третман на комунални отпадни води во сливот на реката Брегалница, во согласност со директивата 91/271/ЕЕЦ и националното законодавство. Проектот предвидува поврзување на Веница со ПСОВ Кочани што ќе придонесе за од овие пресметки усвоени се проточни количини на пумпите од 130л/с за 2040-та година, како и 160л/с за 2060-та година. Со меродавните количини за двата експлоатациони периоди, пресметани се потребната манометарска височина за пумпање како и брзините на текот кои ќе се јават во потисниот цевковод, за избраните дијаметри. Ќе се придонесе кон подобрени хигиенски стандарди за населението, помалку проблеми во одржувањето на канализациониот систем, заштита на водните ресурси во сливот на реката Брегалница, промовирање на одржлив развој, подобри социо-економски услови и правилно функционирање на ПСОВ Кочани.

Концептот на новото техничко решение предвидува транспортот на отпадната вода од Веница и околните населени места до ПСОВ Кочани, да биде комбинација од течење на водата гравитационо и дел под притисок, односно со пумпање. Ова претставува основа за разработка на новото техничко решение во идејниот проект. Техничкото решение предвидува населените места кои се наоѓаат спротиводно од градот (Јакимово и Истибања), гравитационо да се доведат отпадните води до пресекот со главниот колектор од Веница. Од оваа пресечна точка почнува главниот колектор кој ја транспортира отпадната вода се до ПСОВ Кочани. Попатно на овој колектор, се вклучува и населеното место Лески од Општина Веница, како и Прибачево и Грдовци од Општина Кочани. Главниот колектор воглавно е гравитационоен, само делот кој поминува под Река Брегалница е под притисок се до вклучувањето на првото Кочанско населено место, Прибачево. Второто населено место од општина Кочани кое се приклучува на главниот колектор е Грдовци, при што поради длабочината и состојбата на постоечкиот колектор од Грдовци се предвидува и негова реконструкција.

Пред да се зафатат отпадните води од секундарните колектори од селата како и пред да се зафатат водите од Веница со главниот колектор, се предвидува изведба на преливни шахти за да во услови на влажно време поголемите количини од предвидените за тој колектор, прелеат во најблискиот реципиент.

На предметниот опфат не постојат изградени објекти. Општината има потреба од донесување на ова документација со што би можела да му понуди

на инвеститорот изградба на објекти од прва категорија, односно изградба на главен и секундарен колектор.

Поради ова целта на изработка на урбанистичкиот проект е формирање и дефинирање на проектен опфат, добивање на максимална површина за градба согласно законските прописи за предвидување на градба со класификација на намена Е 1.6- Канализациски инфраструктури.

Просторот кој е тема на разработка се наоѓа во територијата на Општина Кочани, Општина Веница и Општина Чешиново Облешево односно во КО Прибачево, КО Истибања, КО Лески, КО Мојанци, КО Грдовци, КО Јакимово, КО Теранци, КО Веница.

Проектниот опфат за изработка на Урбанистичко проектната документација е дефиниран согласно границите на катастарските парцели од КО Прибачево, КО Истибања, КО Лески, КО Мојанци, КО Грдовци, КО Јакимово, КО Теранци, КО Веница при Општина Кочани, Општина Веница и Општина Чешиново Облешево.

Површината која ја опфаќа опишаната граница изнесува 181276,82 м².

Анализата на постојната состојба покажува дека на теренот на проектниот опфат нема изграден градежен фонд.

Согласно добиените податоците од Електродистрибуција ДООЕЛ Скопје - Друштво за дистрибуција на електрична енергија за подземни и надземни инсталации на дистрибутивната мрежа и објекти со допис бр. 10-22/4-104 од 11.04.2023 година, констатираше дека на предметниот проектен опфат има постоечки инсталации.

Согласно добиените податоците од МЕПСО за постојни и планирани електроенергетски објекти со допис бр. 11-2329/1 од 12.04.2023, предметниот проектен опфат СЕ ПРЕКЛОПУВА со ЕЕ Објекти кои се во нивна сопственост.

Согласно податоците од Дирекција за заштита и спасување - Подрачно одделение Веница, со допис бр. 09-55/2 од 13.04.2023 година констатирано е дека за предметниот проектен опфат нема податоци за постоечка или планирана инфраструктура и затоа нема пречки во условите за планирање на просторот.

Согласно податоците од Дирекција за заштита и спасување - Подрачно одделение Кочани, со допис бр. 09-44/2 од 12.04.2023 година констатирано е дека за предметниот проектен опфат нема податоци за постоечка или планирана инфраструктура и затоа нема пречки во условите за планирање на просторот.

Според добиените податоци од Македонски Телеком АД-Скопје со допис бр. 44170 од 30.06.2023 година, констатирано е дека на предметниот проектен опфат има постојна МКТ инфраструктура.

Согласно добиените податоци од ЈПДП Скопје (допис бр. 10-3554/2 од 27.04.2023 година) констатирано е дека дел од предметниот опфат се вкрстува со регионалните патишта Р1309 (П-518) и Р1304 (П-527) за кои во плановите на Јавното претпријатие за државни патишта не е предвидено проширување ниту менување на сегашната траса.

Бидејќи дел од опфатот се вкрстува со државни патни правци, потребното е Инвеститорот да достави барање за Одобрување за подземни премини на инсталацијата. Во секој случај условите за подземните премини на инсталацијата ќе зависат од конкретните услови на терен и истите ќе бидат дефинирани во Одобрувањето.

Согласно добиените податоци од ЈП Солидарност со допис бр. 03-293 од 12.04.2023 година, констатирано е дека на посочената траса на главниот колектор и секундарните колектори не постојат водоводни канализациони инфраструктурни инсталации.

Согласно добиените податоци од ЈП ЖРСМ со допис бр. 2001-1677/2 од 06.04.2023 година, констатирано е дека предметниот проект опфат се наоѓа надвор од заштитниот појас на железничката пруга, на предметната локација нема планирани и постојни инсталации и објекти кои се во нивна сопственост.

Согласно добиените податоци од УЗКН со допис бр. 17-1356/2 од 05.05.2023 година, констатирано е дека во границите на опфатот постојат повеќе археолошки локалитети и споменици на културата.

Поради тоа во согласност со одредбите од член 71 од Законот за заштита на културно наследство, потребно НУ Завод за заштита на спомениците на културата и Музеј - Штип да извршат увид во границите на опфатот на предметниот план, да се произнесат со стручно мислење и да утврдат соодветен режим на заштита на недвижните културни добра.

Според добиените податоци од Управа за животна средина - Сектор Води (со допис бр.11-2878/2 од 14.06.2023) констатирано е дека предметната локација не е во рамките на предвидените акумулации согласно Водостопанската основа од Просторниот план на РМ 2002-2020, а притоа се наоѓа во границите на втора и трета заштитна зона на извориштето - експлоатационо бунарско поле Грдовски Орман согласно Елаборатот за одредување на граници на заштитни зони на експлоатационите бунари на локација Грдовски Орман - Кочани со тех. бр. ГТ- 15/03/2021 од март 2021 година изработен од ГИ Македонија, Скопје. Исто така, идентификувани се повеќе водотеци, меѓу кои и река Брегалница, Осојница, Градечка Река, Оризарска Река, кои поминуваат преку планскиот опфат и дел граничат со истиот.

Од анализата на постојната документација и просторните можности на локалитетот се потврдува можност за реализација на предложените програмски содржини од инвеститорот.

Во инвестиционите одлуки, стриктно треба да се почитуваат локациските услови и техно - економските критериуми за заштита на животната средина, кои се усвоени на национално ниво.

Реализацијата на овој проект ќе предизвика позитивни импулси и ефекти врз целото непосредно окружување и од аспект на повисока организација и уреденост на просторот, инфраструктурна опременост, како и максимално почитување на нормативите и стандардите за заштита на животната средина.

1.1 Цели на заштита на животната средина

Заштитата на животната средина подразбира множество на различни постапки и мерки кои го спречуваат загрозувањето на животната средина. Под заштита на животната средина се подразбира не само заштита на човекот туку и заштита на билната вегетација и животинскиот свет. Целите на заштитата на животната средина се заштита на здравјето на луѓето, квалитетот на екосистемите, заштита на растителниот и животинскиот свет и културни добра чиј творец е човекот, зачувување на рамнотежата и еколошката стабилност на природата, рационално и адекватно користење на природните ресурси.

Декларацијата за животната средина е донесена на Светската конференција на Обединетите држави во 1972 година. Стокхолмската конференција за човековата средина, одржана 1972 година ја разбудила свеста и го означила почетокот на еколошката ера и истовремено ја иницирала Париската конвенција на Претседатели на Држави и Влади на земјите од Европската економска заедница, одржана истата година. Во усвоената декларација како основна цел на еколошкиот развој се наведува смалување на ризикот во поглед на условите на живот, подобрување на квалитетот на живеење и да се во остварување на овие цели посебно внимание обрати на заштитата на животната средина. Според тоа, Европското законодавство кое го има усвоено Советот на Европските економски заедници се нагласи гаранцијата на правото на секој граѓанин на чиста и здрава животна средина.

Во текот на 1992 година во сила стапи Базелската Конвенција, чија што цел е смалување на супстанциите одредени како опасен отпад. Во Мај 2004 година стапи во сила и Стокхолмската конвенција за перзистентни органски загадувачи, со кои ги дефинира 12 екстремно отровни органски загадувачи, барајќи нивна редукција или нивно целосно елиминирање.

Меѓународната правна заштита на животната средина се сведува во најголем дел на меѓународно - правна акција против загадувањето. Сепак, меѓународната регулатива во областа на животната средина сеуште не достигнала на ниво кој би овозможил мирен живот на сите живи суштества на нашата планета. Се донесуваат разни протоколи, конвенции, декларации и др.

Република Македонија, во рамките на евроинтеграциските процеси во животната средина има потпишано голем број на меѓународни конвенции, билатерални договори и протоколи и кои заедно со националните прописи ја сочинуваат правната рамка која го уредуваат управувањето со медиумите на животната средина. Во процесот на апроксимацијата на ЕУ законодавство од областа на животната средина преку транспонирање на ЕУ законодавството Република Македонија ги има донесено следните закони:

- Закон за животна средина („Сл. Весник на РМ” бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 89/22 и 171/22);

- Закон за квалитет на амбиентниот воздух („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 92/07, 35/10, 47/11, 100/12, 163/13, 10/15 и 146/15) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 151/21);
- Закон за управување со отпадот („Сл. Весник на РСМ” бр. 216/21);
- Закон за заштита од бучавата во животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 79/07, 124/10, 47/11, 163/13 и 146/15) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 151/21);
- Закон за заштита на природата („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 164/15, 63/16 и 113/18) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 151/21) и др.

Процесот на усогласување со законодавството на ЕУ и во сегашно време е во тек, посебно во техничките барања дадени во анексите на ЕУ Директивите. Листата на релевантни закони и релевантни ЕУ Директиви и меѓународни договори се дадени во точката 11 од овој Извештај. Сите обврски што произлегуваат од овие законски и национални стратешки документи, беа анализирани и земени во предвид при дефинирање на основните цели за заштита на животната средина во планскиот опфат при изготвување на овој Извештај.

Како генерални цели утврдени по овие значајни основи се следните:

- Обезбедување на превентивни мерки на заштита на водните ресурси-подземните води од можните загадувачки емисии на материи од реализирање на планскиот опфат;
- Воспоставување на перманентен мониторинг на квалитетот на водата, почвата и воздухот;
- Збогатување на шумскиот фонд преку засадување на појас од соодветни дрвни растенија;
- Сочувување на постојниот биодиверзитет и елиминирање на можните контаминации на истиот и негово исчезнување;
- Воспоставување на перманентна соработка во следењето на состојбите во областа на квалитетот на водата, почвата и другите медиуми во животната средина од страна на локалните и Републичките здравствени институции од аспект на сочувување на здравјето на населението;
- Вклучување на јавноста во процесот на мониторирање на состојбите и донесување на одлуки за медиумите во животната средина;
- Воспоставување на база на податоци за состојбата во секој медиум во животната средина по принципот (движечка сила-притисок-состојба на животната средина-влијание-одговор) на локално и регионално ниво.

Во овој процес се предлага поцелосно имплементирање на горе наведените цели преку реализирање систем на предлог мерки за заштита, одбегнување, намалување, неутрализирање или компензација на негативните влијанија од реализација на предвидените содржини согласно урбанистичкиот план. За таа цел во понатамошниот текст на содржината на овој документ се предлагаат:

- ⇒ Технички мерки кои треба да се превземат за време на спроведување на планот;

⇒ Препораки за подготвување, донесување и дополнување на плановите и програмите во рамките на спроведувањето на законските обврски во животната средина.

1.2 Специфични цели на Стратегиската оцена

Специфичните цели на Стратегиската оцена на животната средина се дефинирани согласно националната и меѓународната легислатива и се прикажани преку статусот на биолошка разновидност, населението, здравјето на луѓето, материјалните добра, културното наследство и пределот:

- Реализацијата на планското решение да обезбеди заштита на животната средина, подобрување на економските услови и зголемување на животниот стандард на населението;
- Правилно управување со просторот заради одржување на видовиот биодиверзитет на флора и фауна и заштита на засегнатите, ретки и ендемични видови;
- Обезбедување на заштитно зеленило во опфатот, со формирање на хортикултурни насади;
- Подобрување на квалитетот на воздухот;
- Зачувување на квалитетот на водата;
- Интегрирано управување со отпадот преку исцрпување на сите можности за негово искористување како секундарна суровина и одложување на инертниот отпад на депонија;
- Минимизирање на појавите од несреќи и хаварији;
- Зачувување на културното наследство;
- Зачувување на карактеристиките на пределот и животната средина.

Сите активности во просторот треба да се усогласат со насоките на Просторниот план на државата, особено значителните и оние кои се однесуваат на планирањето и изградбата на;

- државни инфраструктурни системи (патишта, железници, воздушен сообраќај, телекомуникации);
- енергетски системи, енерговоди и поголеми водостопански системи;
- градежни објекти важни за Државата;
- капацитетите на туристичката понуда;
- стопанските комплекси и оние кои се однесуваат на поголеми концентрации (слободни економски зони);
- капацитетите за користење на природните ресурси.

Просторните планови на регионите и подрачјата од посебен интерес и урбанистичките планови и проекти се усогласуваат со Просторниот план на Републиката, особено во однос на следните елементи:

- намената и користењето на површините;
- мрежата на инфраструктура;
- мрежата на населби;
- заштитата на животната средина.

Насоките на Просторниот план на Републиката во однос на намената и користењето на површините се однесуваат на заложбата при изработката на урбанистичките планови и проекти, површините за сите урбани содржини треба да се бараат исклучиво на површини од послаби бонитетни класи.

Посебни мерки и активности за остварување на рационалното користење и заштита на просторот, како и посебни интереси на просторниот развој се:

1. Обезбедување на спроведување на постојните закони и прописи со кои се заштитува просторот, ресурсите и националното богатство и се организира и уредува просторот со цел за вкупен развој.
2. Рационално користење на подрачјата за градба и нивно проширување или формирањето на нови врз база на критериумите за изготвување на соодветна планска документација.
3. Насоките и критериумите за уредување на просторот надвор од градежните подрачја треба да се утврдат со помош на стручни основи и упатствата од ресорите на земјоделството, водостопанството, шумарството и заштитата на животната средина.

Целите на овој плански документ се компатибилни со целите на следните стратешки документи:

- Управување со отпад;
-Урбан развој и просторно планирање.
- Заштита на биодиверзитетот;
-Управување и користење на природните ресурси;
-Да се зачува биолошката рамнотежа на екосистемите;
-Подигање на еколошка свест;
-Примена на алтернативи (обновливи извори на енергија).

ЛЕАП на Ойштина Кочани

Стратешки цели

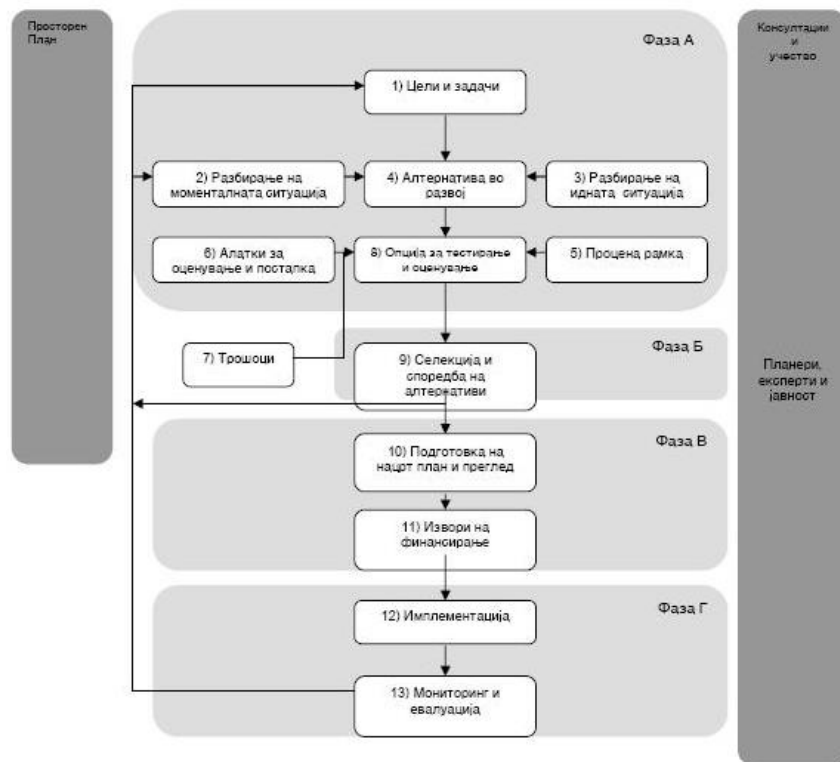
- Да се поттикне локалната заедница да превземе грижа за животната средина;
- Да се дефинираат природните ресурси на локално ниво во насока на долгорочна проекција за развој;
- Да се утврдат локалните приоритети во заштитата на животната средина;
- Да се зачува биолошката рамнотежа на екосистемите;
- Да се обезбедат услови за заштита, унапредување и зачувување на животната средина во насока на спроведување на принципот на одржлив развој на единиците на локалната самоуправа;
- Интегрирање на политиката за заштита на животната средина по вертикала и хоризонтала;
- Да се определат реални можности за реализација на поедини активности;
- Да се овозможи поврзување со слични програми на регионално и централно ниво како и координација со НЕАП.

ЛЕАП на ошшйина Винуца

Стратешки цели

- Дефинирање, проценка и поставување на проблемите од животната средина кои имаат влијание на квалитетот на живеење;
- Презентирање на проблемите и приоритетите во животната средина на прегледен и начин достапен до јавноста;
- Развивање на стратегии и активности за намалување на ризиците по животната средина и квалитетот на живеењето;
- Зголемување на јавната свест;
- Зголемување на одговорноста за заштита на животната средина;
- Зголемување на поддршката од јавноста за инвестициите во областа на животната средина;
- Развивање на план за спроведување на активности;
- Активно вклучување на јавноста во реализацијата на инвестициите од областа на животната средина;
- Утврдување на основните показатели врз база на кои ќе се мери и оценува напредокот во остварувањето на предвидените цели и задачи;
- Остварување на можности за зајакнување на локалната власт, демократијата и социјалната и економската благосостојба.

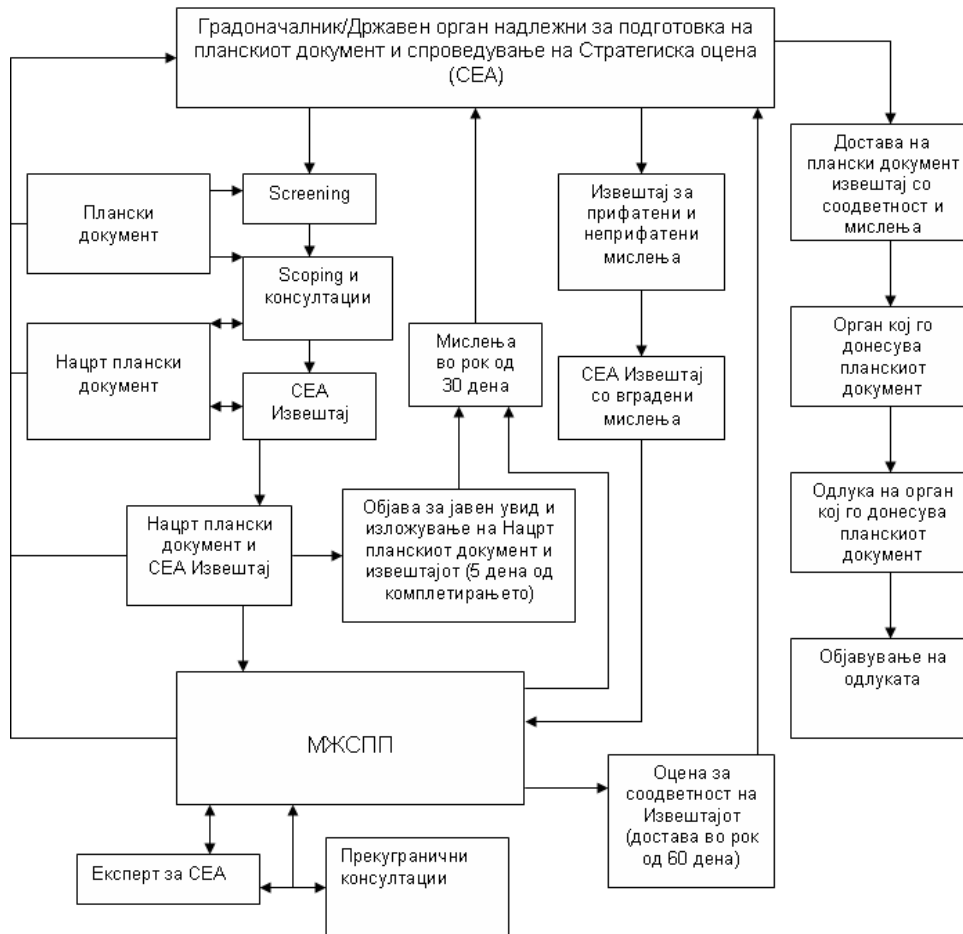
1.3 Употребена Методологија

Графички приказ на методологијата за изработка на Извештајот за Стратегиска оцена на животна средина

При подготовката на Извештајот за Стратегиска оцена се креираше методологија компатибилна на карактеристиките на просторот опфатен со планскиот документ, планската задача, достапните стратегии и документи.

**Спроведување на постапка за оцена на влијанието на
определени стратегии, планови и програми врз
животната средина (СЕА)**

При спроведување на постапката етапно беа преземени следните чекори:

- Примарно беа дефинирани целите за заштита на животната средина утврдени во стратешките документи на локално, национално и меѓународно ниво;
- Се оствари разговор со претставник на изработувачот на планскиот документ и инвеститорот за целите на инвестиционите активности и содржините кои ќе бидат опфатени во просторот и нивната разместеност;
- Се направи првичен увид на сегашните состојби во животната средина во анализираниот плански опфат, неговата околина и пошироко;

- Подетално се проучија содржините што се предвидени да се лоцираат во планскиот опфат, урбанистичкиот проект, како и просторната документација, намената и категоријата на земјиштето;
- Детално се разгледаа техничките решенија предвидени за реализација на проектната задача;
- Увид на постојната реализирана урбанистичка состојба на подрачјето дефинирано со планскиот опфат (бесправна градба, сообраќаен пристап и сл.);
- Согледување на можните негативни влијанија по животната средина од реализација на содржините предвидени со урбанистичкиот проект;
- Надминување на негативните влијанија по животната средина од реализација на содржините предвидени со урбанистичкиот проект;
- Предлагање на превентивни и корективни мерки за ублажување евентуалните влијанија по животната средина;
- Вклучување и запознавање на сите заинтересирани страни во процесот на изготвување на документот и утврдување на состојбите во животната средина со реализација на планот.

При изготвување на планскиот документ користена е стручна литература од оваа област, ЕУ Директивите, националните стратешки документи, релевантна законска регулатива, меѓународни договори, просторни и урбанистички планови и други релеванти за изработка на документот.

1.4 Законодавна рамка

Извештајот за Стратегиска оцена на животната средина за Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за главен колектор за поврзување на Винаца и селата Грдовци и Прибачево на ПСОВ Кочани и секундарни колектори за селата Лески, Јакимово и Истибања, општина Кочани, Општина Винаца и општина Чешиново Облешево е изработен согласно постојната законска регулатива во животната средина и природата во Република Македонија:

Животна средина

Закон за животна средина („Сл. Весник на РМ” бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 89/22 и 171/22).

Стратегиска оцена на животната средина

1. Уредба за критериумите врз основа на кои се донесуваат одлуките дали определени плански документи би можеле да имаат значително влијание врз животната средина и здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ” бр. 114/07);
2. Уредба за содржината на извештајот за стратегиска оцена на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 153/07);

3. Уредба за стратегиите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапка за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ” бр. 153/07 и 45/11);
4. Уредба за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 147/08 и 45/11);
5. Правилник за формата, содржината и образецот на Одлуката за спроведување, односно неспроведување на стратегиска оцена и на формуларите за потребата од спроведување, односно неспроведување на стратегиска оцена („Сл. Весник на РМ” бр. 122/11).

Заштита на природата

Закон за заштита на природата („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15, 63/16 и 113/18) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 151/21).

Амбиентален воздух

Закон за квалитет на амбиентниот воздух („Сл. Весник на РМ” бр. 100/12-пречистен текст, 10/15 и 146/15) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 151/21).

Закон за урбано зеленило („Сл. Весник на РМ” бр. 11/18 и 42/20).

Управување со отпад

Закон за управување со отпадот („Сл. Весник на РСМ” бр. 216/21).

Заштита од бучава

Закон за заштита од бучава во животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 79/07, 124/10, 47/11, 163/13 и 146/15) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 151/21).

Води

Закон за води („Сл. Весник на РМ” бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/11, 44/12, 23/13, 163/13, 180/14, 146/15 и 52/16) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 151/21).

Национална стратегија за управување со отпад (2008-2020)

Национален план за управување со отпад (2009-2015)

Заштита и спасување

Закон за заштита и спасување („Сл. Весник на РМ” бр. 36/04, 49/04, 86/08, 124/10, 18/11, 41/14, 129/15, 71/16, 106/16 и 83/18).

Просторно планирање

Просторен план на Република Македонија („Сл. Весник на РМ” бр. 39/04).

Просторно и урбанистичко планирање

Закон за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 163/16, 64/18 и 168/18) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 32/20).

Правилник за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 225/20, 219/21 и 104/22).

Правилник за поблиска содржина, размер и начин на графичка обработка на урбанистички планови („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15).

1.5 Институционална рамка

Законот за организација и работа на органите на државната управа („Сл. Весник на РМ” бр. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10 и 51/11) ги дефинира следните надлежности на Министерството за животна средина и просторно планирање:

- следењето на состојбата на животната средина;
- заштитата на водите, почвата, флората, фауната, воздухот и озонската обвивка од загадување;
- заштитата од бучава, радијација, заштитата на биодиверзитетот, геодиверзитетот, националните паркови и заштитените области;
- реставрацијата на загадените делови од животната средина;
- предлагањето мерки за третман на цврст отпад;
- просторното планирање;
- просторниот информативен систем;
- надзорот од негова надлежност и
- врши и други работи утврдени со закон.

Законот за организација и работа на органите на државната управа во ова насока на Министерството за животна средина и просторно планирање му дава клучна улога, во процесот на креирање на политиката за заштита на животната средина.

Одредени надлежности во управувањето со животната средина имаат и други органи на државната управа и локалната самоуправа како што се:

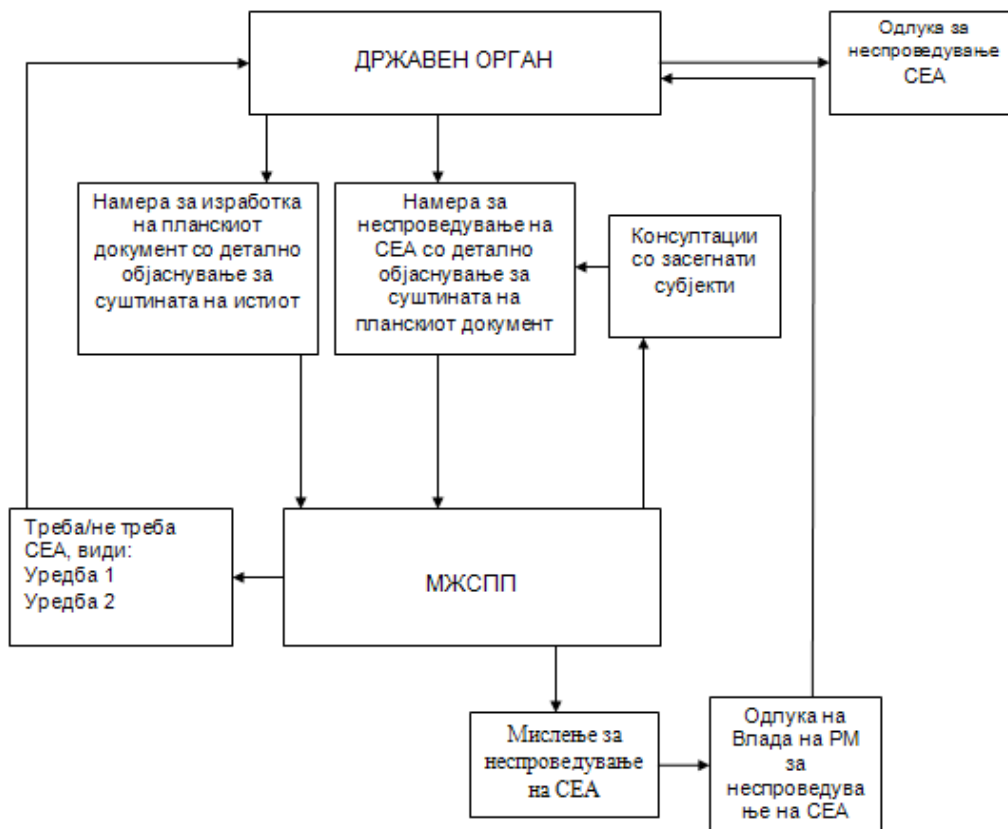
- Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство;
- Министерство за транспорт и врски;
- Институтот за јавно здравје;
- Министерство за здравство;
- Хидрометеоролошки Завод, и
- Единиците на локалната самоуправа.

Значајна улога во процесот на донесувањето на законите од областа на животната средина има и Собраниската комисија за транспорт врски и екологија.

Во процесот на Стратегиска оцена на животната средина, Министерството за животна средина и просторно планирање има одредени надлежности пропишани со Законот за животната средина, како што се:

- подготовка на решение во оние случаи во кои не се согласува со одлуката за спроведување, односно неспроведување на СОВЖС или со определениот обем на СОВЖС во одлуката;
- подготовка на решение за соодветноста на извештајот на СОВЖС за планскиот документ, и;
- воспоставување и ажурирање на листата на експерти за СОВЖС.

Постапка за утврдување на неопходност од спроведување на стратегиска оцена (СЕА) за плански документ кој го подготвуваат државни органи (Screening)

Органи на државната управа/единиците на локална самоуправа кои ги подготвуваат-усвојуваат планските документи согласно Законот за животната средина имаат обврска за:

- подготовка на извештајот за СОВЖС;
- објавување на информации за отпочнувањето на подготвувањето на планските документи и за учество на јавноста во процесот на консултации;
- објавување на информации за нацрт планскиот документ кој се подготвува и за предлог извештајот за СОВЖС;

- подготовка на извештајот од консултацијата со јавноста врз основа на добиените коментари и мислења од јавните консултации;
- комплетирање на извештајот за СОВЖС и на планските документи со добиени мислења и коментари, и
- мониторинг на влијанијата од имплементацијата на планскиот документ и во случај на негативни ефекти и информирање на МЖСПП.

Во овој процес Министерството за надворешни работи е одговорно за спроведување на прекугранични консултации за СОВЖС во однос на доставување на известување до соседната држава, која може да биде засегната од подготовката на планскиот документ или кога Република Македонија може да биде засегната од подготовка на плански документ во соседна држава.

1.6 Содржина на Извештајот за Стратегиска оцена на животната средина

Спроведувањето на Стратегиската оцена на животната средина е интерактивен процес кој треба да се спроведе паралелно со развојот на планот или програмата. Стратегиската оцена на животната средина е процес за да се осигура дека значителен ефект врз животната средина што произлегуваат од политики, планови и програми се идентификуваат, оценуваат и намалуваат. Важен инструмент за да им се помогне во постигнување на одржлив развој и креирање на политиката е Стратегиската оцена на животната средина. Посебни бенефиции во Стратегиската оцена вклучуваат:

- Поддршка на одржливиот развој;
- Да се подобрат доказите како добра основа за стратешките одлуки;
- Да се консултираат сите заинтересирани страни во процесот на изготвување на документот и утврдување на состојбите во животната средина со реализација на планот;
- Да се насочат на други процеси, како што се влијанието врз животната средина на оценките врз одделни развојни проекти.

Стратегиската оцена следејќи ги одредбите за содржината на овој Извештај, ги обработува следните содржини:

- Карактеристики на животната средина во областите кои би биле значително засегнати;
- Проблеми од областите кои се од посебно значење за животната средина, а особено од аспект на заштита на дивите птици и хабитатите;
- Целите на заштита на животната средина, одредени на национално или меѓународно ниво, кои се релевантни за планскиот документ и начинот на кој овие цели и сите аспекти на животната средина се земени во предвид за време на нивните подготовки;

- Веројатните значајни влијанија врз животната средина во целина, вклучително и врз биодиверзитетот, здравјето на луѓето, флората, фауната, водата, воздухот, почвата, климатските фактори, културното наследство, пејсажот и материјалните придобивки. Овие влијанија вклучуваат секундарни, краткорочни, долгорочни, трајни и привремено позитивни и негативни ефекти;
- Резиме/краток преглед на причините на алтернативите, опис за тоа како е направена проценката, вклучувајќи ги сите потешкотии (како што се техничките недостатоци или недостигот на know-how) до кои се дошло при собирањето на потребните информации;
- Опис на предвидените мерки кои се однесуваат на мониторингот во согласност со законските обврски;
- Не-техничко резиме на информациите дадени во согласност со барањата наведени во претходните точки.

1.7 Резиме

Врз основа на спроведената Стратегиска оценка на животната средина за Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за главен колектор за поврзување на Веница и селата Грдовци и Прибачево на ПСОВ Кочани и секундарни колектори за селата Лески, Јакимово и Истибања, општина Кочани, Општина Веница и општина Чешиново Облешево, органот е должен да ги следи ефектите врз животната средина и здравјето на луѓето со цел во раната фаза да се согледаат евентуалните негативни влијанија напоредно со изработката на планската документација пред да биде прифатлива за имплементација.

2. Преглед на Планскиот документ

2.1 Основи на Планскиот документ

Со Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за главен колектор за поврзување на Веница и селата Грдовци и Прибачево на ПСОВ Кочани и секундарни колектори за селата Лески, Јакимово и Истибања, општина Кочани, Општина Веница и општина Чешиново Облешево, се разработува проектниот опфат во кој треба да се изгради колекторскиот систем со цел одведување на отпадните фекални води.

Документацијата е изработена во согласност со новите и тековни законски прописи, правилници и регулативи т.е Законот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 32/20 и 111/23), Правилникот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 225/20) и Измената и дополна на Правилникот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РСМ” 219/21, 104/22 и 99/23).

Станува збор за изработка на урбанистичко проектна документација која ќе овозможи поставување на главен колектор за поврзување на селата Грдовци и Прибачево на ПСОВ Кочани и секундарни колектори за селата Лески, Јакимово и Истибања.

Целта на изработка на урбанистичкиот проект е подобрување на инфраструктурата за собирање и третман на комунални отпадни води во сливот на реката Брегалница, во согласност со директивата 91/271/ЕЕЦ и националното законодавство. Проектот предвидува поврзување на Веница со ПСОВ Кочани што ќе придонесе за подобрени хигиенски стандарди за населението, помалку проблеми во одржувањето на канализациониот систем, заштита на водните ресурси во сливот на реката Брегалница, промовирање на одржлив развој, подобри социоекономски услови и правилно функционирање на ПСОВ Кочани.

Концептот на новото техничко решение предвидува транспортот на отпадната вода од Веница и околните населени места до ПСОВ Кочани, да биде комбинација од течење на водата гравитационо и дел под притисок, односно со пумпање. Ова претставува основа за разработка на новото техничко решение во идејниот проект. Техничкото решение предвидува населените места кои се наоѓаат спротиводно од градот (Јакимово и Истибања), гравитационо да се доведат отпадните води до пресекот со главниот колектор од Веница. Од оваа пресечна точка почнува главниот колектор кој ја транспортира отпадната вода се до ПСОВ Кочани. Попатно на овој колектор, се вклучува и населеното место Лески од Општина Веница, како и Прибачево и Грдовци од Општина Кочани. Главниот колектор воглавно е гравитационен, само делот кој поминува под Река Брегалница е под притисок се до вклучувањето на првото Кочанско населено место, Прибачево. Второто населено место од општина Кочани кое се приклучува на главниот колектор е Грдовци, при што поради длабочината и состојбата на постоечкиот колектор од Грдовци, се предвидува и негова реконструкција. Пред да се зафатат отпадните води од секундарните колектори од селата

како и пред да се зафатат водите од Веница со главниот колектор, се предвидува изведба на преливни шахти за да во услови на влажно време поголемите количини од предвидените за тој колектор, прелеат во најблискиот реципиент.

2.2 Плански опфат

2.2.1 Географска и геодетска местоположба

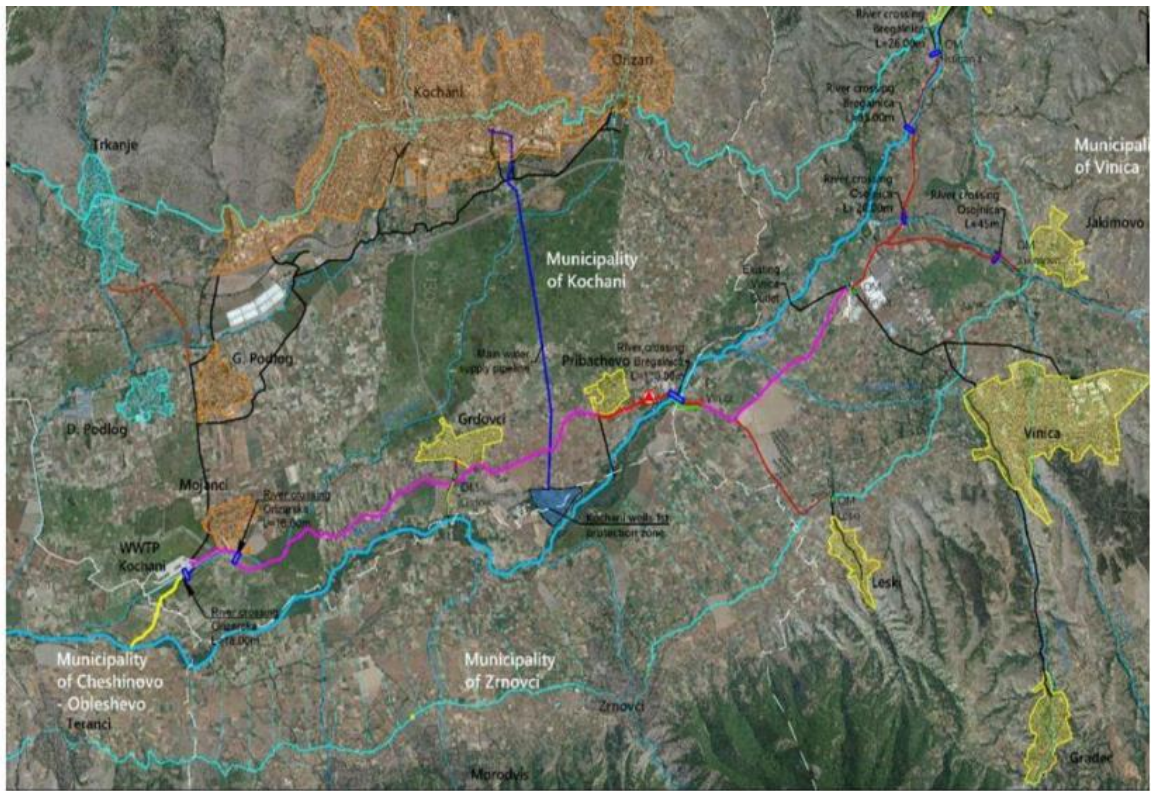
Просторот кој е тема на разработка се наоѓа во територијата на Општина Кочани, Општина Веница и Општина Чешиново Облешево односно во КО Прибачево, КО Истибања, КО Лески, КО Мојанци, КО Грдовци, КО Јакимово, КО Теранци, КО Веница. Проектниот опфат за изработка на Урбанистичко проектната документација е дефиниран согласно границите на катастарските парцели од КО Прибачево, КО Истибања, КО Лески, КО Мојанци, КО Грдовци, КО Јакимово, КО Теранци, КО Веница при Општина Кочани, Општина Веница и Општина Чешиново Облешево.

Површината која ја опфаќа опишаната граница изнесува 181 276,82 м².

Изработката на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план, со намена Е-1.6 - Канализациски инфраструктури на КО Прибачево, КО Истибања, КО Лески, КО Мојанци, КО Грдовци, КО Јакимово, КО Теранци, КО Веница, Општина Кочани, Општина Веница и Општина Чешиново Облешево ќе се одвива во рамките на границата на проектниот опфат.

Координати на проектниот опфат се:

X=7618109.1395	Y=4638088.9576	X=7618815.7626	Y=4638217.8239
X=7618139.3122	Y=4638085.3456	X=7618901.8260	Y=4638268.2122
X=7618139.5620	Y=4638085.4546	X=7618947.2213	Y=4638290.0563
X=7618189.7560	Y=4638080.8478	X=7618995.5161	Y=4638304.6492
X=7618234.8480	Y=4638090.8059	X=7619048.0912	Y=4638322.8710
X=7618235.0804	Y=4638144.3689	X=7619081.9083	Y=4638337.9788
X=7618280.8337	Y=4638185.8533	X=7619092.2877	Y=4638342.6909
X=7618318.5081	Y=4638220.0151	X=7619107.2421	Y=4638349.8044
X=7618357.3338	Y=4638232.6862	X=7619129.5929	Y=4638359.1004
X=7618399.4957	Y=4638246.7676	X=7619143.5369	Y=4638368.2852
X=7618461.1952	Y=4638252.3908	X=7619184.0351	Y=4638386.3417
X=7618511.2976	Y=4638216.4430	X=7619233.2835	Y=4638401.3000
X=7618554.3572	Y=4638179.4767	X=7619255.9375	Y=4638404.8932
X=7618596.9988	Y=4638156.2699	X=7619278.0054	Y=4638410.1071
X=7618722.9022	Y=4638190.0114	X=7619293.4033	Y=4638414.5172
X=7618779.0833	Y=4638207.4288	X=7619389.5265	Y=4638440.7626
X=7618805.3422	Y=4638214.1408		

Легенда:

Книга 1:
 Главен колектор - потисен
 Главен колектор

Книга 2:
 ПС Винаца
 Прелив од ПС Винаца

Книга 3:
 Испуст и прелив од ПСОВ Кочани во Брегалница

Книга 4, 5, 6, 7:
 Секундарни колектори

Книга 8:
 Реконструкција на Грловци прелив и испуст

Општо:
 Преливни шахти
 Постоечки колектори
 Канали за наводнување

Населени места приклучени на ПСОВ Кочани

Населени места кои ќе се приклучат на ПСОВ Кочани

Населени места кои се уште не се приклучени на ПСОВ Кочани

Останати населени места

2.2.2 Намена на употреба на земјиштето

Намената на новоформираната градежна парцела во целост е класифицирана со намена E1 - Инфраструктурни водови односно E1.6 - Канализациски инфраструктури. Урбанистичкиот проект кој е предмет на донесување треба да овозможи изградба на објекти од прва категорија на градба.

Техничко решение на главниот колектор

Главниот колектор е подолен на 5 секции, според вклучувањето на секундарните колектори во него. Вкупната должина на главниот колектор е 10,774м и на него се поставени вкупно 187 ревизиони шахти една пумпна станица и една испустна шахта на потисниот дел. Главниот колектор започнува со ПП шахта во која се вклучува заедничкиот колектор од Истибања и Јакимово, како и постоечкиот главен колектор од Винаца. На

ова локација веќе постои бетонска каскадна шахта на Виничкиот колектор, која ќе биде отстранета, а на нејзино место ќе се постави приклучната шахта. Веднаш пред оваа приклучна шахта, на постоечкиот колектор од Ваница, предвидена е преливна шахта која вишокот на вода во случај на дожд, за да не го оптеретува колекторот, пумпната станица како и пречистителната станица, ќе прелее во постоечкиот испуст во Брегалница. За да се изведе приклучната шахта, а во неа да нема доток на вода, предвидено е прво да се изведе преливната шахта, за да при изведба на приклучната шахта отпадната вода да оди на прелив во постоечкиот колектор.

Трасата на првата секција од главниот колектор започнува од приклучната шахта М 187 (МЦ) на стационожа км 10+774.00, а завршува во М 141 (МЦ) на стационожа км 8+529.00. Почетокот на оваа секција се наоѓа во близина на фабриката за ќерамиди и ќерамички производи ИЊиенербергерв, чија канализација каскадно се зафаќа во шахтата М 185 (МЦ) на стационожа км 10+697.00. Од оваа шахта па се до М 166 (МЦ) на стационожа км 9+749.00 во вкупна должина од околу 1 км, трасата на колекторот се движи низ земјоделско земјиште и покрај него нема пристапен пат за одржување. Од М 166 (МЦ) па се до крајната шахта на оваа секција, каде се вклучува село Лески, трасата на колекторот се движи покрај земјен пат кој може да се користи за одржување. На овој дел од трасата, почнувајќи од стационожа км 9+281,00 до км 9+297.00, колекторот поминува под Река Градечка на место каде истата е канализирана. Оваа секција е со вкупна должина од 2,245м и на неа предвидени се вкупно 46 ПП ревизиони шахти. Цевководот е предвиден да биде изведен од полипропиленски цевки. Наклонот на нивелетата се движи од 0.30% до 2.00%, а длабочината на ровот во просек изнесува околу 3.4м.

Втората секција започнува од приклучната шахта на село Лески се до пумпната станица Ваница, која се наоѓа на стационожа км 8+030.00. Трасата на оваа секција по цела должина се движи покрај земјен пат. Оваа е најкратка секција од главниот колектор со вкупна должина која изнесува 499м. На истата се поставени 9 ПП ревизиони шахти. Цевководот е предвиден да биде изведен од полипропиленски цевки. Наклонот на нивелетата се движи од 0.30% до 0.64%, а длабочината на ровот во просек изнесува околу 2.0м.

Третата секција претставува единствената од петте секции која работи под притисок. Започнува од ПС Ваница, а завршува во приклучната шахта за село Прибачево М 132 (МЦ), на стационожа км 6+523.00. Од пумпната станица трасата се движи низ земјоделски површини се до преминот под река Брегалница. Преминот на потисниот цевковод под Брегалница е со должина од 130м, започнува од стационожа км 7+566.00 до км 7+696.00. Веднаш после преминот под река, трасата на цевководот се до стационожа км 7+350.00, се движи покрај земјен пат. На стационожа км 7+343.00, поставена е испустна шахта за испуштање на водата во цевководот во случај на потреба за интервенција или чистење. Од оваа шахта па се до крајот на оваа секција, цевководот се движи низ земјоделски површини. Вкупната должина на оваа секција изнесува 1,488м. Цевководот е предвиден да биде изведен од полиетиленски притисочни цевки. Наклонот на нивелетата се движи од 0.20% до 2.30%, а длабочината на ровот во просек изнесува околу 3.4м.

Четвртата секција започнува од приклучната шахта на село Прибачево се до приклучната шахта за село Грдовци М 85 (МЦ), која се наоѓа на стационожа км 4+187.00. Приклучната шахта за село Прибачево воедно е и изливна шахта за потисниот цевковод и од овде отпадната вода продолжува гравитационо да тече се до ПСОВ Кочани. Од М 132 (МЦ) до М 125 (МЦ) на стационожа км 6+204.00, трасата се движи во земјоделски површини веднаш покрај асфалтниот пат кој ги поврзува Прибачево со Грдовци. После ревизионата шахта М 125 (МЦ) па се до крајот на оваа секција трасата се движи покрај земјени патишта и ќе биде лесно достапен за одржување. На стационожа км 5+720.51 главниот колектор се пресекува со главниот челичен цевковод ДН508мм со кој се водоснабдува Кочани, додека на стационожа км 4+495.00, колекторот поминува под регионалниот пат Р1309 (Р-518). Веднаш после него колекторот проаѓа под земјен канал за наводнување. Секцијата завршува со приклучната шахта за село Грдовци. Оваа секција од главниот колектор е со вкупна должина од 2,336м. На истата се поставени 47 ПП ревизиони шахти. Цевководот е предвиден да биде изведен од полипропиленски цевки. Наклонот на нивелетата се движи од 0.30% до 1.80%, а длабочината на ровот во просек изнесува околу 2.6м.

Петтата секција започнува од приклучната шахта М 85 (МЦ) на село Грдовци се до постоечката бетонска шахта, на главниот Кочански колектор ПП 630мм, во ПСОВ Кочани ЕМ ЊЊТП, на која ќе се вклучи новиот колектор од Веница. Од М 85 (МЦ) до М 12 (МЦ) на стационожа км 0+570.00, трасата се движи во земјоделски површини веднаш покрај земјени патишта. После ревизионата шахта М 12 (МЦ) па се до крајот на оваа секција трасата се движи покрај асфалтниот пристапен пат за ПСОВ Кочани. Помеѓу стационожите км 0+667.00 и км 0+683.00, во должина од 16м, главниот колектор поминува под Оризарска Река. Оваа секција од главниот колектор е со вкупна должина од 4,187м. На истата се поставени 85 ПП ревизиони шахти. Цевководот е предвиден да биде изведен од полипропиленски цевки. Наклонот на нивелетата е униформен по целата должина 0,28%, а длабочината на ровот во просек изнесува околу 3.2м.

Според начинот на течењето во колекторот, тој е поделен на гравитационен и потисен. Поголемиот дел или вкупна должина од 9,267м или околу 86% од севкупната должина, колекторот е гравитационен, додека останатиот дел или должина од 1,488м, е потисен. Поради различниот начин на течење и пресметките за потребниот дијаметар се разликуваат. Меродавните количини се усвоени за крајот на предвидениот експлоатационен период од 2060-та година. Поради промена на отпадните количини при приклучување на населените места по должина на колекторот, истиот е поделен на пет секции за кои се направени хидраулички пресметки за проточност, од кои е направен изборот на потребниот дијаметар. Како материјал при изборот на гравитационите цевководи е одлучено да се усвои полипропилен, поради своите технички карактеристики како и достапноста на нашиот пазар. Потребни критериуми (минимум услови) при избор на дијаметарот на гравитациони цевководи:

- Максимален полнеж на цевката од 70% при отпадни количини во суво време;
- Максимален полнеж на цевката од 90% при отпадни количини во влажно време;
- Минимален наклон на цевководот од 1/Д (Д - дијаметар на цевководот во мм).

Изборот на дијаметар на потисниот цевковод за разлика од гравитациониот е покомплициран, поради тоа што за придвижување на текот во цевководот се користат пумпи кои за таа намена трошат електрична енергија. Поради тоа за избор на нај оптимален дијаметар на потисниот цевковод, направена е техно економска анализа. Како материјал при изборот на цевководите е одлучено да се усвои полиетилен со висока густина ХДПЕ-ПЕ 100, поради своите технички карактеристики како и достапноста на нашиот пазар. При изборот на нај оптимален дијаметар за потисниот цевковод направена е анализа на најмали трошоци во која се земени во предвид инвестиционите трошоци, трошоците за електрична енергија и трошоците за одржување. Во анализата се испитувани цевководи со дијаметри од ДН315, ДН355, ДН400, ДН450 и ДН500мм номинален или за полиетиленски цевки тоа е надворешниот дијаметар. При изборот на дијаметарот, како минимум критериуми и влезни услови е земено:

- Брзината во цевководот при максимален проток да е поголема од 1,00м/с, за поефикасно промивање на цевководот;
- Минимална брзина во цевководот да е поголема од 0,70м/с, за спречувањето на таложење на наслаги во цевководот

Вкупната површина на проектниот опфат изнесува 181 276,8 м².

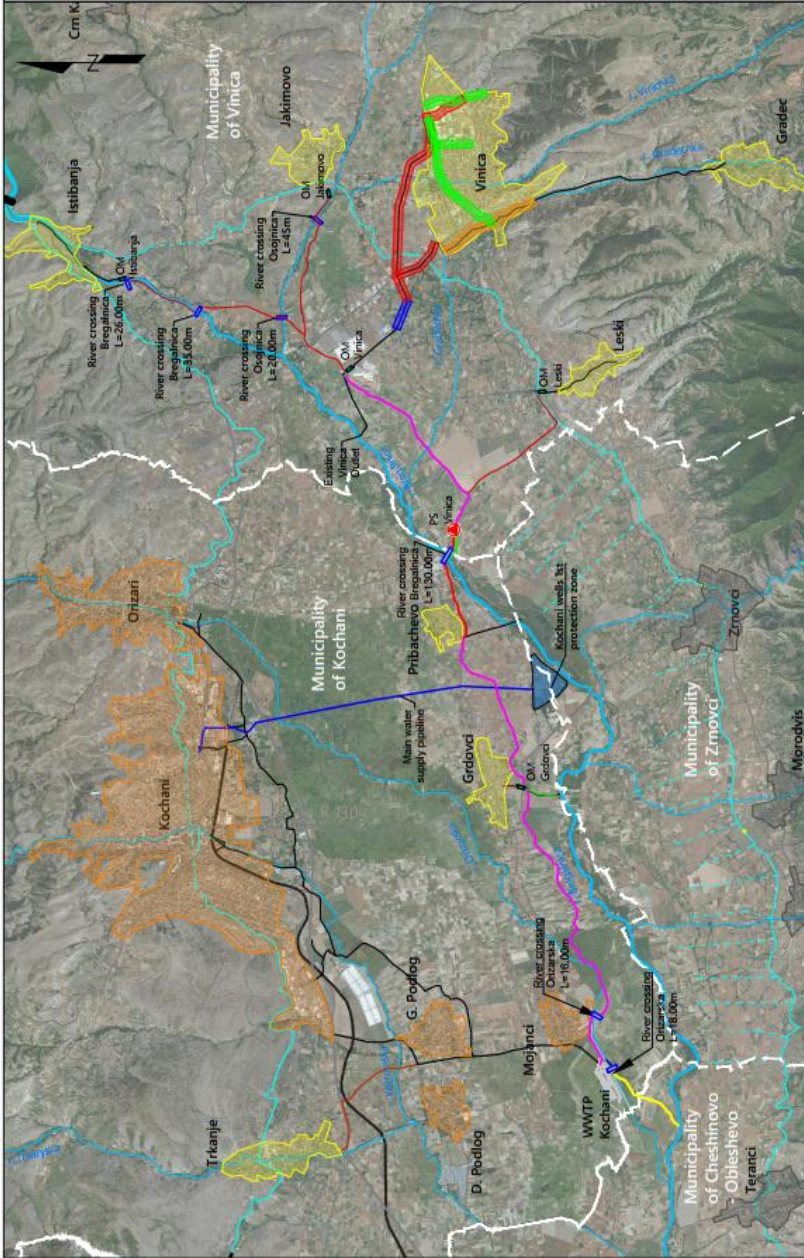
Со урбанистичкиот проект се формира една површина за градба.

Градежната површина нумерирана со број 1 изнесува 181 276,82м².

Согласно површината за градба, процентот на изграденост е 100%.

БИЛАНСНИ ПОКАЗАТЕЛИ-ПРОЕКТНА ДОКУМЕНТАЦИЈА					
	ОСНОВНА КЛАСА НА НАМЕНИ	ВИД НА ОБЈЕКТ	ПОВРШИНА ЗА ГРАДБА м ²	ПРОЦЕНТ НА ИЗГРАДЕНОСТ	
1	Е1.6 - канализациски инфраструктури	Главен колектор	181.276,82	100,00	%
ПРОЕКТЕН ОПФАТ			181.276,82	100,00	%

(m)	SEKCIJA 1 / СЕКЦИЈА 1
19,091	Collectors for connecting Vinica to WWTP Kociani / Колектори за поврзување Виница на ПСОВ Кочани
10,859	Book 1 / Книга 1
1,507	Main Collector KOPF M2050mm - Pumping / Главен колектор Копф М2050мм - Помпено
9,267	Main Collector KOPF M2050mm - Gravity / Главен колектор Копф М2050мм - Гравитен
86	Vinica Overflow Concrete M2050mm / Прелив Виница Конкрет М2050мм
351	PS Vinica Overflow Concrete M2050mm / ПС Виница Прелив Конкрет М2050мм
649	Obvodni Collector Reconstruction PP M2050mm / Обводни колектор Реконструкција ПП М2050мм
234	Obvodni Overflow PP M2050mm / Обводни Прелив ПП М2050мм
415	Istibanja - Jakimovo Collector PP M2015mm / Истбанја - Јакимово Колектор ПП М2015мм
756	Book 4 / Книга 4
756	Book 5 / Книга 5
1,847	Leski Collector PP M2050mm / Лески Колектор ПП М2050мм
1,844	Jakimovo Collector PP M2050mm / Јакимово Колектор ПП М2050мм
2,583	Book 7 / Книга 7
2,583	Istibanja Collector PP M2050mm / Истбанја Колектор ПП М2050мм

Project title: / Име на проект: **Collection of Vinica to WWTP Kociani Including Partial Rehabilitation and Extension of Sewerage and Stormwater Systems**
in the Municipality of Vinica / во Општина Виница

Designed by: / Проектирано од: **Hydro Energo Engineering DOO Skopje**
Boulevard Smilenski Bilo 71/1+1, Skopje

Author: / Автор: **Emilija Spirovska, grad. civil engineer**
Bul. Vercor Samirnovi Bilo 71/1+1, Skopje

Scale: / Масштаб: **1:50000**

Drawn by: / Цртање од: **Emilija Spirovska, grad. civil engineer**

Design No.: / Тех. бр.: **KO - III - 663/21**

Part / Дел: **1 / 1**

Project title: / Име на проект: **SEWERAGE REHABILITATION AND STORMWATER EXTENSION IN THE MUNICIPALITY OF VINICA**

Author: / Автор: **02.2021**

Scale: / Масштаб: **1:50000**

Drawn by: / Цртање од: **1**

Legend / Легенда:

SECTION / СЕКЦИЈА 1
Collectors for connecting Vinica to WWTP Kociani / Колектори за поврзување Виница на ПСОВ Кочани

Book / Книга 1:
Main pressure pipeline / Главен притисочен цевковод
Main collector / Главен колектор

Book / Книга 2:
PS Vinica / ПС Виница
Overflow from PS Vinica / Прелив од ПС Виница

Book / Книга 3, 4, 5, 6, 7:
Collectors from villages / Колектори од селата
Overflow from Grobovi / Прелив од Грдовици

Reconstruction in Vinica (не е предмет на овој проект)
Reconstruction st. "30 August" / Реконструкција ул. „30ти Август“
Reconstruction "Proleterski pat" / Реконструкција „Пролетерски пат“

SECTION / СЕКЦИЈА 2: (не е предмет на овој проект)
Sewerage Rehabilitation / Фекална кан. реконструк.

SECTION / СЕКЦИЈА 3:
Stormwater Extension / Атмосф. кан. проширување

General / Општо:
Overflow Manholes / Преливна шахта
Existing collectors / Постојечки колектори
Irrigation canals / Канали за наводнување
Settlements connected to WWTP Kociani / Населени места приклучени на ПСОВ Кочани
Settlements to be connected to WWTP Kociani / Нас. места кои ќе се приклучат на ПСОВ Кочани
Other settlements / Останати населени места

3. Краток опис и образложение на планските решенија за изградба на сообраќајна и комунална инфраструктура

Поради специфичноста на намената на УП нема потреба од сообраќајни решенија. Согласно добиените податоци од ЈПДП Скопје (допис бр. 10-3554/2 од 27.04.2023 година) констатирано е дека дел од предметниот опфат се вкрстува со регионалните патишта Р1309(П-518) и Р1304 (П-527) за кои во плановите на Јавното претпријатие за државни патишта не е предвидено проширување ниту менување на сегашната траса.

Согласно добиените податоци од ЈП ЖРСМ со допис бр. 2001-1677/2 од 06.04.2023 год, констатирано е дека предметниот проектен опфат се наоѓа надвор од заштитниот појас на железничката пруга, на предметната локација нема планирани и постојни инсталации и објекти кои се во нивна сопственост.

Согласно добиените податоци од ЈП Солидарност со допис бр. 03-293 од 12.04.2023 год, констатирано е дека на посочената траса на главниот колектор и секундарните колектори не постојат водоводни канализациони инфраструктурни инсталации.

Бидејќи се работи за проектен опфат со специфична намена односно Е1.6 - Канализациска инфраструктура, фекална и атмосферска со кој се планира поставување на главен и секундарни колектори, не се јавува потреба од изведба и приклучок на водоводна мрежа.

Целта на изработка на урбанистичкиот проект е подобрување на инфраструктурата за собирање и третман на комунални отпадни води во сливот на реката Брегалница, во согласност со директивата 91/271/ЕЕЦ и националното законодавство. Проектот предвидува поврзување на Винаца со ПСОВ Кочани што ќе придонесе за подобрени хигиенски стандарди за населението, помалку проблеми во одржувањето на канализациониот систем, заштита на водните ресурси во сливот на реката Брегалница, промовирање на одржлив развој, подобри социоекономски услови и правилно функционирање на ПСОВ Кочани. Концептот на новото техничко решение предвидува транспортот на отпадната вода од Винаца и околните населени места до ПСОВ Кочани, да биде комбинација од течење на водата гравитационо и дел под притисок, односно со пумпање. Ова претставува основа за разработка на новото техничко решение во идејниот проект. Техничкото решение предвидува населените места кои се наоѓаат спротиводно од градот (Јакимово и Истибања), гравитационо да се доведат отпадните води до пресекот со главниот колектор од Винаца. Од оваа пресечна точка почнува главниот колектор кој ја транспортира отпадната вода се до ПСОВ Кочани. Попатно на овој колектор, се вклучува и населеното место Лески од Општина Винаца, како и Прибачево и Грдовци од Општина Кочани. Главниот колектор во главно е гравитационен, само делот кој поминува под Река Брегалница е под притисок се до вклучувањето на првото Кочанско населено место, Прибачево. Второто населено место од општина Кочани кое се приклучува на главниот колектор е Грдовци, при што поради длабочината и состојбата на постоечкиот колектор од Грдовци, се предвидува и негова

реконструкција. Пред да се зафатат отпадните води од секундарните колектори од селата како и пред да се зафатат водите од Винаца со главниот колектор, се предвидува изведба на преливни шахти за да во услови на влажно време поголемите количини од предвидените за тој колектор, прелеат во најблискиот реципиент.

Согласно добиените податоците од ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ДООЕЛ Скопје - Друштво за дистрибуција на електрична енергија за подземни и надземни инсталации на дистрибутивната мрежа и објекти констатираше дека на предметниот проектен опфат има постоечки инсталации.

Согласно добиените податоците од МЕПСО за постојни и планирани електроенергетски објекти, предметниот проектен опфат се преклопува со ЕЕ Објекти кои се во нивна сопственост, односно со 110кв далекувод. При изработка на проектна документација во случај на вкрстување и доближување на далекуводи на МЕПСО треба да се почитуваат законските норми.

4. Карактеристики на просторот и сегашна состојба со животната средина

4.1 Карактеристики на просторот

Општина Кочани

Географски податоци

Кочанската котлина со нејзината поширока околина се наоѓа во источниот дел на Р. Македонија помеѓу 41°40'е и 42°00'е северна географска ширина и 22°00'е и 20°30'е источна географска должина.

Кочанската котлина се протега генерално на исток-запад и зафаќа површина од околу 400 км² со средна надморска висина од 330 м ограничена на север со Осоговските планини со доминантна кота на Царев Врв (2084 м) кој благо се спушта према котлината, на југ-југоисток со планината Плачковица (Туртел 1607 м) кој стрмно се издига над котлината, на запад со Овчеполската висорамнина.

Сообраќајна поврзаност

Низ градот поминува магистралната сообраќајница со која се поврзува со Штип (30 км) и Велес (70 км), а потоа излегува на автопатот Скопје - Гевгелија, односно со оваа сообраќајница градот е поврзан со централна Македонија. Кочани е крстосница на повеќе регионални сообраќајници, со кои се поврзува со најблиските градови, на исток е поврзан со Винаца, Македонска Каменица, Делчево, Берово, Бугарска граница, а на запад е поврзан со Пробиштип и Кратово. Сообраќајното значење има и постоечката железница која е изградена 1926 година. Преку оваа железничка линија Кочани е поврзан со Штип - Велес - Скопје.

Сообраќајната инфраструктура е следнава: 26 села или 60,5% се поврзани со магистралниот пат преку регионални и локални асфалтни патишта. Останатите 17 села или 39,5% се поврзани со земјани или шумски патишта. Во рамничарските и рамничарско-ридските села постои современа мрежа на улици, додека во останатите тоа не е присутно.

Релјефни услови, наклон и експозиција на теренот

Градот Кочани лежи на контактот помеѓу рамнинскиот и ридско планинскиот дел од Кочанска котлина во долинско проширение на Кочанска река. Расположен е на надморска височина од 353 до 381 м. Долинските страни стрмно се издигаат од планината како и од полето поради што условите за ширење на градот доста се ограничени и неповолни. Од тие причини градот се шири на исток кон Оризари и на југ во полето.

Геолошки карактеристики

Кочанскиот регион со неговата поширока околина е изграден од следните Петролошки формации: прекамбриски метаморфни карпи, палеозојски метаморфни карпи и магматски карпи, мезозојски седименти и магматити, терциерни седименти и вулкански карпи, квартерни наслаги и

вулкански карпи. Самата Кочанска котлина е изградена од песковито-глиновити слоеви кои сукцесивно се сменуваат со туфовите и туфозните стени со приближна дебелина од неколку стотини метри под кои се наоѓа вулканогено-седиментна формација на Кратовско-Злетовската област. Во падината на овие карпи посебно на западниот дел на котлината развиени се горноеоценски карбонатни карпи кои обично преминуваат во флиш, а самата подина е изградена од палеозојски петрозојски карбонатни шкрилци.

Сеизмолошки карактеристики

Кочанската котлина се наоѓа помеѓу две многу активни сеизмички зони Вардарска и Срумска, кои вршат силно влијание врз сеизмичката активност и јачина на земјотресите во котлината. Теренот според инженерско-геолошките карактеристики е претежно стабилен и е изграден од степенот на постојани физичко-механички својства, кои во споредба со векот на објектите не подлежат на битни измени под влијание на надворешните фактори, ниту при делување на човекот. Меѓутоа, според сеизмичката реонизација алувијалните терени претставуваат сеизмички доста осетливи средини со сеизмички неповолни инженерско-геолошки услови. Според набљудуваните интензитети, градот Кочани спаѓа во зоната на случени земјотреси со јачина над 6 степени по МЦС, а исто така и очекуваните земјотреси се со индентичен интензитет.

Хидротехничка структура

Брегалница, која тече по средината на полето е главниот реципиент во котлината. Во неа се вливаат сите речни текови од ова подрачје и тоа десет од левата, од Осогово и шест реки од десната страна на Плачковица.

Поголеми притоки кои Брегалница ги прима во котлината се: од десната страна Злетовска, Кочанска и Оризарска река, а од левата Осојница и Зрновска река. Покрај нив во котлината постојат и поголем број помали реки и потоци.

Во однос на полноводноста кај реките од кочанскиот крај се забележуваат следните одлики: реките кои доаѓаат од Осогово имаат поголемо количество вода, меѓутоа некои од нив, како Спанчевска, Банска, Трканска река и Белскиот Дол немаат изградено корито до Брегалница. Нивната вода при влезот во полето се разлива и не стигнува да се влие во Брегалница.

Големиот пад, посебно на Зрновска река, овозможил кај с. Зрновци во 1949 година да се изгради хидроцентрала која годишно дава по 6 милиони KWh хидроенергија.

Во Кочанскиот крај постои и едно Вештачко Езеро. Тоа е Кочанското Езеро. Кај месното население тоа е познато како Гратче. Изградено е на Кочанската река 6 км северно од Кочани, кај с. Гратче во 1959 година. Браната е армирано - бетонска, висока 32 м, со должина на круната од 150 м и кота од 467 м надморска височина. Езерото е долго 3,5 км, широко 0,2 км и длабоко 29 метри.

Кочанското поле се наводнува и со води од Вештачкото Езеро Калиманци. Тоа се наоѓа на реката Брегалница, изградено 1969 година.

Планскиот опфат се наоѓа во ВП Средна и Долна Брегалница кое го опфаќа сливот на реката Брегалница од браната на акумулацијата Калиманци до вливот во реката Вардар. Ова ВП спаѓа во подрачја посиромашни со вода во Р. Македонија. Специфичното истекување за река Брегалница, во горниот слив, мерено кај водомерниот профил Берово изнесува од 11,8 л/с/км², а кај водомерниот профил Штип 4,1 л/с/км².

Климатски и микроклиматски услови на регионот

Климатските карактеристики на подрачјето на Кочани се според податоците добиени со мерења и набљудувања на метеоролошките елементи и појави на Метеоролошка станица Кочани.

Температурата на воздухот е една од основните елементи во климатското обележје на едно место. Просечната годишна температура на воздухот на Кочани изнесува 12,9⁰С. Средна годишна температура (на секоја втора година изнесува 13⁰С. Најтопол месец во Кочани е август со просечна месечна температура од 23,3⁰С, а во Јуни 23,2⁰С. Најстуден месец во Кочани е јануари со просечна месечна вредност од 1,6⁰С. Просечната годишна максимална температура на воздухот во Кочани изнесува 18,6⁰С со варијации 17,4⁰С до 19,5⁰С. По месеци, просечната максимална температура има највисока вредност во Август 30,4⁰С, а најниска е во јануари 5,5⁰С. Просечната годишна минимална температура изнесува 6,3⁰С. По месеци, најниска е во Јануари -3⁰С. Апсолутна годишна максимална температура за целиот период изнесува 39,8⁰С (во 1952 год.).

Врнежите претставуваат важен климатски елемент каде што нивниот распоред во текот на годината, месечните и годишните суми имаат посебно значење во некои стопански гранки. Сами по себе врнежите се доста варијабилен елемент во зависност од месеците во годината, орографијата, експозицијата на населбата, воздушните струења и др. Просечна годишна сума на врнежите во Кочани изнесува 530,6 мм со значителни отстапувања во поедини години. Месечен максимум (главниот) на врнежите е во Мај (63,6 мм), а секундарниот во ноември (53,3 мм), додека главниот минимум е во август 32,2 мм, а секундарниот во февруари 38,0 мм. Врнежите во јуни се по количина најблиски до главниот максимум, а во јули има повеќе врнежи отколку во август и септември. Осцилацијата по месеци а и по години е доста голема. Годишното релативно колебање на врнежите изразено во проценти во Кочани изнесува 64,4% што значи дека врнежите се нерамномерни во текот на годината. Врнежите во Кочани се во главно од дожд, додека снегот учествува во годината со 7%. Според податоците во Кочани се релативно сушни месеците: јануари, февруари, март, април, јули, август, септември и декември. Просечно годишно во Кочани има 103,2 врнежливи денови или 28% од вкупниот број на денови во годината.

Население

Населението во Кочани и Кочанско, во досегашниот развој, покажува различна динамика, како во однос на вкупното движење, така и врз структурните промени и просторната разместеност. На тоа влијаеле повеќе фактори, а посебно општествено-економските услови потоа промените во етничката структура, природно-географските специфичности, миграционите движења и др. Тие имале силен одраз врз мобилноста на населението, потоа депопулацијата, деграризацијата и обемот на урбанизацијата. Денес, општина Кочани, според Пописот од 1994 година, има вкупно 32051 жители, 9221 домаќинства, 10474 станови и 2790 земјоделски стопанства. Според Пописот 2021 година во Кочани има вкупно 31602 жители.

Стопанство

Денес, Кочани претставува средно развиен индустриско-земјоделски град во кој соодветно на условите кои владеат генерално во државата, работат повеќе индустриски капацитети. Капацитетите кои се формирани пред осамостојување на Р. Македонија се лоцирани, повеќето од нив во индустриската зона, во источниот дел од градот, покрај патот за Винаца. Останатите капацитети, создадени исклучиво од приватна иницијатива, по осомостојувањето на Р. Македонија, се лоцирани на излезот од градот непосредно до патот Кочани-Штип, каде е создадена нова деловна зона - мало стопанство.

Хидротехничка инфраструктура

Водоснабдување

Анализирајќи ги климатските, хидрографските, хидрогеолошките и петролошките карактеристики на Кочанската котлина слободно може да се смести во регион со релативно добар воден потенцијал.

Кај с. Грдовци во месноста Градовски Орман се издупчени 18 бунари со вкупна штедрост од околу 300 л/сек. Таа денеска е главно извориште за водоснабдување на Кочани и околните села. Бунарите се длабоки по 20 м. и се со штедрост од 57 л/сек. Со вода се хранат главно од водите на реката Брегалница, а по хемискиот состав водата е хидрокарбонатно-сулфатно-калциско-магнезитска. Како заклучок за плитките подземни води може да наведеме дека имаат големо економско значење и тие треба плански да се експлоатираат, а посебно внимание да се посветува на нивната заштита.

Канализација

Целокупната изградена канализациона мрежа изнесува околу 60000 метри со различни профили. Има 4 изливни места, на кои како краен рецепиент е Кочанската и Оризарската река. Не постои сепаратен систем за одведување на атмосферските води. Во некои села не постои канализациона мрежа и не постои систем за отстранување на течните отпадоци. Во развојната политика на КЈП „Водовод”, а и како потреба на сите жители на територијата на Општина Кочани од аспект на современиот начин на живот и заштитата на околината, неопходно е да се реши третманот и обработката на отпадните води.

Општина Веница

Географски податоци

Општина Веница се наоѓа во источниот дел на Македонија и со својата површина од 334 км² е една од помалите општини. Го зафаќа југоисточниот дел од Веничко - Кочанската котлина. Таа од јужната страна е ограничена со северните падини на планината Плачковица и на исток со падините на планината Голак. Припаѓа на Источниот плански регион. Општинскиот центар се простира помеѓу Веничка и Градечка река, но се шири во сите правци. Покрај градот Веница во Општината има уште 16 населени места. Местоположбата на Општината овозможува добра поврзаност со соседните општини во регионот.

Релјефни услови, наклон и експозиција на терените

Со својата местоположба во Општината јасно се дефинирани планински, ридски и котлински релјефни структури. На јужната и источната страна доминираат планините Плачковица со највисок врв Лисец 1754 м и Голак со висина до 1000 м. Поради своите карактеристики, на падините на овие планини се одвојува ридестиот релјеф. Рамничарскиот релјеф на Општината е доминантен во северниот и западниот дел и се наоѓа на надморска височина од 390-450 м и ги опфаќа долината на реката Брегалница и дел од Веничко - Кочанската котлина. Карактеристиките на релјефот го дефинираат и развојот на општината, така што во рамничарските предели доминира полјоделството, а додека во повисоките предели доминираат шумите и ливадите кои се основа за дрвната индустрија и сточарството.

Сеизмички карактеристики

Според сеизмолошките истражувања на територијата на општина Веница, истата припаѓа на простор кој е подложен на чести земјотреси предизвикани од локални и подалечни епицентрални жаришта. Досегашните набљудувани интензитети зборуваат дека е регистрирана максимална јачина на земјотресите од 8° по МСЦ скалата на територијата на градот со што истата припаѓа во сеизмички опасни зони.

Климатски и микроклиматски услови на регионот

Природните карактеристики на едно подрачје претставуваат збир на вредности и обележја создадени од природата, без учество и влијание на човекот. Тие ги опфаќаат: географската и геопрометната положба на подрачјето, релјефните карактеристики, геолошки, педолошки, хидрографски, сеизмички, климатски и др. Според географската положба, овој предел е изложен на влијанијата на континентално-субмедитеранската клима. Тоа е типично транслационо подрачје и во него се комбинираат влијанијата на субмедитеранската и источно континенталната клима. При тоа, за климата во оваа општина од големо значење е нејзината диспозитивна положба помеѓу двете грамадни маси - Осоговските Планини и Плачковица, како и конфигурацијата на самата Кочанско - Веничка Котлина, која што е широко отворена кон запад, а од сите страни е оградена со високи планини.

На тој начин, котлината, каде што припаѓа и предметната локација, е заштитена од директното влијание на северните воздушни маси со планинскиот масив Осогово и од директните јужни влијанија со планинскиот масив Плачковица. Покрај географската ширина, надморската висина и пробивот на топол воздух по долината на р. Брегалница од Повардарието, врз климата во околината влијаат и други фактори кои незначително ја модифицираат. Поголемата надморска висина и близината на Осоговските планини придонесуваат летните горештини да бидат поретки во овој крај. Климата е карактеристична по тоа што тука се судираат две различни струења. Имено, по текот на р. Брегалница, продира во реонот изменето медитеранска клима, а откај Плачковица и Голак пробива континентална клима. Ветровите се исто така честа појава во овој регион. Застапени се ветровите од сите 8 правци со доминација на ветровите од југозападен правец и од североисточен правец. Југозападниот ветар е со просечни честини 155ф. средна брзина од 2,2 м/сек и максимална брзина од 8 бофори. Втор по зачестеност е северниот ветар со просечна честина 110 ф и брзина 2,1 м/сек и максимална брзина од 8 бофори. Просечно годишно на овој простор паѓаат 516,1 мм врнежи, и тоа најмногу во ноември месец 60,2 мм, а најмалку во септември со 32,1 мм. Мразниот период изнесува 148 дена, просечно последниот пролетен мразен ден е 30-03, а апсолутен краен пролетен мраз е забележан 28.04.1984 год. Првиот есенски мраз просечно се јавува 3-11, а апсолутен почеток на мразниот период е забележан на 7.10.1971 год. Бројот на денови со снег е 18. Магливи денови во овој простор има само околу 6 дена годишно. Просечен број на денови кога паѓа град е 19 дена. Ведри денови има годишно 80, облачни денови 150 и тмурни денови 135. Влажноста на воздухот изнесува 70%. Најголема е во декември месец со 81%, а најмала во јули месец со 60%. Просечно годишната температура на воздухот е 13,0°C, а годишна амплитуда е 22,10°C среден годишен минимум на температурата е 6,50°C, каде што јануари е најладен со -3,20°C и најтопол јуни со 15,0°C. Средногодишен максимум е 18,60°C јануари со 5,30°C и јули со 29,90°C. Апсолутен максимум е забележан 8-7-1988 год. од 41,20°C, а апсолутен минимум е забележан на 26.01.1963 год. од -22,60°C.

Хидрографија и хидрологија

Просторот се наоѓа во водостопанското подрачје Средна и Долна Брегалница кое го опфаќа сливот на реката Брегалница од браната на акумулацијата Калиманци до вливот во реката Вардар. Во близина, на северозпадната страна од планскиот опфат тече Градечка Река. Водите од реката се користат за водоснабдување на градот Веница и за наводнување на земјоделските површини од ХС Брегалница.

Пејзаж и природни ресурси

Подрачјето на планскиот опфат претставува рамен терен со незначителен наклон и е без некои поголеми особености на категорија на предел со природни, пејзажни карактеристики.

Население

Во текот на времето, откако се водат пописи во државата, бројот на население постојано варира поради социо - економските промени во општеството, така да до 1961 година населението се намалува поради иселување на населението од Општината, а потоа расте градското население, но за цело време се чувствува миграција село - град и иселување на населението во поголемите градови и во странство. Поради тоа во периодот 1995-2005 година се јавува повторно намалување на населението и во 2005 година во општината живееле околу 19000 жители, од кои во градот живеат околу 10000. Според образование доминира население со средно и пониско образование. Главен проблем во општината е големата невработеност која изнесува дури 46% од работоспособното население и заради тоа се потребни интензивни активности да се подобрат условите за нови вработувања. Според Пописот 2021 година во Веница има вкупно 14475 жители.

Стопанство

Населението во општина Веница претежно се занимава со земјоделие, додека во градот доминираат неколку индустриски објекти од различни сектори и услужните дејности. Главни индустриски капацитети во Веница се: Фабриката за градежни материјали Тондах, Текстилните фабрики Трико, Винка и Винчанка, дрвно преработувачките капацитети Мебел - Ви и Мебел Трејд, прехранбената индустрија Винчини и други помали капацитети. Развој на градот Веница е темели на обнова и реконструкција на постојната индустрија и на поголема застапеност на услужните дејности. Планирани се изградби на нови стопански капацитети од мало и средно стопанство, со создавање на услови за траен и одржлив стопански развој.

Општина Чешиново-Облешево

Географски податоци

Кочанската котлина со својата местоположба и особеностите спаѓа во редот на посебните подрачја во источниот дел на Република Македонија. Ова од причина што над котлината од нејзината северна страна се игдигаат планинските гребени на Осоговските планини (со највисок врв Руен 2085 мнв), а кон југ планинските гребени на Плачковица (со највисок врв Туртел 1754 мнв). На северните падини од Плачковица се наоѓа Облешево.

Облешево и околните села вклучувајќи и с. Соколарци, завземаат мошне поволна геопрометна положба во просторот на Кочанската котлина, кое уште повеќе добива во значење што се наоѓа на главната сообраќајница (магистрален патен правец М-5), Велес-Штип-Кочани-Делчево и Кочани-Веница-Берово и е во непосредна близина на административниот центар Кочани.

Општина Чешиново-Облешево се наоѓа во најнискиот рамничарски предел од Кочанско Поле. Го зафаќа просторот во средното сливно подрачје на реката Брегалница, во подножјето на планините Осогово и Плачковица. Општината има средишна позиција помеѓу поголемите градски општини: Кочани, Штип и Пробиштип. Преку главната сообраќајница Штип-Кочани-

Делчево, општината се поврзува со Р. Бугарија. На вкупна територија од 133,5 км² се протегаат следните населени места: Чешиново, Соколарци, Спанчево, Теранци, Чифлик, Кучичино, Бурилчево, Уларци, Жиѓанци, Бања, Врбица, Новоселани и Лепопелци и седиштето на општината Облешево. Историските податоци кажуваат дека уште со формирањето на кралството СХС па се до крајот на Втората светка војна овде било лоцирано седиштето на локалната власт на српските управители, а подоцна и на бугарските кметови за време на Втората светска војна. По Втората светска војна Облешево и Чешиново во различни временски периоди егзистираат како одделни општини, се до 2004 година кога со Законот за територијална организација од 55/04, 12/05 година општината Чешиново се припои кон општината Облешево во заедничка општина, со едно име: Општина Чешиново-Облешево.

Сообраќајна поврзаност

Низ општината поминува магистралниот пат М5 кој ја поврзува Р. Македонија со Р. Бугарија. Сите населени места во општината се поврзани со локални патишта. Должината на локалната патна мрежа во општината изнесува 71,7 км, од кои асфалтирани се 33,7 км, а 38 км се земјени патишта. Низ општината поминува и железничка пруга, со станица во населеното место Чешиново.

Релјефни услови, наклон и експозиција на теренот

Околината на градот Кочани и поширокото окружување изградени се главно од картарни наслаги и терциерни седименти. Квартарните наслаги претставени се со стари речни тераси. Тие во најголем дел се ерозивно-акумулативни и лежат преку палеогените и миоценските седименти. Составени се воглавно од наноси од епирот-кварц серцит хлоритски шкрилци.

На ова подрачје преовладува присуството алувијаните почви - некарбонатна и колувијални почви и тоа драстично асиликатна. Рудни појави во анализираниот простор не се регистрирани. Ваквата погодна положба, плодноста на Кочанската котлина, поволните климатски услови се основни фактори кои можат и оваа населба да ја прошират во селска населба со урбани карактеристики.

Геолошки карактеристики

Опфатот на урбанистичката документација и неговата блиска околина по својот геолошки состав припаѓа на српско-македонската геотектонска маса. Теренот се одликува со сложена тектонска градба настаната во квартал-геолошки формации на алувиумот со нормална утврдена граница со геолошки формации формирани во стар палеозоик - албит, кварц, мусковит и хлоритски шкрилци.

Првата зона е комплекс од алувијални единки: чакал, песоци и глиновити прашасти фракции. По своите карактеристики тие се слабо консолидирани, со неуедначена големина и сложеност на зрното. Спаѓаат во

категоријата на слабо врзани стени. Втората зона би била формациите формираны во стариот палеозоик.

Сеизмолошки карактеристики на теренот

Подрачјето на општина Чешиново-Облешево се наоѓа помеѓу две многу активни сеизмички зони: Вардарска и Струмска, кои вршат силно влијание врз сеизмичката активност и јачина на земјотресите во котлината.

Поаѓајќи од генетската поврзаност и меѓусебно делување на земјотресите, во општината може да се очекуваат земјотреси со интензитет над 6 степени.

Теренот, според инженерско-геолошките карактеристики е претежно стабилен и е изграден од стени со постојани физичко-механички својства, кои во споредба со векот на објектот не подлежат на битни измени под влијание на надворешните фактори при делување на човекот.

Меѓутоа, според сеизмичката реонизација алувијалните терени претставуваат сеизмички неповолни инженерско-геолошки услови.

Според набљудуваните интензитети, во близината на градот Кочани и околината, вклучувајќи ги и населените места, спаѓа во зоната на случајни земјотреси со јачина до 9^oC по МЦС скала, а исто така и очекуваните земјотреси се со идентичен интензитет.

Хидротехничка структура

Во делот на водоснабдувањето на граѓаните во општина Чешиново-Облешево постојат различни мрежи за водоснабдување. Населено место Бања е приклучено на регионалниот систем за водоснабдување, односно со вода за пиење се снабдува преку градски водовод Кочани. Во населените места Облешево, Чифлик и Чешиново постои секундарна водовод на мрежа. Истите се поврзани со градски водовод Кочани, но сеуште мрежата не функционира. Со вода за пиење се снабдуваат преку индивидуални бушотини-хидрофори. Во населените места Теранци, Соколарци, Спанчево, Кучичино и Жиганци постојат локални водоводи и со нив сеуште стопанисуваат Месните заедници. Останатите населени места со вода за пиење се снабдуваат преку индивидуални бушотини-хидрофори. Општината има изготвено проект за регионален водовод во кој се опфатени 12 населени места во општината.

Климатски и микроклиматски услови на регионот

За проучувањето на климатските карактеристики на подрачјето на Кочани и неговата поширока околина, користени се податоците добиени со мерење и набљудувања на метеоролошките елементи и појави на Метеоролошката станица во Кочани, лоцирана на н.в. од 345 м. Покрај податоците од оваа обична метеоролошка станица, користени се податоците (за врнежите) од дождомерните станици: Небојани (на н.в. од 1100 м Нивичани (н.в. од 340 м).

Карактеристична за ова поднебје е умерено континенталната клима, која се одликува со долги и топли лета и кратки и благи зими. Годишната температурна амплитуда е доста голема и изнесува 25,4^oC. Во Чешиново-

Облешево зимата не е многу студена и не трае долго, ретко паѓа снег, а и кога ќе падне не се задржува долго. Пролетта е умерено топла и во споредба со другите годишни времиња е доста врнежлива. Наспроти неа, летото е многу топло и суво, како и есента која е топла и често доста долга. Ветровите во општина Чешиново-Облешево дуваат речиси од сите правци и во секое време од годината. Сепак, најголема честина имаат ветровите кои дуваат од југозападен и од западен правец. Овие ветрови доаѓаат од Овче Поле поради што населението ги вика под едно име „Овче полец“. Тоа се главно топли и прилично благи ветрови. Дуваат најмногу во пролет и во есен. На второ место е североисточниот ветар кој доаѓа по долината на реката Брегалница. Тоа е студен ветар и донесува ведро време. Дува најмногу зиме. Од температурата на воздухот зависи неговата влажност која е важен климатски елемент за земјоделството. Просечната релативна влажност на воздухот изнесува 70%. Најниска е во месец август 56%, а највисока во месец декември 83%. Во Чешиново-Облешево паѓа просечно по 538 л/м дожд. Најмалку дожд паѓа во месец јули 25 л/м, а најмногу во мај 68 л/м. Најголем број од врнежите се во вид на дожд. Бројот на деновите со магла е незначителен и облачноста не е голема. Средната годиш на облачност изнесува 5,0.

Население

Денес на територија на општина Чешиново-Облешево живеат вкупно 5471 жители (Попис 2021 година). Просечен број на членови на едно домаќинство изнесува 3,1. Според националната припадност на територија на општината живеат 7.455 Македонци, 30 Власи и 4 Срби. Од вкупниот број на жители 45,6% се активно население. Густината на населението изнесува 49,7 жители на 1 км². Миграцијата село-град во последните години е доста опадната и голем процент од младото население останува во општината, барајќи егзистенција во земјоделството.

Природни богатства

ПРИРОДНИ АТРАКЦИИ

Општина Чешиново-Облешево зафаќа дел од Кочанската котлина, како и дел од падините на планината Плачковица на исток и падините на планината Осогово на запад. Најзначајна природна атракција е бањата Бања во село Бања.

ТЕРМАЛНИ ИЗВОРИ

Изворот во с. Бања во минатото претставувал каптажа во вид на обичен бунар сосидан со камења, со длабочина од 2,30 м и бил покриен со бетонска плоча отворена во средината за ослободување од водената пара. Нивото на водата во каптажата се наоѓа на 1 м под површината на теренот. Старата бања, примитивно изградена, се наоѓала до самата каптажа. Еден дел од водата од каптажата е спроведен во самата бања, а другиот во селската чешма која се наоѓа веднаш пред бањата. Денеска овде постои изграден бањолошки центар. За бањата е обезбедено доволна количина на термоминерална вода, која е со висока температура од 63°C.

Лековитите својства на водата се исти со водата на Негорска Бања. Така, констатирано е дека водата делува благотворно при лекувањето на следните болести: за болување на жолчните патишта и жолчната кесичка, гинеколошки заболувања, воспаление на нервите, ревматични заболувања и други болести. Но, најголем ефект со оваа вода како лековита е постатигнат привлекувањето на чир на желудникот и на дванаесетпалечното црево. Оваа вода може да се применува и за инхалации, поради што може да има силно благотворно дејство на катарал ните воспалувања на дишните патишта. Во моментот бањолошкиот комплекс заради нерешени сопственички и управувачки права и односи не е во активна состојба, со што од една страна објектот е оставен на забот на времето, а потенцијалите стојат неискористени. Општината презема ницијатива за преотстапување на стопанисувањето од Владата на РМ, со што се надева дека наскоро ќе може да планира нов, современ развој на бањата.

ЛОВ

Ловното здружение „Горица“ од с. Чешиново е корисник на ловиштето бр. 4 „Соколарци“ (Одлука на Влада бр. 23-2157/3 од 16.05.2000 година). Вкупната површина што ја зафаќа ловиштето изнесува 8.350 ха, од кои под ловна површина се 8.110 ха, од кои на ловно-продуктивна површина отпаѓаат 7.270 ха, на ловно-непродуктивна површина 840 ха и на неловна површина 240 ха. Намена на ловиштето е за одгледување, заштита и ловење на ситен дивеч. Во границите на ловиштето се среќаваат следните видови на дивеч без заштита: лисица, ласица, куна белка, твор, јастреб, кокошкар, страчка, волк и др. Што се однесува на бројноста на дивечот без заштита не е за бележана пренамноженост на некој од нив, со исклучок на лисицата.

Дивеч под заштита во Ловиштето бр. 4 „Соколарци“ се: див зајак, полска еребица и еребица камењарка. Во близина на реката Брегалница на 1 км од с. Чифлик изградена е фазанерија. Истата датира од 80-тите години. Зафаќа по вршина од 2000 м² (заградено со жица). Годишното производство на фазаните изнесува околу 1.000 птици. Дел од нив се користат за пуштање по ловните терени, а дел за комерцијални цели. Вадењето на фазаните е инкубаторски.

РИБОЛОВ

Риболовот е доста развиен на територијата на општината и тоа како хоби, односно спортски риболов на Злетовска река и река Брегалница. Во река Брегалница можат да се сретнат следните видови на риба: црвеноперка, клен, бојник, караш, мрена и други. Во средниот и долниот тек на Злетовска река ги има следните видовина риба: мрена, клен, кленче, вретенар, караш, попадика, бојник и други.

4.2 Опис на сегашната состојба со животната средина во планскиот опфат

Основен предуслов за идентификација на проблемите со животната средина и поставување на стратешки цели за надминување и унапредување на истите е идентификацијата и оцената на сегашната состојба со медиуми на

животната средина (воздух, вода, отпад, почва, биодиверзитет, бучава), како и со користењето на земјиштето и природните ресурси во општината.

Со оглед на тоа што во планираниот простор до сега не се вршени мерења, следења и истражувања на основните витални компоненти воздухот, водата, плото, бучавата и тврдиот отпадок, пореметувањата во екосистемот во целост не можат да се откријат, а оценката за состојбите произлегува исклучиво од дејствувањето на човекот и неговите активности во овој простор.

Воздух

Квалитетот на воздухот е еден од поважните чинители на кои треба да се внимава при планирање на просторот заради спречување на деградација на истиот со имплементација на планскиот документ. Санитарната состојба на воздухот не е нарушена бидејќи во анализираниот простор не постојат изразити загадувачи.

Сепак, при анализа на состојбата на квалитетот на воздухот во овие општини земено се во предвид расположливите податоци за потрошувачката на енергија во индустријата, домаќинствата, јавните и комерцијалните објекти, состојбата на сообраќајот - застареноста на возниот парк, авионскиот сообраќај, податоците од националната мрежа за следење на квалитетот на воздухот, влијанието врз човековото здравје и мерките што се превземаат за намалување на загадувањата.

И покрај тоа што констатираната состојба со квалитетот на воздухот е на задоволително ниво, сепак е потребно постоење на мониторинг станици, лоцирани на територијата на општината за следење на емисиите од загадувачки материи во воздухот, со што навремено би се реагирало доколку дојде до зголемување на нивните концентрации над дозволеното, а во согласност со соодветниот и потенцијален индустриски развој и зголемување на авионскиот сообраќај во општината во следните години.

Загадувањето на воздухот доаѓа како резултат на емисии на загадувачки супстанции од стационарните и мобилните извори, преку одвивање на хемиско-технолошките процеси, био-хемиските процеси и процесите на согорување на горивата. Дистрибуција на загадувачките супстанции во околината и појава на зголемување на нивната концентрација со тек на време во воздухот и влијанието на квалитетот на воздухот врз живиот свет се исто така важни чинители во одредувањето на состојбата на квалитетот на воздухот.

Во сегашни услови, основни загадувачи се: застарениот возен парк на населението и правните субјекти во општината, како и загадувањето од користење на нафтата, нејзините деривати и дрвото како енергетски ресурси во домаќинството.

Имајќи ги во предвид бројот, типот и капацитетот на застапената индустрија и другите деловни субјекти во општина општините, како и бројот на возила и интензитетот на патниот и авионскиот сообраќај, како и употребата на нафтата, нејзините деривати како енергетски ресурси,

генерално може да се каже дека аерозагадувањето е во рамки на дозволените концентрации на загадувачки супстанции во воздухот.

Вода

Општина Кочани

Колку водите во одреден простор може да се сметаат за воден ресурс зависи од можноста за нивно искористување, односно од можноста за реализирање на водостопански решенија со кои водите ќе се искористат за покривање на потребите од вода за населението, земјоделството, индустријата и заштитата на живиот свет. Водата како ресурс ја има многу помалку од присутните води што треба да се има секогаш во предвид при планирањето за нејзино искористување.

За подмирување на потребите на вода најзначајни се површинските води, бидејќи тие се најраспространети, најблиски се до местата на човековата активност, обезбедуваат живот и развој на екосистемот.

Издашноста на подземните води зависи од климатските, морфолошките и хидрогеолошките карактеристики на просторот. Овие води поради посебниот квалитет се значајни и може да бидат корисни за покривање на потребите од вода.

Република Македонија зафаќа дел од сливовите на р. Вардар, р. Црн Дрим и р. Струмица. На целата нејзина територија 84% од водите се домицилни, а само 16% се надворешни води кои доаѓаат во Републиката. За подобро согледување на расположливите и потребни количини на вода територијата на Републиката е поделена на 15 водостопански подрачја во основните сливови на реките: Вардар, Црн Дрим и Струмица.

Опфатот се наоѓа во ВП Средна и Долна Брегалница кое го опфаќа сливот на реката Брегалница од браната на акумулацијата Калиманци до вливот во реката Вардар. Ова ВП спаѓа во подрачја посиромашни со вода во Р. Македонија. Специфичното истекување за река Брегалница, во горниот слив, мерено кај водомерниот профил Берово изнесува од 11,8 л/с/км², а кај водомерниот профил Штип 4,1 л/с/км².

Од вкупно регистрирани 4.414 извори во Републиката во ВП Средна и Долна Брегалница регистрирани се 255 извори, но ни еден не е регистриран како извор со значајна издашност.

Планската определба за заштита на водите е да се зачува високиот квалитет на извориштата на вода, да се подобри квалитетот на површинските и подземните води и да се доведат во законски пропишаниот квалитет. Приоритет во заштитата имаат водите од 1 и 2 класа од кои е предвидено да се врши водоснабдување на населението места. Заштитата на квалитетот не може да се оствари парцијално, таа е сплет на технолошки, водостопански и економско-организациони мерки и континуирана работа.

Загадувањето на водите во животната средина се должи на испуштање на ефлуенти од домаќинствата, индустријата, рударството, земјоделието, неуредените депонии и сообраќајниците. Количествата на комунални отпадни води се најголеми во градовите. Во Кочани отпадните води директно

се испуштаат во реципиентот без пречистување, а во останатите населени места во регионот одведувањето на отпадните води не е изведено според санитарни и технички соодветни прописи.

Состојбите со загаденоста на подземните води не се следат организирано, ниту континуирано, така што испитувањата се однесуваат на парцијални и инцидентни случаи.

Индустриските капацитети кои испуштаат води загадени од технолошкиот процес мора да извршат пречистување на водите во кругот на фабриката пред да ги испуштаат во канализациона мрежа на населеното место или во најблискиот реципиент. Развојот на стопанството во наредниов период ќе се темели на веќе постоечките капацитети со посебен акцент на нивно осовременување, односно примена на нови чисти технологии со кои ќе се запази квалитетот на животната средина и ќе се намалат сите видови ризици на загадување на површинските и подземните води.

Загадување на реките од отпадните води од индустријата е посебен проблем во општина Кочани.

Општина Веница

Хидрографијата на Општина Веница ја сочинуваат: речната мрежа, вештачката акумулација и многубројните извори, меѓу кои и минералните. Брегалница е најголемата река во општината која поминува северно од градот на оддалеченост од 3,5 км. Извира од Малешевските Планини на надморска височина од 1.720 м, со вкупна должина од 225 км и среден проток на водата при утоката од 28 м/сек.

Реката Брегалница припаѓа на Егејскиот слив и е лева притока на реката Вардар. Нејзините притоки како Ткајанец и Боров Дол од десната страна и Црнокаменски Дол, Црвенец и Кадински (Оцов) Дол од левата страна се сиромашни со вода, а во летните периоди можат и сосема да пресушат.

Од хидрографски аспект треба да се истакне зафатот на реката за изградба на хидромелиоративниот систем вБрегалницаг, како и изградбата на акумулационата брана вКалиманциг, во која се акумулирани 110 милиони метри кубни вода. Со водата од браната 2 се наводнува Кочанско, Виничко и Овче Поле. Браната зафаќа површина од 4,23 км², должина од 14 км, ширина од 0,3 км и длабочина преку 80 м.

Во Виничко Поле Брегалница од левата страна прима неколку притоки од кои Осојница е најголемата река, а потоа Виничка и Градечка Река. Осојница извира на 1.300 м височина и е долга околу 30 км. Нејзини главни притоки се Блатешница и Липечка Река од левата страна и Сушица, Пеклашница и Драгобрашка Река, од десната страна.

Левите притоки извираат од пределите на Плачковица и се богати со врнежи, додека десните притоки на Осојница извираат од предели со пониска надморска височина и се посиромашни со вода, особено во летниот период кога се случува и да пресушат. Водите на реката Осојница и нејзините притоки служат за наводнување на полињата, особено со тутун и ориз. Од протечните води на Осојница, Градечка и Виничка Река се наводнуваат 210 ха

плодна земја. Вкупно се наводнуваат 1.140 ха. На јужната страна на с.Истибања постои значаен термоминерален извор со температура на водата од 68ЃС и капацитет од 5 л/сек водата претставува огромно богатство, а некогаш постоела и бања, за чие постоење има податоци од турско време.

Топлата минерална вода е од големо значење за општина Веница, посебно за с. Истибања, која покрај затоплување на оранжериското производство на раноградинарски култури и цвеќе, во иднина се очекува да се користи и за развивање на бањскиот туризам со изградба на современа бања. Во самата алувијална рамнина има и подземни води кои населението со копање на бунари и поставување на пумпи ги користи за индивидуални потреби. Водата има големо значење за развојот на Општината. Здравата и чиста планинска вода се користи за пиење и наводнување на земјоделски површини преку изградената каналска мрежа. Големо значење водите имаат и за сточниот фонд. Во реките се среќаваат повеќе видови риба. За побрз натамошен развој на општина Веница се планираат помали акумулациони објекти на Веничка и Градечка Река, и поголем зафат на реката Осојница.

Општина Веница во поглед на хидролошката состојба не е многу богата со води. Низ Општината протекуваат неколку реки кои имаат вода преку цела година, а тоа се: Брегалница, Осојница, Градечка река и Блатешница. Другите помали реки се: Сушица, Веничка река, Трсинска Река, Пекљанска Река, Железница. Тие располагаат со мала количина на вода и тоа само во зимскиот период, а во летниот период целосно пресушуваат.

Водата од сите реки пред се се користи за наводнување освен, р. Градечка од која градот Веница се снабдува со вода за пиење.

Водоснабдувањето на градот Веница од оваа река е преку Фабриката за преработка на вода. Капацитетот на фабриката е 120 л/с, а среднодневната потрошувачка на градот е 40 л/с.

Меѓутоа, во летните месеци кога потрошувачката достигнува и до 100 л/с, и при недостаток на вода од Градечка Река како дополнителен извор се користат бунарите.

Проблеми со недостаток на вода за пиење се јавуваат во неколку селски населби кои се од разбиен тип, во кои нема поголем извор за водоснабдување и не е решено водоснабдувањето. Тоа се: селото Калиманци и маалата: Капетанци, Бобии, Цветанци, Стојчовци од атарот на село Драгобраште и село Грљани (околу 1% од вкупниот број на жители). Квалитетот на водата за пиење секојдневно се контролира во лабораторијата во Фабриката за преработка на вода, која е во состав на ЈП Солидарност-Веница и во Заводот за здравствена заштита - Кочани. Квалитетот на водата за пиење е задоволувачки, односно водата за пиење одговара на Правилникот за безбедност на водата за пиење (ИСл. Весник на РМГ бр. 57/04). Анализите во градот Веница се вршат од 7 мерни места, додека во населените места во зависност од бројот на жители различно по: 1 анализа месечно или 1 неделно.

Општина Чешиново-Облешево

За целосно искористување на хидролошкиот потенцијал на површинските водотеци во ВП Долна и Средна Брегалница изградени се

акумулациите Градче на р. Кочанска, Пишица на р. Пишица, Мантово на р. Лакавица и Мавровица на р. Мавровица. За идниот период се предвидува изградба на акумулациите: Јагмурлар на р. Брегалница, Речани на р. Оризарска, Кнежево на р. Злетовска и Баргала на р. Козјачка.

Како посебен вид на подземни води издвоени се наоѓалиштата на термалните, термоминералните и минералните води. Во ВП Средна и Долна Брегалница геотермалните зони се лоцирани на просторот Истибања-Кочани-Штип. Геотермалните води кај нас традиционално се користат за бањски туризам, но во последните неколку децении нивното користење се прошири како ресурс за топлинска енергија (Кочани, Гевгелиско).

Планската определба за заштита на водите е да се зачува високиот квалитет на извориштата на вода, да се подобри квалитетот на површинските и подземните води и да се доведат во законски пропишаниот квалитет. Приоритет во заштитата имаат водите од 1 и 2 класа од кои е предвидено да се врши водоснабдување на населените места. Заштитата на квалитетот не може да се оствари парцијално, таа е сплет на технолошки, водостопански и економско-организациони мерки и континуирана работа.

Загадувањето на водите во животната средина се должи на испуштање на ефлуенти од домаќинствата, индустријата, рударството, земјоделието, неуредените депонии и сообраќајниците. Количествата на комунални отпадни води се најголеми во градовите. Во општината отпадните води директно се испуштаат во реципиентот или во сопствени јами, а во останатите населени места во регионот одведувањето на отпадните води не е изведено според санитарни и технички соодветни прописи.

Состојбите со загаденоста на подземните води не се следат организирано, ниту континуирано, така што испитувањата се однесуваат на парцијални и инцидентни случаи.

Индустриските капацитети кои испуштаат води загадени од технолошкиот процес мора да извршат пречистување на водите во кругот на фабриката пред да ги испуштаат во канализациона мрежа на населеното место или во најблискиот реципиент. Развојот на стопанството во наредниов период ќе се темели на веќе постоечките капацитети со посебен акцент на нивно осовременување, односно примена на нови чисти технологии со кои ќе се запази квалитетот на животната средина и ќе се намалат сите видови ризици на загадување на површинските и подземните води.

Загадување на реките од отпадните води од индустријата е посебен проблем.

Канализациона мрежа има во две населени места и тоа во Чешиново и во Облешево. Во Чешиново постои и Пречистителна станица на фекалната канализација. Истата е од анаеробен тип. Населено место Облешево не е целосно опфатено со канализациона мрежа.

Отпад

Општина Кочани

Собирањето на комуналниот смет го врши КЈП „Водовод” - Кочани, додека селските населби не се опфатени со организирано собирање на комуналниот отпад. Во најголем дел околу овие населби се создадоа бројни така наречени диви депонии. Техногениот отпад се складира претежно околу изворите на неговото создавање, исто така без претходна анализа на природните услови на теренот, односно можноста за депонирање на ваков вид отпад. Дел од индустрискиот отпад се селектира и реупотребува, додека поголем дел завршува на депониите во круговите на индустриските капацитети.

Општина Винаца

Собирањето на отпадот во Винаца и с. Јакимово го врши ЈП за комунални работи Солидарност, Винаца. ЈП за комунални работи Солидарност, Винаца е организирано како јавно претпријатие за вршење на комунални дејности од јавен и општествен интерес, кои претставуваат незаменлив услов за животот и работата на граѓаните и другите субјекти на подрачјето на Општина Винаца. ЈП за комунални работи Солидарност ги извршуваат следниве основни дејности:

- Зафаќање, преработка, дистрибуција и наплата на вода за пиење;
- Одржување на водоснабдителните системи;
- Одржување на јавната комунална хигиена;
- Одржување на јавното градско зеленило, водотеците и спортските терени, и
- Одржување на христијанските гробишта.

Општина Чешиново-Облешево

Складирањето, користењето, транспортот, депонирањето на индустрискиот отпад се потенцијален ризик, чие што надминување во секоја одделна сфера треба да се остварува организирано преку систем на мерки. Собирањето на комуналниот смет го врши ЈКП Облешево.

Растителен и животински свет

Кочанската котлина е богата со разновиден растителен и животински свет. Вегетациските карактеристики укажуваат на постоење на големи површини под тревна вегетација, потоа шумска вегетација и секако земјоделско земјиште. Тревната вегетација зафаќа голем дел од просторот, а пасиштата според местоположбата и нивната економска вредност се јавуваат како рамничарски, ридски и планински пасишта. Климатската, рељефната, педолошката и хидрографската хетерогеност овозможиле во Кочанско да егзистираат повеќе шумски заедници: дабов појас, четинари и др. Кочанскиот крај е исто така богат и со животински свет, главно составен од медитеранска и средноевропска фауна. Меѓу најпроширените животински видови спаѓаат:

зајакот, лисицата, волкот, дивата свиња, срната, дивата коза потоа еребицата (полска и камењарка) и фазанскиот дивеч.

Согласно Студијата за заштита на природното наследство, изработена за потребите на Просторниот план на Република Македонија, на просторот кој е предмет на разработка нема регистрирано ниту евидентирано природно наследство.

Бучава

Во овој регион изворите на создавање на бучава не се од таков вид да овој проблем во животната средина претставува значителна закана за здравјето на луѓето.

Проблемот на бучавата на просторот на општината не е изразито присутен.

Бучавата произлегува од урбаните активности и тоа:

- Сообраќај;
- Производни и деловни процеси;
- Бучава од ентериерно потекло (стамбени згради, трговско деловни центри и сл).

Бучавата не претставува сериозен проблем во општината.

4.3. Сегашни проблеми со животната средина во и околу планскиот опфат

Проблемите со животната средина во општините и предметниот опфат, беа идентификувани преку анализа на постоечката состојба со животната средина каде се евидентирани клучните проблеми и предложени се мерки во облик на Акционен план за нивно надминување.

Најосетливи елементи на животната средина во предметниот опфат (Елементи на СОЖС)					
Води	Воздух	Отпад	Климатски фактори	Население	Материјални добра

Проблемите со генерирање на отпадот се разгледуваат како влијание врз површинските и подземните води, влијание на загадувањето на почвите и индиректно како влијание врз квалитетот на воздухот и почвите и индиректно како влијание врз квалитетот на воздухот и создавањето на стакленички гасови (климатски промени).

Врз основа на евидентирање на најосетливите елементи на животната средина во планскиот опфат кои се нарекуваат и елементи на Стратегиска оцена на животната средина (Елементи на СОЖС) се воспоставуваат цели на стратегиска оцена на животна средина (Цели на СОЖС) и се дефинирани можни индикатори за секоја цел.

Во процесот на Стратегиска оцена на влијание на планскиот документ врз животната средина важно е да се види како, на кој начин, со која јачина и интензитет целите на планскиот документ влијаат врз целите на СОЖС со

цел да се предвидат мерки за спречување на влијанијата и да се предложи соодветен план за мониторинг на индикаторите за секоја цел на СОЖС.

На следната табела се прикажани сегашните проблеми со елементите на животната средина:

Елементи на Стратегиската оцена на животна средина	Проблем	Релевантно опфтен проблем
Воздух	Нарушен квалитет на воздухот од постоење на интензивна емисија од употреба на дрва како агенс за затоплување, зголемен сообраќај Не користење на обновливи извори на енергија	x
Вода	Нарушен квалитет на подземните води од постоење на септички јами Недоволно планирање на промените во намената на земјиштето	x x
Отпад	Постоење на диви депонии	x
Почва	Нарушен квалитет на почвата како резултат за исталожување на аероседименти Деградација на почвите	x x
Предел	Деградирани предели	x
Население	Појава на миграција Невработеност	x x
Климатски фактори	Користење на огревно дрво за затоплување	x
	Не користење на обновливи извори на енергија	x

Сегашните проблеми со елементите на животната средина

5. Состојба без имплементација на планскиот документ

При реализација на Планскиот документ за Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за главен колектор за поврзување на Веница и селата Грдовци и Прибачево на ПСОВ Кочани и секундарни колектори за селата Лески, Јакимово и Истибања, општина Кочани, Општина Веница и општина Чешиново Облешево, се разгледува опцијата без да се спроведе планската активност, односно работите да останат во првобитната положба.

Во конкретниов случај доколку Урбанистичкиот проект не се спроведе, се очекуваат следниве последици:

- Непланско искористување на просторот;
- Неконтролирана изградба на бесправни објекти;
- Нарушување на квалитетот на медиумите во животната средина;
- Намалени приходи во буџетот;
- Слаб социо-економски развој;
- Нарушено здравје на населението;
- Намалена можност за вработување;
- Пораст на миграција;
- Намален животен стандард.

6. Алтернативи и чинители за избор на алтернатива

Реализацијата на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за главен колектор за поврзување на Веница и селата Грдовци и Прибачево на ПСОВ Кочани и секундарни колектори за селата Лески, Јакимово и Истибања, општина Кочани, Општина Веница и општина Чешиново Облешевое од особено значење за реализирање наменски содржини и функционална операционализација за развој на планскиот опфат, општината и државата.

Од особено значење за изготвување на Стратегиската оценка, а воедно и стандардна постапка е да се изанализира варијантата, односно опцијата од неспроведување на планското решение со што состојбата би останала во првобитната состојба. Во тој случај се очекува дека фактичката состојба на теренот воопшто нема да се промени и економската пасивност ќе продолжи.

Овие аспекти се земаат со цел да се изнајде најповолното решение кое ќе придонесе за заштитата на животната средина и здравјето на човекот. За овој плански опфат не се разгледувани алтернативни решенија за друга намена.

Со реализирање на планскиот опфат се очекуваат неколку позитивни аспекти:

- Поволна географска положба;
- Добри микроклиматски услови;
- Отварање нови работни места;
- Подобрување на начинот на живеење на локалното население;
- Изградбата на предвидената содржина ќе овозможи зголемен степен на урбанизација со максимално искористување на просторот, остварување на функции со директни или индиректни економски ефекти.

Реализирањето на планските решенија со избраната намена во просторот ќе овозможи искористување на поволната географска положба на локацијата, искористување на поволните микроклиматски услови и добрата поставеност во однос на сообраќајната поврзаност со околните населени места, зголемување на атрактивноста на просторот преку изградба на содржини кои се вклопуваат во пределот и подобрување на туристичката понуда и квалитетот на живот на локалното население.

Со реализација на овој план се овозможува локацијата да прерасне како единствена просторна и функционална целина која ќе даде голем допринос за развојот на локалната и национална економија, истовремено имајќи го за цел анимирањето на интересот на разни инвеститори за реализација на предложената програма за развој како ориентација во актуелните економски тенденции на државата.

Активирањето на овој простор ќе овозможи одржлив развој на повеќе дејности, кои ќе продуцираат економски ефекти не само во областа на туризмот и угостителството, туку и во останатите дејности непосредно поврзани со изработката и ефектуирањето на урбанистички решенија и тоа:

проектирањето, градежништвото, комуналните дејности, трговијата, сообраќајот, занаетчиството, јавните функции и др.

Непосредниот ефект кој ќе произлезе со реализацијата на предложениот Урбанистички проект ќе се рефлектира врз зголемено ангажирање на расположливата работна сила преку нови вработувања во дејностите предвидени со планските содржини, односно позитивен кумулативен ефект врз социо - економската компонента и одржлива и интегрирана заштита на животната средина, што се одсликува преку:

- Социјална, економска и просторна кохезија во рамки на регионот, со оптимално користење на неговите специфични особености;
- Реализација на целите за заштита на животна средина релевантни за планскиот документ, преку примена на мерките за избегнување, ублажување и/или компензација на потенцијалните влијанија предложени во овој извештај;
- Зачувување, заштита, обновување и унапредување на квалитетот на животната средина;
- Заштита, зачувување и постојано подобрување на расположливите водни ресурси преку нивно одржливо користење, спречување или намалување на штетни испуштања, одведувањето и третман на комуналните отпадни води, третман на отпадни води од страна на самите субјекти;
- Избегнување и намалување на создадениот отпад, негово селектирање и повторно искористување и отстранување на прифатлив начин согласно законските решенија;
- Рамномерен и одржлив просторен развој, рационално уредување и користење на просторот;
- Рационално и одржливо користење на природните ресурси;
- Користење на обновливи извори на енергија;
- Зачувување и заштита на компонентите на биолошката и пределската разновидност.

Треба да се има во предвид, дека целите на планскиот документ за одржлив економски развој со своите пропратни содржини и неопходната инфраструктура, во еден дел може да биде во конфликт со животната средина и тоа би било изразено преку краткорочни негативни влијанија во фазата на изградба (аерозагадување, бучава, создавање на отпад) и долгорочно трајна промена на дел од пределските карактеристики. Поради ова, во Урбанистички проект се предложени мерки за заштита на медиумите од емисија на отпадни материи, од емисија на бучава, генерирање на отпад, различни непогоди и хаварии. Исто така, како составен дел на Извештајот за Стратегиска оцена се презентирани дополнителни мерки за спречување, намалување или ублажување на негативните влијанија врз животната средина од реализацијата на целите на планскиот документ.

7. Претпоставени влијанија врз медиумите на животната средина

Појавите кои како претпоставка може да се јават од имплементацијата на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за главен колектор за поврзување на Винаца и селата Грдовци и Прибачево на ПСОВ Кочани и секундарни колектори за селата Лески, Јакимово и Истибања, општина Кочани, Општина Винаца и општина Чешиново Облешево може да се анализираат од негативен и позитивен аспект. Извештајот за Стратегиска оцена ги зема во предвид влијанијата врз сите медиуми на животната средина, биолошката разновидност, природата, пределот, културното наследство, луѓето како и влијанијата врз социо-економските можности во регионот.

Извештајот за Стратегиска оцена не ги анализира поединечните развојни проекти, туку влијанијата врз медиумите на животната средина од глобален аспект. Значи, со извештајот се прави само проценка на можните негативни влијанија врз животната средина, додека во подоцнежните фази, преку Студиите за оцена на влијание врз животната средина или Елаборатите за заштита на животната средина што се законска обврска на основа на укажаните ризици се прават детални анализи и препораки.

За согледување на ризикот од различните форми на користење на земјиштето ќе го прикажеме механизмот на загадување на водите:

- Инфилтрација од загадени површински води;
- Површинско депонирање на отпад;
- Депонии;
- Испусти без канализација (населби, индустрија), атмосферски отпадни води од населби, индустрија и сообраќајна инфраструктура.

Досегашниот начин на организација и користењето на земјиштето не го третира аспектот на заштитата на подземните води, чиј што квалитет е од витална важност за овој регион. Загадувањето на подземните и површински води потекнува од: отпадни води од населбите, индустриските објекти, сточарските објекти, процедурните води со концентрација на нитрати, фосфор и други штетни соединенија од користени ѓубрива, пестициди, отпадните води при експлоатацијата на минерални суровини, од коловозните површини на сообраќајниците, од депониите, бесправните сечи, уништување на мочурливите терени, природните хабитати. Овие состојби се продлабочуваат со порастот на населението, проширувањето на урбаните опфати и неусогласениот развој на урбанизацијата со заштита на животната средина.

Загадувањата на водите зависат од следните фактори: својствата на изворот на загадувањата, хидрогеолошките услови во реонот на влијанието на загадувачите, ефикасноста и рокот на превземените мерки за ограничување на развојот на загадувањето.

Согласно Законот за животна средина и Уредбата за определување на критериумите врз основа на кои се утврдува потребата за спроведување на постапката за оцена на влијанијата врз животната средина потребно е да се утврди потреба за спроведување на постапка за оцена на влијанието на

проектот врз животната средина. Потребата од оцена на влијанијата врз животната средина ја донесува Органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина. Согласно Законот за животна средина, како и Законот за заштита на природата, правните или физичките лица кој вршат дејности или активности кои не спаѓаат во проектите за кои се спроведува постапка за оцена на влијанието врз животната средина се должни да изготват Елаборат за заштита на животната средина, со цел да се оцени влијанието на дејностите или активностите врз животната средина, пред да започнат со спроведување на проектот и истиот да го достават до органот надлежен за одобрување на спроведувањето на проектот.

Влијание врз демографскиот фактор

Реализацијата на предвидените содржини во планскиот опфат не само што ќе ја запре економската миграцијата на локалното население туку и ќе претставува позитивен стимул за демографскиот развој. Исто така, ќе има позитивни влијанија на долгорочна основа и на зголемување на наталитетот, како уште еден позитивен елемент на демографскиот развој. Ова од причина што инвестиционите вложувања за реализација на оваа планска содржина ќе значат зголемување на животниот стандард и квалитетот на живеењето.

Реализацијата на предвидените содржини во планскиот опфат, не само што ќе влијае врз намалување на економската миграцијата на локалното население, туку ќе претставува и позитивен стимул за демографскиот развој, како и зголемување на наталитетот на долгорочна основа. Инвестиционите вложувања за реализација на оваа планска содржина ќе значат зголемување на животниот стандард и квалитетот на живеењето, како и привлекување на нови инвестиции од страна на бизнис секторот, односно на создавање на поволен и одржлив економски амбиент.

Влијание врз човековото здравје

Заради намената на планскиот опфат не се очекува истиот да предизвика негативни влијанија врз здравјето на локалното население. Влијанијата ќе бидат позитивни заради обезбедување на здрава животна средина и решавање на долгогодишниот проблем со одведувањето на отпадните води. Во текот на изведбата на проектот се очекуваат краткорочни влијанија како резултат на појавата на бучава, емисии во воздухот, појава на прашина.

Подетална анализа од евентуалните влијанија врз човековото здравје ќе се разгледаат во понатамошните фази преку изработката на студиите за оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина од различни аспекти на медиумите на животната средина што е и законска обврска.

Влијание врз социо-економската состојба

Имплементацијата на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за главен колектор за поврзување на Веница и селата Грдовци и Прибачево на ПСОВ Кочани и секундарни колектори за селата Лески, Јакимово и Истибања, општина Кочани, Општина Веница и општина Чешиново Облешево ќе има позитивно влијание врз социо-економските развој на општината, отварање на нови работни места, зголемување на стапката на економски раст, стимулирање на развојот на останатите дејности, проектирањето, комуналните дејности, градежништвото, трговијата, начинот на живеење и сл., зголемување на приходите на локалната самоуправа, подобрување на комуналната инфраструктура и уреденост на просторот, подобрување на начинот на живеење.

Влијание врз квалитетот на амбиентниот воздух

Со Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за главен колектор за поврзување на Веница и селата Грдовци и Прибачево на ПСОВ Кочани и секундарни колектори за селата Лески, Јакимово и Истибања, општина Кочани, Општина Веница и општина Чешиново Облешево не се очекуваат особени влијанија врз амбиентниот воздух. Одредени краткорочни влијанија врз квалитетот на воздухот се очекуваат во време на градба-изведбата на земјени и градежни работи при што се очекува појава на прашина, како фугитивна емисија на најситни честички на прашина и песок.

Во време на градежната фаза треба да се очекуваат:

- Повремено загадување на воздухот од местата на изведба на градежните активности, од градежните материјали кои ќе се користат и од видот на транспортот на градежните материјали;
- Целата градежна механизација за време на подготовката на теренот ќе има негативно влијание врз квалитетот на воздухот;
- Главен загадувач на воздухот за време на градежните активности ќе биде прашината предизвикана од копање, набивање на тлото, односно земјените работи.

Според класата на намена во планот, не се очекува да се наруши квалитетот на воздухот. Евентуалните влијанија од овој вид ќе бидат детално анализирани при изработката на студиите за оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина од сите аспекти на животната средина, како би се оствариле поволни услови за подобрување на квалитетот на живеењето, животната и работната средина, што е и законска обврска, која треба да се реализира во фазата на добивање на одобрението за градба.

Влијание врз климатски промени

Со оглед на локацијата на која се предвидува реализацијата на оваа планска содржина не се очекува дека ќе има нарушување на квалитетот на воздухот во поширокиот регион или климатски промени.

Влијание предизвикано од зголемена бучава

Во фаза на имплементација на планираните активности за инфраструктурно опремување на планскиот опфат и изградба на инфраструктурната мрежа треба да се очекува зголемена бучава. Со оглед на местоположбата на планскиот опфат, надвор од населено место се смета дека бучавата ќе биде занемарлива.

Доколку при имплементација на планскиот опфат се применат мерките дефинирани согласно Стратегиската оценка на влијанијата врз животната средина од секоја посебна активност ќе се намалат очекуваните ефекти од зголемена бучава и ќе се сведат на дозволените нивоа, во согласност со Законот за бучава.

Влијание од вибрации

При изведба на градежните активности може да се очекуваат вибрации, но тоа ќе бидат со ограничен интензитет и времетраење.

Влијание врз квалитетот на водите

Во текот на конструктивната фаза можно е да дојде до ерозија на теренот поради работата на градежната механизација при изградбата на инфраструктурата како и при отстранување на вегетацијата. При работењето на градежната механизација може да дојде до истекување на масла и нафта која што може да доведе до загадување на површинските и подземните води.

Нарушувањето на квалитетот на водите може да биде резултат и од неправилно управување со отпад. Планските решенија за комуналната инфраструктурна мрежа и одведувањето на фекалните и атмосферските води од објектите треба да овозможат контролирано испуштање на истите.

Подетална анализа од евентуалните влијанија врз квалитетот на водите ќе се разгледаат во понатамошните фази преку изработката на студиите за оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина што се законска обврска и во таа насока ќе се предвидат посебни мерки согласно законската регулатива.

Влијание врз почвата

Евентуалните влијанија врз почвата може да произлезат од несоодветна имплементација на проектот, генерираниот отпад, издубните

гасови од превозните средства, изградба на објектите во конструктивната фаза и сл.

Во конструктивната фаза, при изведбата, поставувањето и копањето на канали постои можност од појава на ерозија на земјиштето, набивање на почвата од движење на моторната механизација, загадување на почвата од неправилно управување со отпад. Влијанија врз почвата, исто така се очекуваат при активностите околу расчистување на теренот со вегетација. Комунален отпад може да се појави доколку работниците кои ќе работат не го отстранат.

Подетална анализа од евентуалните влијанија врз квалитетот на почвата ќе се разгледаат во понатамошните фази преку изработката на студиите за Оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина што се законска обврска.

Влијание врз пределот

Изградбата на објектите и инфраструктурата може да предизвика евентуални влијанија врз пределот како резултат на ископувањето на земјиштето и депонирањето на вишокот земја на несоодветни локации. Но, овие влијанија се очекува да се третираат како негативни влијанија со ограничен интензитет и времетраење.

Чувствителноста на просторот, високата вредност на природните и создадени вредности на регионот наметнуваат потреба во планските решенија, посебно внимание да се обрне на:

- Унапредувањето и заштитата на животната средина;
- Заштита на Регионот како светско културно наследство;
- Зачувување на еколошките вредности, функции и биолошкиот диверзитет во овој регион;
- Интегрална заштита на природната просторна целина на Националните паркови, спомениците на природата (Охридско Езеро) и други категории на природни богатства.

Влијанијата на пределот на локацијата може да бидат значителни доколку се влијае неконтролирано и несоодветно одржување на просторот во и надвор од локацијата на опфатот. При одвивање на градежните активности може да се предизвикаат негативни влијанија предизвикани како резултат на ископувањето на земјиштето и депонирањето на вишокот земја на несоодветни локации. Ваквите влијанија се очекува да се третираат како негативни влијанија, но истите би биле со ограничен интензитет и времетраење.

При изборот на вегетацијата да се даде приоритет на видовите (автохтони) со висок биоаккумулативен капацитет за загадувачки материи.

Реализацијата на овој проект би требало да предизвика позитивни импулси и ефекти врз целото непосредно окружување од аспект на одржливо користење, повисока организација, инфраструктурна опременост, повисок квалитет на услугите во окружувањето, како и уреденост на просторот сето тоа базирано врз принципите на одржлив развој како и максимално

почитување и вградување на нормативите и стандарди за заштита на животната средина. Со овој план не се очекуваат значителни влијанија врз пределот на локацијата и пошироката околина.

Влијание врз културното наследство

Културното наследство на регионот е симбиоза на непроценливи материјални и духовни вредности во една урбанистичко-архитектонска целина сочинувајќи нераскинливо единство на традиционални и уметнички вредности и книжевни, документациони фондови, почнувајќи од праисторијата до денес.

Доколку при реализација на земјаните активности на терен се најде на археолошко наоѓалиште, треба да се постапи согласно одредбите од член 65 од Законот за заштита на културното наследство („Сл. Весник на РМ” бр. 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16, 11/18 и 20/19).

Влијание врз биодиверзитетот (флора и фауна)

Во современото планирање на просторот, задачите на заштита на природата се усмерени особено на активно уредување и заштита на животната средина, санирање на можните штети и повторно воспоставување на природната рамнотежа во екосистемите. Заштитата на природата ја опфаќа заштитата на биолошката и пределската разновидност и заштитата на природното наследство.

Од областа на заштита на природата (природното наследство, природните реткости и биолошката и пределската разновидност), урбанистичката планска документација треба да се усогласи со Просторниот план на Република Македонија на тој начин што, врз основа на режимот за заштита, ќе се организира распоред на активности и изградба на објекти кои ќе се усогласат со барањата кои ги поставува одржливото користење на природата и современиот третман на заштитата.

Особено внимание при заштита на природата, треба да се посвети на начинот, видот и обемот на изградбата што се предвидува во заштитените простори за да се одбегнат или да се надминат судирите и колизиите со инкомпатабилните функции. За таа цел е неопходно почитување на следните принципи:

- Оптимална заштита на просторите со исклучителна вредност;
- Зачувување и обновување на постојната биолошка и пределска разновидност во состојба на природна рамнотежа;
- Обезбедување на одржливо користење на природното наследство во интерес на сегашниот и идниот развој, без значително оштетување на деловите на природата и со што помали нарушувања на природната рамнотежа;

- Спречување на штетните активности на физички и правни лица и нарушувања во природата како последица на технолошкиот развој и извршување на дејности, односно обезбедување на што поповолни услови за заштита и развој на природата;
- Рационална изградба на инфраструктурата;
- Концентрација и ограничување на изградбата;
- Правилен избор на соодветна локација.

Според Законот за заштита на природата („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15, 63/16 и 113/18) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 121/21) и Законот за животна средина („Сл. Весник на РМ” бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 89/22) потребно е внесување на мерки за заштита на природата при планирањето и уредувањето на просторот кои треба строго да се почитуваат.

Подетална анализа од евентуалните влијанија врз флората и фауната ќе се разгледаат во понатамошните фази преку изработката на студиите за Оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина што се законска обврска.

Влијание врз материјалните добра

Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за главен колектор за поврзување на Веница и селата Грдовци и Прибачево на ПСОВ Кочани и секундарни колектори за селата Лески, Јакимово и Истибања, општина Кочани, Општина Веница и општина Чешиново Облешево ќе ја зголеми економската вредност на земјиштето.

Влијание по однос на генерирање на отпад

При реализација на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за главен колектор за поврзување на Веница и селата Грдовци и Прибачево на ПСОВ Кочани и секундарни колектори за селата Лески, Јакимово и Истибања, општина Кочани, Општина Веница и општина Чешиново Облешево за очекување е генерерирање на градежен и земјен отпад. Со планскиот документ предвидено е отпадот при градбата соодветно да се собира и превзема, а дел од него да се искористи во тампонирање на пристапните делови и покривање на ископите. При реализација на проектот се очекува вишок на земја, амбалажен отпад и отпад генериран од работниците кој ќе работат на локацијата.

Согласно законската регулатива, создавачите на отпад се должни да ги превземат сите заштитни мерки за заштита на животната средина.

Се препорачува сите овие активности да бидат опфатени со изработката на Студиите или Елаборатите согласно Законот.

Влијание од несреќи и хаварии

Можни несреќи и хаварии кои би настанале од имплементацијата на овој плански опфат е појава на пожар, елементарни непогоди и други хаварии. Во планскиот опфат се разработени мерки за заштита на човекот, материјалните добра и животната средина од природните катастрофи.

Планирањето и изработката на техничката документација треба да е во согласност со Законот за заштита на пожар.

Деталната анализа на овие влијанија ќе биде со Студиите или Елаборатите согласно Законот и се обврска да се изготват во подоцнежните фази на реализација на инвестицијата.

8. Мерки за заштита, намалување и неутрализирање на значајните влијанија врз животната средина од имплементација на планскиот документ

Со Законот на животна средина („Сл. Весник на РМ” бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 89/22 и 171/22) како и останатите закони и подзаконски акти се уредени правата и должностите на на Република Македонија и на општините вклучени во овој проект, како и правата и должностите на правните и физичките лица, во обезбедувањето услови за заштита и за унапредување на животната средина, заради остварување на правото на граѓаните на здрава и животна средина.

Овој Извештај, кој се базира на релевантните податоци од Просторниот план, Националниот Еколошки Акционен План, секторските студии, за одредени области, како и податоци утврдени на самиот локалитет, предвидува и мерки за заштита на животната средина од влијанијата кои се очекуваат со имплементацијата на планската документација.

За реализација на системот за заштита на животната средина потребно е да се почитува:

- Селектирано и организирано депонирање на отпадот во депонија;
- Зачувување на амбиенталните, естетските потенцијали на просторот;
- Изградба на современа инфраструктура;
- Загадувачот е должен да ги надомести трошоците за отстранување на опасноста од загадување на животната средина, да ги поднесе трошоците за санација, како и да ја стави во функција животната средина во состојба како пред оштетувањето;
- Спроведување на постојните закони и прописи со кои се заштитува просторот, ресурсите и националното богатство;
- Организирање и уредување на просторот со цел да се постигне севкупен развој, посебно во однос на: стопанисувањето на земјоделското земјиште, шумите, водите и др;
- Заштитата на природното и создаденото богатство;
- Утврдување на насоката и критериумите за уредување на просторот надвор од градежните подрачја со помош на стручни упатства од ресорите на земјоделството, водостопанството, шумарството и заштитата на животната средина. Неопходно е да се посвети поголемо внимание на планирањето на инфраструктурните коридори и објекти со приоритетно користење на постојните траси и помалку вредни простори;
- Помошните и пратечки градежни објекти (магаџински објекти за материјали, алати и гориво и други помошни објекти) кои ќе се користат во фазата на изградба, треба да бидат лоцирани на поголеми растојанија од коритата на водотеците и површините под шума, населени места и заштитено и предложено за заштита природно наследство;

- Доследно спроведување на планот.

Согласно добиените податоци од Управа за заштита на животната средина - Сектор Води (со допис бр. 11-1011/1 од 26.01.2024 год) потребно е согласно Елаборатот за одредување граници на заштитни зони на експлоатационите бунари на локација "Градовски Орман" - Кочани со тех.број ГТ 15/03/21 од март 2021 година изработен од Градежен Институт "Македонија" А.Д. Скопје да се почитуваат следните одредби:

- Во широката заштитна зона забранети се активности и дејности кои можат да имаат негативно влијание врз квалитетот и издашноста на извориштата и тоа:
 - изградба на туристички, угостителски, спортско - рекреативни, земјоделско - стопански објекти, со можен ризик по однос на загадување на површинските и подземните води, како и објекти и вршење на дејности кои можат да го загорзат квалитетот, здравствената исправност и издашноста на извориштето;
 - испуштање на непрочистени комунални, индустриски и атмосферски отпадни води;
 - вршење на дејности како површинска и подземна експлоатација на било која минерална суровина;
 - транспорт и складирање на: нафта, нафтени деривати, киселини, масти и масла, отровни и радиоактивни материи и други опасни материи, освен за потреби на веќе постоечки објекти при што да се почитуваат мерките за заштита на животната средина предвидени со законот за заштита на животната средина;
 - депонирање, складирање и расфрлање на цврст, градежен, комунален и друг вид на отпад и смет;
 - ископи за било какви намени во водоносниот слој (изданската зона) и изградба на објекти и градби под ниво на подземна вода кое на различни места и во различни периоди во рамките на оваа заштитна зона главно се движи во границите од 2 до 3м;
 - намалување на горниот заштитен слој на почвата, освен при изградба на градежни објекти за кои не е предвидена забрана во овие мерки;
 - изградба на рибници, како и изградба на кампови и масовно кампување;
 - изградба на собирни јами за отпадни води;
 - изведба на бунари за експлоатација на подземна вода со капацитет поголем од 1л/с;
 - изградба на индустриски комплекси кои во технолошките процеси користат опасни и штетни материи;
 - изградба на бензински пумпи (станции), автомеханичарски сервиси или сервиси за перење возила, стопански гаражи, други објекти кои се ризични по однос на загадување на подземните води;
 - експлоатацијата на песок, чакал и камен од коритата и бреговите на природните водотеци и активности со кои се продлабочува или се оштетува речното корито и бреговите на површинските водотеци, освен во функција на подобрување на режимот на водите и заштита од

штетно дејство на водите согласно дозвола/водостопанска согласност од надлежен орган;

- интензивно земјоделско производство со примена на арски ѓубрива, хемиски ѓубрива, пестициди, фунгициди, инсектициди и хербициди;
- интензивно сточарско производство и изградба на објекти како што се трла, бачила, мандри, кланици, фарми за одгледување на стока, живина и сл.;
- формирање на нови гробишта и проширување на капацитетот на постојните.

Корисниците на земјиштето во широката зона доколку изведуваат активности кои имаат влијание врз животната средина се должни да изработат Елаборат за заштита на животната средина или Студија за оцена на влијанието врз животната средина согласно прописите од животната средина. Исто така, во широката заштитна зона не треба да се преземаат и други активности и дејствија кои го загрозуваат квалитетот и издашноста на водата на подземните водни тела.

Во пошироката заштитна зона забранети се активности и дејности кои можат да предизвикаат негативни последици врз квалитетот или квантитетот на подземната вода и тоа:

- испуштање на непрочистени отпадни води, нафта и нафтени деривати, киселини и други штетни, опасни и радиоактивни материи;
- депонирање на отпад, надвор од организирани, обезбедени и контролирани депонии;
- било какви индустриски, хемиски, металуршки и рударски депонии на опасен и штетен отпад;
- складирање на радиоактивни материи;
- нерегулиран транспорт и нерегуларно складирање на: киселини, масла, отровни, опасни, штетни материи;
- изградба на индустриски комплекси кои во технолошките процеси користат опасни и штетни материи, освен со примена на посебни-строги мерки на заштита, исполнување на посебни услови и доколку со стручна експертиза се докаже дека нема да има штетно влијание врз квалитетот на подземните води;
- изградба на септички јами, освен водонепропусни септички јами на локации каде не постои инсталирана канализациска мрежа;
- неконтролирана сеча на шуми.

Во пошироката заштитна зона може да се спроведуваат мерки на одгледување, нега и обнова на шумите, пошумување со насади за обнова на шумите и пошумување на голини за заштита од ерозија, од страна на ЈП Македонски шуми. Исто така, во пошироката заштитна зона се забрануваат и други видови на активности и дејности кои го загрозуваат квалитетот и квантитетот на подземните води.

Нарачател на Елаборатот за одредување граници на заштитни зони на експлоатационите бунари на локација "Градовски Орман" - Кочани е КЈП "Водовод" Кочани, па потребно е да се прибави мислење од истиот.

Согласно Законот за водите („Сл. Весник на РМ” бр. 87/08, 09/09, 161/09, 83/10, 51/11, 44/12, 163/13, 180/14, 146/15, 52/16 и „Сл. Весник на РСМ” бр. 151/21) заради заштита и одржување на природните и уредени речни корита и бреговите на водотеците, езерата и акумулациите, забрането е, освен со дозвола или согласност издадена врз основа на закон, изградба а постројки и објекти во крајбрежните земјишта, односно нивната местоположба треба да биде надвор од крајбрежниот појас во широчина од 50 метри зад линијата на допирање на педесетгодишната вода кај нерегулираните водотеци, односно зад ножицата на насипот кај регулираните водотеци. Од тука во Графичкиот дел на Проектната документација потребно е да се исцрта водотекот, со дефиниран крајбрежен појас од 50 метри врз основа на хидролошки податоци за истиот. Исто така, согласно Законот за води, Министерството за животна средина и просторно планирање издава водостопанска согласност заради изградба на нови или реконструкција или доградба на постојни објекти, кои се наоѓаат во или покрај површинските води, објекти коишто поминуваат преку или под површинските води или пак објекти кои се сместени во близина на површински води или крајбрежните земјишта, а кои можат да влијаат врз режимот на водите. Водостопанската согласност се издава и за регулација на водотеците, како заштитни водостопански објекти. Со конкретни податоци за река Брегалница располага АД Водостопанство на РСМ, како надлежен субјект за регулирање на водотеците надвор од населените места.

- Мерки за намалување на влијанијата врз демографскиот фактор

Имплементацијата на планскиот документ позитивно ќе влијае на демографскиот развој и затоа не се предвидуваат мерки за заштита.

- Мерки за намалување на влијанијата врз човековото здравје

Реализацијата на планскиот опфат нема да предизвика негативни влијанија врз човековото здравје. Во делот на општи мерки се препорачува воспоставување на систем на собирање и регуларно отстранување на отпадот, појаси со заштитно зеленило и хортикултурно уредување и др. и во текот на градежните постапки, истите да се планираат соодветно за да се редуцира времето на користење на опремата која создава зголемена бучава. Бидејќи трасата поминува на делови низ некои населени места не се предвидуваат посебни директни мерки за заштита на здравјето на луѓето.

Доследното спроведување на планските решенија ќе доведе до директна заштита на човековото здравје. Примената на сите мерки ќе овозможи елиминирање на евентуалните негативни влијанија врз животната средина кои може да се рефлектираат на директен или индиректен начин врз здравјето на човекот.

- Мерки за намалување на влијанијата врз социо-економската состојба

Реализацијата на планскиот документ позитивно ќе влијае на социо-економската состојба на населението, ќе го подобри квалитетот на живеењето и ќе го зголеми стандардот на населението. Со планско уредување на просторот и реализација на предвидените плански решенија ќе се зголеми економската вредност на земјиштето и во негова непосредна околина, ќе се создадат услови за искористување на расположивата работната сила, економски раст и добросостојба на локалното население.

- Мерки за намалување на влијанијата врз амбиентниот воздух

Воздухот е еден од основните елементи за чиста и здрава животна средина, па за негов квалитет неопходно е сите загадувачи, односно сите објекти кои испуштаат штетни материи да користат уреди за пречистување.

Заштитата на квалитетот на атмосферата треба да се остварува преку следните мерки:

- Интегрална контрола на загадувачите на атмосферата (меѓу кои и издувните гасови од моторните возила) и нивното делување и благовремено укажување на критичните метеоролошки појави;
- Примена на соодветни техничко-технолошки мерки;
- Подигање и оформување на заштитни зелени појаси (дрвореди);
- Подобрување на состојбата со зелените површини со правилен распоред на зеленило;
- При планирањето и изградбата на инфраструктурата приоритет да се дава на најдобро достапните техники и инсталации.

- Мерки за намалување на влијанијата врз климатскиот промени

Во доменот на заштитата на животната средина основна цел е преку соодветни плански поставки да се обезбедат услови за непречен развој со истовремено чување на квалитетот на средината за живот и работа.

За остварување на наведената цел, поставките и потребите од заштита на средината се вградуваат во сите домени на урбанистичкото планирање преку проверка и изготвување на современи стандарди и нормативи.

Со оглед на локацијата на која се предвидува реализацијата на оваа планска содржина не се очекува дека ќе има нарушување на квалитетот на воздухот на микро план и поширокиот регион или климатски промени. Затоа не се препорачуваат мерки.

- Мерки за заштита од бучава

Емисијата на бучава кон околината треба да биде во рамките на пропишаните гранични вредности.

Потребно е да се превземат активности за намалување на бучавата и вибрациите од опремата, со цел да се избегнат негативните ефекти од бучавата и да се почитуваат пропишаните гранични вредности за дозволено ниво на бучава во животната средина.

Мерки кои се предвидуваат за спречување и намалување на бучавата во фаза на изведба се:

- Објавување на план на отпочнување и завршување на работите;
- Изведба на работите во тек на дневни часови и намалување на можноста за вознемиреност од бучава (од 07.00-17.00 часот);
- Користење на нови и технички исправни машини, кои предизikuваат помало ниво на бучава;

Доколку во времето на имплементација на планот се увиди потреба од воведување на дополнителни мерки на заштита од бучава, истите ќе се спроведат.

- Мерки за намалување на влијанијата од вибрации

Имплементацијата на планската документација нема да предизвика значителни вибрации поради што нема да се воведат некои посебни мерки.

- Мерки за намалување на влијанијата врз почвата

Својствата на почвата индиректно влијаат, како на квалитетот на почвата, така и на квалитетот на подземните води, затоа е потребно да се предвидат соодветни мерки за спречување и намалување на влијанијата врз почвата.

Во време на градежните активности потребно е контролирано и внимателно отстранување на површинскиот слој од почвата, да не се вршат поголеми ископи од планираните, како и вишокот на земја да се искористи повторно.

Градежниот шут ако може да се употреби за тампонирање, а во случај да треба да се отстрани, истиот да се собере, транспортира и одложи на за таа цел посебно место на депонија.

Во оперативната фаза треба да се забрани фрлање и неконтролирано одлагање на отпад.

При реализација на предвидените активности на терен да се внимава да не дојде до искористување на земјиштето на начин и обем со кој би се загрозиле неговите природни вредности.

Со доследно спроведување на законските обврски на инвеститорот ќе се спречи било какво загадување на почвата во самиот опфат и надвор од него.

- Мерки за намалување на влијанијата врз флората и фауната

Во планирањето на просторот, задачите на заштита на природата се усмерени особено на активно уредување и заштита на природата и животната

средина, санирање на можните штети и повторно воспоставување на природната средина. Заштитата на природата ја опфаќа и заштитата на биолошката разновидност.

Загрозувањето и намалувањето на биодиверзитетот е глобален процес кој во последните 100 години добива загрижувачки размери. Причините за ваквиот тренд се многубројни, непосредно условени и најчесто тешко може да се елиминираат. Различните дејности на човекот во смисол на менување на природата, доведоа до силни и во многу случаи иреверзибилни процеси кои непосредно се одразуваат врз промената или целосно уништување на поделни екосистеми, а со тоа и до неповратно исчезнување на голем број органски видови и намалување на нивните популации до критична граница.

Што се однесува до изработката на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за главен колектор за поврзување на Винаца и селата Грдовци и Прибачево на ПСОВ Кочани и секундарни колектори за селата Лески, Јакимово и Истибања, општина Кочани, Општина Винаца и општина Чешиново Облешево заради обезбедување на здрава животна средина ќе бидат организирани објекти согласно прописите, нормите и стандардите кои ќе придонесат за заштита на воздухот, водите, земјиштето и другите елементи на животната средина и природа, со максимална заштита на природните вредности и реткости во планскиот опфат.

Основен услов за намалување на влијанијата врз флората и фауната се примената на предвидените мерки за правилно управување со просторот, отпадните води, отпадот, бучавата, почвата, воздухот и сл. Доколку при изработката на планот или при уредување на просторот се дојде до одредени нови сознанија за природното наследство кои можат да бидат загрозени со урбанизацијата на овој простор, потребно е да се превземат следните мерки на заштита на природното наследство:

- Утврдување на границите и означување на објектите прогласени и предложени како природно наследство;
- Во подрачјата и зоните со заштита да се придржуваат мерките за заштита согласно зоните;
- Избегнување на градежни активности во време на репродукција на видовите;
- На местата со карактер на природно наследство дозволено е користење на растителни и животински видови само во санитарно-здравствени цели со специјална дозвола од надлежен орган;
- На подрачјата кои се предложени за заштита како природно наследство, изградбата и уредувањето до прогласувањето на истите мора да се врши само со специјална дозвола од надлежен орган;
- Магистралната и останатата инфраструктура (надземна и подземна) да се води надвор од објектите со природни вредности, а при помали зафати потребно е нејзино естетско вклопување во природниот пејсаж;
- Воспоставување на мониторинг, перманентна контрола и надзор на објектите со природни вредности и превземање на стручни и управни постапки за санирање на негативните појави;

- Воспоставување на стручна соработка со соодветните институции во окружувањето;
- За заштита на природниот биодиверзитет, со посебен акцент врз еколошката структура и поддршка на природните процеси да се промовираат едукативни и рекреативни активности.

Заштитата на природата се уредува преку заштита на биолошката и пределската разновидност и заштита на природното наследство, во заштитени подрачја, надвор од заштитени подрачја како и заштита на природните реткости.

- Мерки за намалување на влијанијата врз пределот

Предвидените активности во планската документација ќе бидат во насока на зачувување и подобрување на естетските потенцијали на пределот. Со изработка на овој Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за главен колектор за поврзување на Веница и селата Грдовци и Прибачево на ПСОВ Кочани и секундарни колектори за селата Лески, Јакимово и Истибања, општина Кочани, Општина Веница и општина Чешиново Облешево, со оглед на планираните функции во опфатот не се предвидени никакви мерки. Предвидените активности во планската документација ќе бидат во насока на зачувување и подобрување на естетските потенцијали на пределот.

- Мерки за намалување на влијанијата врз материјалните добра

Имплементацијата на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за главен колектор за поврзување на Веница и селата Грдовци и Прибачево на ПСОВ Кочани и секундарни колектори за селата Лески, Јакимово и Истибања, општина Кочани, Општина Веница и општина Чешиново Облешево има позитивно влијание врз материјалните добра и затоа не се препорачуваат мерки за намалување на влијанијата врз материјалните добра.

- Мерки за намалување на влијанијата врз културното наследство

Согласно добиените податоци од УЗКН констатирано е дека во границите на опфатот постојат повеќе археолошки локалитети и споменици на културата. Поради тоа во согласност со одредбите од член 71 од Законот за заштита на културно наследство, потребно НУ Завод за заштита на спомениците на културата и Музеј - Штип да извршат увид во границите на опфатот на предметниот план, да се произнесат со стручно мислење и да утврдат соодветен режим на заштита на недвижните културни добра.

Согласно Законот за заштита на културното наследство („Сл. Весник на РМ” бр. 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16, 11/18 и 20/19) се уредуваат видовите, категориите, идентификацијата, начинот на ставање под заштита и другите инструменти за

заштита и користењето на културното наследство, правата и должностите на имателите и ограничувањата на правата на сопственост на културното наследство во јавен интерес.

Во текот на реализација на предвидените површини од овој план, доколку се најде на археолошки остатоци заради превземање на заштитни мерки, потребно е да се информираат службите надлежни за заштита на културно-историското наследство кои ќе пропишат посебни услови и режим за нивна заштита. При изработка на планска документација од пониско ниво, да се утврди точната позиција на утврдениот локалитет со културно наследство и во таа смисла да се применат плански мерки за заштита на недвижно културно наследство:

- Задолжителен третман на недвижното културно наследство во процесот на изработка на просторните и на урбанистичките планови од пониско ниво заради обезбедување на плански услови за нивна заштита, остварување на нивната културна функција, просторна интеграција и активно користење на спомениците на културата за соодветна намена, во туристичкото стопанство, во малото стопанство и услугите и во вкупниот развој на државата;
- планирање на реконструкција, ревитализација и конзервација на најзначајните споменички целини и објекти и организација и уредување на контактниот, околниот споменичен простор заради зачувување на нивната културно-историска димензија и соодветна презентација;
- измена и дополнување на просторните и урбанистичките планови заради усогласување од аспект на заштита на недвижното културно наследство.

- Мерки за намалување на влијанијата од управување со отпад

Согласно Законот за управување со отпад создавачите на отпад се должни во најголема мера да го избегнат создавањето на отпад и да ги намалат штетните влијанија на отпадот врз животната средина, животот и здравјето на луѓето.

Во случај на истекување на масло од механизацијата на околното земјиште, загадената почва да биде отстранета и соодветно дислоцирана, согласно законските прописи од областа на управувањето со отпадот.

За цврстиот отпад се предвидува собирање во контејнери за отпадоци, определување на пунктови за собирање на отпадот, поплочени места за депонирање на отпадоците во контејнери.

- Во оперативната фаза на планираниот опфат, градежниот отпад да се собира, селектира и истиот кој ќе нема употребна вредност да се превзема од страна на комуналното претпријатие или овластено правно лице;
- Тврдиот отпад да се собира во контејнери, а потоа комуналното претпријатие да врши транспорт и одлагање на депонија;
- Трајното депонирање или одлагање на отпадот во планираниот опфат или надвор од предвидените садови за одлагање да биде најстрого забрането.

По завршувањето на градежните активности потребно е да се процени можноста за повторно искористување на отстранетата почва од теренот при изведување на земјаните работи, а со цел да се избегнат дополнителните економски трошоци заради потребата од нејзина дислокација. Исто така, по завршување на градежните активности потребно е да се обезбеди вегетациски покривач на почвата околу новоизградената содржина.

Овие елементи ќе овозможат спречување на загадувањето на почвите и на подземните води, а со тоа и на животната и работната средина воопшто.

- Мерки за намалување на влијанијата врз квалитетот на површинските и подземните води

Во развојот на водостопанството и водостопанската инфраструктура мора да се запази концептот на одржлив развој кој е насочен кон рационално користење на природното богатство на земјата, а со тоа и подобрување на квалитетот на живеење.

При реализацијата на планот да се внимава да не дојде до искористување на земјиштето на начин и обем со кој би се загрозиле неговите природни вредности, квалитетот и количината и режимот на површинските и евентуално присутните подземни води. При реализација на активностите на терен да се избегне губење, модификација и фрагментација на природните живеалишта и прекумерно искористување на биолошките ресурси, со цел да се намалат или целосно елиминираат негативните последици врз стабилноста на екосистемите.

Мерки за заштита врз квалитетот на површинските и подземните води се однесуваат и ќе бидат во насока за:

- Интегриран пристап на заштита на подземните води (со оглед на состојбата на водата, притисоците и влијанија и ранливоста на водното тело);
- Превентивна заштита на лежиштата од контаминација на подземните води (од различни извори), или почитување на пропишаните мерки во одредените зони на санитарна заштита (кога тоа е предвидено);
- Собирање и соодветен третман на урбани и индустриски отпадни води пред испуштање во животната средина (согласно член 112-116 од Законот за водите);
- Изградба на канализациони мрежи и прочистителна станица за отпадни води за систематско зголемување на поврзаноста на ниво на инфраструктура;
- Развој на програмите на мерки во заштитени подрачја, во согласност со прописите кои ја регулираат заштитата на заштитени подрачја и во согласност со резултатите од мониторинг на квалитетот на водата во тие области.

- Мерки за намалување на влијанијата од несреќи и хаварии

За намалување на можните влијанија предизвикани од несреќи и хаварии се препорачува имплементација на мерките дадени во планската документација, во фазата на изградба, што ќе овозможат минимизирање на евентуалните појави за несреќи и хаварии во оперативната фаза.

- Мерки за заштитата и спасување

Системот за заштита и спасување се остварува преку:

- Набљудување, откривање, следење и проучување на можните опасности;
- Ублажување и спречување на настанување на можните опасности;
- Известување и предупредување за можните опасности и давање упатства за заштита, спасување и помош;
- Едукација и оспособување за заштита, спасување и помош;
- Организирање на силите за заштита и спасување и воспоставување и одржување на другите форми на подготвеност за заштита, спасување и помош;
- Самозаштита, самопомош и заемна помош;
- Мобилизација и активирање на силите и средствата за заштита и спасување;
- Одредување и изведување на заштитните мерки;
- Спасување и помош;
- Отстранување на последиците од природни непогоди, епидемии, епизоотии, епифитотии и други несреќи, до обезбедување на основните услови за живот;
- Надзор на спроведувањето на заштитата и спасувањето;
- Давање на помош на подрачјата кои претрпеле штети од поголеми размери од природни непогоди, епидемии, епизоотии, епифитотии и други несреќи, а кои искажале потреба за тоа и
- Примање помош од други држави.

- Мерки за заштитата од пожар

Во овие општини кој го опслужуваат регионот со противпожарна заштита, има противпожарни единици, кои се опремена со противпожарни возила и со обучени лица за дејствување во случај на пожар, во склоп на сервисните дејности.

При подготовката на планската документација почитувани се пропишаните мерки за заштита од пожари, согласно Законот за заштита и спасување („Сл. Весник на РМ” бр. 36/04, 49/04, 86/08, 124/10, 18/11, 41/14, 129/15, 71/16, 106/16 и 83/18) и Законот за пожарникарство („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 81/07, 55/13, 158/14, 193/15, 39/16 и 152/19), како и Правилникот за суштинските барања за заштита од пожар на градежните објекти („Сл.

Весник на РМ” бр. 94/09), Правилникот за техничките нормативи за хидрантска мрежа за гасење на пожари („Сл. Весник на РМ” бр. 31/06) и други позитивни прописи со кои е регулирана оваа проблематика.

- Мерки за заштита од природни катастрофи

Заштитата од урнатини како превентивна мерка се утврдува во урбанистичките планови во текот на планирањето на просторот. Според постојните анализи и добиените резултати за сеизмичност на месното подрачје според очекуваните дејности на земјотреси во иднина, основен степен на сеизмички интензитет во подрачјето изнесува 8° по МЦС.

Дефинирање на сеизмички hazard всушност претставува дефинирање на економско-технички критериуми за прифатливо ниво на безбеденост на градежната конструкција за различни материјали на објектите.

За да се избегне сеизмичкиот hazard потребно е градбата да се гради според параметрите и критериумите за сеизмичка градба.

Во случај на можни разурнувања било од земјотрес или од воздушен воен удар, планираното решение на уличната мрежа обезбедува:

- брза и непречена евакуација на луѓето (нема тесни грла);
- брз пристап на екипите за спасување и нивните специјални возила;
- непречена интервенција;
- штетите да се сведат на минимум;
- брза санација на последиците.

9. План на мерки за мониторинг на животната средина

За изработка на ефективен план за управување, неопходно е најнапред да се спроведе оцена на статусот на сите природни вредности вклучувајќи го и здравјето на човекот. Во следниот чекор се определуваат цели и приоритети за управување. Дали превземените мерки и активности ги даваат посакуваните резултати се утврдува преку континуиран мониторинг. Податоците од мониторингот ќе бидат основа за изработка на следниот план за управување. Според тоа, мониторингот е составен дел од кружниот процес на планирање на управувањето.

Основни цели на планот за мониторинг се:

- Подобрување на квалитетот на живеење и зголемување на животниот стандард;
- Заштита на животната средина со имплементација на Планот;
- Одржување на постојано ниво на флора и фауна;
- Подобрување на квалитетот на воздухот;
- Зачувување на квалитетот на почвата;
- Минимизирање на отпадот, рециклирање и негова повторна употреба;
- Минимизирање на појави од несреќи и хаварии.

Сепак, тоа најчесто се постигнува низ осмислени научни истражувања чија главна цел е да ги опишат процесите на екосистемите вклучувајќи ги и законите кои влијаат врз нив.

Еколошкиот мониторинг се однесува на последователни мерења во екосистемите со главна цел определување на трендови во компонентите, процесите или функциите.

Со секој предлог мерки за заштитата на животната средина потребно е да се изготви план за мониторинг на предложените мерки и мониторинг на животната средина. Во современото планирање на просторот, задачите на заштита на природата се усмерени особено на активно уредување и заштита на природата и животната средина, санирање на можните штети и повторно воспоставување на природната средина.

Што се однесува до изработката на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за главен колектор за поврзување на Винаца и селата Грдовци и Прибачево на ПСОВ Кочани и секундарни колектори за селата Лески, Јакимово и Истибања, општина Кочани, Општина Винаца и општина Чешиново Облешево особено треба да се има во предвид близината на обработуваниот простор. Доколку при изработка на планот и уредувањето на просторот се дојде до одредени нови сознанија за природни реткости кои може да бидат загрозени потребно е да се преземат мерки за заштита согласно Законот.

Заводот за здравствена заштита прибира податоци за ефектите од превентивната и акутната здравствена заштита согласно Законот за статистички истражувања во здравството, Програмата за статистички истражувања во здравството и Законот за здравствена заштита. Како дел од

вкупните активности, тој го следи квалитетот на водата, ако таа се користи за пиење.

Планот на мониторинг предвидува следење на следните параметри во животната средина:

- Следење на квалитетот и квантитетот на водите;
- Следење на квалитетот на воздухот;
- Следење на квалитетот на почвата;
- Следење на бучавата.

Со овој план ќе се овозможи:

- Потврда дека договорените услови при одобрување на проектот се соодветно спроведени;
- Управување со непредвидени влијанија и промени;
- Потврда дека влијанијата врз медиумите на животната средина се во рамките на предвидени или дозволени гранични вредности;
- Потврда дека со примена на мерките се врши заштита на животната средина, односно намалување на негативните влијанија.

Препораки:

- При носење на одлуки во постапките за усвојување Планот, да се почитуваат мислењата добиени од надлежните институции, засегнатите страни и засегнатата јавност;
- Редовно да се одржуваат системите за водоснабдување и одведување на атмосферските и комуналните отпадни води;
- При имплементација на Планот, посебно во градежната фаза да се применува добра градежна пракса;
- Урбанизацијата и просторниот развој да се усогласи во согласност со чувствителноста на локацијата подложна на природни непогоди, воени дејствија, технолошки несреќи;
- Преземање на компензациони мерки во случај на направени штети со кои е засегнато населението, нивното здравје и безбедност;
- Примена на мерките предложени во планската документација и Извештајот за СОЖС кои предвидуваат мерки за ефикасно користење на просторот, намалување на емисиите во животната средина, со цел избегнување на директните и индиректните ефекти врз медиумите и областите од животната средина и населението, особено мерките за намалување на нивото на бучава, заштита на водите, како и мерките за заштита од несреќи и хаварии.

10. Нетехничко резиме

Со самото реализирање на оваа планска задача се добиваат податоци за почвата, воздухот, водата, климатските фактори, населението, здравјето на луѓето, материјалните добра и др. и се создаваат услови за изнаоѓање на причините врз основа на која се предвидуваат мерки за заштита и намалување на евентуалните влијанија од спроведување на планот. Со идентификацијата на можните проблеми треба да се рационализираат трошоците и да се направи најсоодветен избор на мерките за заштита на животната средина. Преку реализација на планскиот опфат доаѓа до подобрување на економските услови преку отварање на нови работни места, односно ќе се создадат услови за економско ангажирање на населението, а со самото тоа воспоставување на предуслови за одржлив економски развој.

Според Законот за просторно и урбанистичко планирање, што Собранието на Република Македонија го донесе на 28 јуни 2005 година, задолжителна е изработка на просторни и урбанистички планови со цел да се обезбеди порамномерен просторен развој, рационално уредување и користење на просторот, како и мрежата на инфраструктура, услови за хумано живеење и работа на граѓаните. Се предвидуваат мерки за заштита и унапредување на животната средина и природата, заштита од воени разурнувања, од природни и технолошки непогоди.

Просторното и урбанистичко планирање претставува континуиран процес усогласен со развојната и економска политика на Македонија.

Во извештајот за Стратегиската оценка за животна средина се земени се детали од планот, програмите и стратегиите, како и информациите кои се утврдени при изготвувањето, а се од особено значење за можните влијанија за животната средина.

Извештајот на овој плански документ ги опфаќа податоците за:

- Постојната состојба на планскиот опфат;
- Потенцијалните влијанија врз населението, здравјето на луѓето, флората, фауната, почвата, воздухот, водата, климатските фактори, материјалните добра, културното наследство и др.
- Мерките за заштита и намалување на влијанијата;
- Состојбата на животната средина без имплементацијата на планот;
- Планот за мониторинг на животната средина.

Со изработката на Урбанистичко проектна документација треба да се обезбедат услови за плански развој. Поради ова целта на изработка на урбанистичкиот проект е подобрување на инфраструктурата за собирање и третман на комунални отпадни води во сливот на реката Брегалница, во согласност со директивата 91/271/ЕЕЦ и националното законодавство. Проектот предвидува поврзување на Винаца со ПСОВ Кочани што ќе придонесе за од овие пресметки усвоени се проточни количини на пумпите од 130л/с за 2040-та година, како и 160л/с за 2060-та година. Со меродавните количини за двата експлоатациони периоди, пресметани се потребната манометарска височина за пумпање како и брзините на текот кои ќе се јават

во потисниот цевковод, за избраните дијаметри. Ќе се придонесе кон подобрени хигиенски стандарди за населението, помалку проблеми во одржувањето на канализациониот систем, заштита на водните ресурси во сливот на реката Брегалница, промовирање на одржлив развој, подобри социо-економски услови и правилно функционирање на ПСОВ Кочани.

Концептот на новото техничко решение предвидува транспортот на отпадната вода од Веница и околните населени места до ПСОВ Кочани, да биде комбинација од течење на водата гравитационо и дел под притисок, односно со пумпање. Ова претставува основа за разработка на новото техничко решение во идејниот проект. Техничкото решение предвидува населените места кои се наоѓаат спротиводно од градот (Јакимово и Истибања), гравитационо да се доведат отпадните води до пресекот со главниот колектор од Веница. Од оваа пресечна точка почнува главниот колектор кој ја транспортира отпадната вода се до ПСОВ Кочани. Попатно на овој колектор, се вклучува и населеното место Лески од Општина Веница, како и Прибачево и Грдовци од Општина Кочани. Главниот колектор воглавно е гравитационен, само делот кој поминува под Река Брегалница е под притисок се до вклучувањето на првото Кочанско населено место, Прибачево. Второто населено место од општина Кочани кое се приклучува на главниот колектор е Грдовци, при што поради длабочината и состојбата на постоечкиот колектор од Грдовци се предвидува и негова реконструкција.

Пред да се зафатат отпадните води од секундарните колектори од селата како и пред да се зафатат водите од Веница со главниот колектор, се предвидува изведба на преливни шахти за да во услови на влажно време поголемите количини од предвидените за тој колектор, прелеат во најблискиот реципиент.

На предметниот опфат не постојат изградени објекти. Општината има потреба од донесување на ова документација со што би можела да му понуди на инвеститорот изградба на објекти од прва категорија, односно изградба на главен и секундарен колектор.

Поради ова целта на изработка на урбанистичкиот проект е формирање и дефинирање на проектен опфат, добивање на максимална површина за градба согласно законските прописи за предвидување на градба со класификација на намена Е 1.6- Канализациски инфраструктури.

Просторот кој е тема на разработка се наоѓа во територијата на Општина Кочани, Општина Веница и Општина Чешиново Облешево односно во КО Прибачево, КО Истибања, КО Лески, КО Мојанци, КО Грдовци, КО Јакимово, КО Теранци, КО Веница.

Проектниот опфат за изработка на Урбанистичко проектната документација е дефиниран согласно границите на катастарските парцели од КО Прибачево, КО Истибања, КО Лески, КО Мојанци, КО Грдовци, КО Јакимово, КО Теранци, КО Веница при Општина Кочани, Општина Веница и Општина Чешиново Облешево.

Површината која ја опфаќа опишаната граница изнесува 181276,82м².

Анализата на постојната состојба покажува дека на теренот на проектниот опфат нема изграден градежен фонд.

Согласно добиените податоците од Електродистрибуција ДООЕЛ Скопје - Друштво за дистрибуција на електрична енергија за подземни и надземни инсталации на дистрибутивната мрежа и објекти со допис бр. 10-22/4-104 од 11.04.2023 година, констатираше дека на предметниот проектен опфат има постоечки инсталации.

Согласно добиените податоците од МЕПСО за постојни и планирани електроенергетски објекти со допис бр. 11-2329/1 од 12.04.2023, предметниот проектен опфат СЕ ПРЕКЛОПУВА со ЕЕ Објекти кои се во нивна сопственост.

Согласно податоците од Дирекција за заштита и спасување - Подрачно одделение Винаца, со допис бр. 09-55/2 од 13.04.2023 година констатирано е дека за предметниот проектен опфат нема податоци за постоечка или планирана инфраструктура и затоа нема пречки во условите за планирање на просторот.

Согласно податоците од Дирекција за заштита и спасување - Подрачно одделение Кочани, со допис бр. 09-44/2 од 12.04.2023 година констатирано е дека за предметниот проектен опфат нема податоци за постоечка или планирана инфраструктура и затоа нема пречки во условите за планирање на просторот.

Според добиените податоци од Македонски Телеком АД-Скопје со допис бр. 44170 од 30.06.2023 година, констатирано е дека на предметниот проектен опфат има постојна МКТ инфраструктура.

Согласно добиените податоци од ЈПДП Скопје (допис бр. 10-3554/2 од 27.04.2023 година) констатирано е дека дел од предметниот опфат се вкрстува со регионалните патишта Р1309 (П-518) и Р1304 (П-527) за кои во плановите на Јавното претпријатие за државни патишта не е предвидено проширување ниту менување на сегашната траса.

Бидејќи дел од опфатот се вкрстува со државни патни правци, потребното е Инвеститорот да достави барање за Одобрување за подземни премини на инсталацијата. Во секој случај условите за подземните премини на инсталацијата ќе зависат од конкретните услови на терен и истите ќе бидат дефинирани во Одобрувањето.

Согласно добиените податоци од ЈП Солидарност со допис бр. 03-293 од 12.04.2023 година, констатирано е дека на посочената траса на главниот колектор и секундарните колектори не постојат водоводни канализациони инфраструктурни инсталации.

Согласно добиените податоци од ЈП ЖРСМ со допис бр. 2001-1677/2 од 06.04.2023 година, констатирано е дека предметниот проектен опфат се наоѓа надвор од заштитниот појас на железничката пруга, на предметната локација нема планирани и постојни инсталации и објекти кои се во нивна сопственост.

Согласно добиените податоци од УЗКН со допис бр. 17-1356/2 од 05.05.2023 година, констатирано е дека во границите на опфатот постојат повеќе археолошки локалитети и споменици на културата.

Поради тоа во согласност со одредбите од член 71 од Законот за заштита на културно наследство, потребно НУ Завод за заштита на спомениците на културата и Музеј - Штип да извршат увид во границите на

опфатот на предметниот план, да се произнесат со стручно мислење и да утврдат соодветен режим на заштита на недвижните културни добра.

Според добиените податоци од Управа за животна средина - Сектор Води (со допис бр.11-2878/2 од 14.06.2023) констатирано е дека предметната локација не е во рамките на предвидените акумулации согласно Водостопанската основа од Просторниот план на РМ 2002-2020, а притоа се наоѓа во границите на втора и трета заштитна зона на извориштето - експлоатационо бунарско поле Грдовски Орман согласно Елаборатот за одредување на граници на заштитни зони на експлоатационите бунари на локација Грдовски Орман - Кочани со тех. бр. ГТ- 15/03/2021 од март 2021 година изработен од ГИ Македонија, Скопје. Исто така, идентификувани се повеќе водотеци, меѓу кои и река Брегалница, Осојница, Градечка Река, Оризарска Река, кои поминуваат преку планскиот опфат и дел граничат со истиот.

Од анализата на постојната документација и просторните можности на локалитетот се потврдува можност за реализација на предложените програмски содржини од инвеститорот.

Во инвестиционите одлуки, стриктно треба да се почитуваат локациските услови и техно - економските критериуми за заштита на животната средина, кои се усвоени на национално ниво.

Реализацијата на овој проект ќе предизвика позитивни импулси и ефекти врз целото непосредно окружување и од аспект на повисока организација и уреденост на просторот, инфраструктурна опременост, како и максимално почитување на нормативите и стандардите за заштита на животната средина.

Просторот кој е тема на разработка се наоѓа во територијата на Општина Кочани, Општина Веница и Општина Чешиново Облешево односно во КО Прибачево, КО Истибања, КО Лески, КО Мојанци, КО Грдовци, КО Јакимово, КО Теранци, КО Веница. Проектниот опфат за изработка на Урбанистичко проектната документација е дефиниран согласно границите на катастарските парцели од КО Прибачево, КО Истибања, КО Лески, КО Мојанци, КО Грдовци, КО Јакимово, КО Теранци, КО Веница при Општина Кочани, Општина Веница и Општина Чешиново Облешево.

Изработката на Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план, со намена Е-1.6 - Канализациски инфраструктури на КО Прибачево, КО Истибања, КО Лески, КО Мојанци, КО Грдовци, КО Јакимово, КО Теранци, КО Веница, Општина Кочани, Општина Веница и Општина Чешиново Облешево ќе се одвива во рамките на границата на проектниот опфат.

Намената на новоформираната градежна парцела во целост е класифицирана со намена Е1 - Инфраструктурни водови односно Е1.6 - Канализациски инфраструктури. Урбанистичкиот проект кој е предмет на донесување треба да овозможи изградба на објекти од прва категорија на градба.

Техничко решение на главниот колектор

Главниот колектор е подолан на 5 секции, според вклучувањето на секундарните колектори во него. Вкупната должина на главниот колектор е 10,774м и на него се поставени вкупно 187 ревизиони шахти една пумпна станица и една испуствна шахта на потисниот дел. Главниот колектор започнува со ПП шахта во која се вклучува заедничкиот колектор од Истибања и Јакимово, како и постоечкиот главен колектор од Ваница. На ова локација веќе постои бетонска каскадна шахта на Ваничкиот колектор, која ќе биде отстранета, а на нејзино место ќе се постави приклучната шахта. Веднаш пред оваа приклучна шахта, на постоечкиот колектор од Ваница, предвидена е преливна шахта која вишокот на вода во случај на дожд, за да не го оптеретува колекторот, пумпната станица како и пречистителната станица, ќе прелее во постоечкиот испуст во Брегалница. За да се изведе приклучната шахта, а во неа да нема доток на вода, предвидено е прво да се изведе преливната шахта, за да при изведба на приклучната шахта отпадната вода да оди на прелив во постоечкиот колектор.

Трасата на првата секција од главниот колектор започнува од приклучната шахта М 187 (МЦ) на станицажа км 10+774.00, а завршува во М 141 (МЦ) на станицажа км 8+529.00. Почетокот на оваа секција се наоѓа во близина на фабриката за ќерамиди и ќерамички производи Ињенербергерв, чија канализација каскадно се зафаќа во шахтата М 185 (МЦ) на станицажа км 10+697.00. Од оваа шахта па се до М 166 (МЦ) на станицажа км 9+749.00 во вкупна должина од околу 1 км, трасата на колекторот се движи низ земјоделско земјиште и покрај него нема пристапен пат за одржување. Од М 166 (МЦ) па се до крајната шахта на оваа секција, каде се вклучува село Лески, трасата на колекторот се движи покрај земјен пат кој може да се користи за одржување. На овој дел од трасата, почнувајќи од станицажа км 9+281,00 до км 9+297.00, колекторот поминува под Река Градечка на место каде истата е канализирана. Оваа секција е со вкупна должина од 2,245м и на неа предвидени се вкупно 46 ПП ревизиони шахти. Цевководот е предвиден да биде изведен од полипропиленски цевки. Наклонот на нивелетата се движи од 0.30% до 2.00%, а длабочината на ровот во просек изнесува околу 3.4м.

Втората секција започнува од приклучната шахта на село Лески се до пумпната станица Ваница, која се наоѓа на станицажа км 8+030.00. Трасата на оваа секција по цела должина се движи покрај земјен пат. Оваа е најкратка секција од главниот колектор со вкупна должина која изнесува 499м. На истата се поставени 9 ПП ревизиони шахти. Цевководот е предвиден да биде изведен од полипропиленски цевки. Наклонот на нивелетата се движи од 0.30% до 0.64%, а длабочината на ровот во просек изнесува околу 2.0м.

Третата секција претставува единствената од петте секции која работи под притисок. Започнува од ПС Ваница, а завршува во приклучната шахта за село Прибачево М 132 (МЦ), на станицажа км 6+523.00. Од пумпната станица трасата се движи низ земјоделски површини се до преминот под река Брегалница. Преминот на потисниот цевковод под Брегалница е со должина од 130м, започнува од станицажа км 7+566.00 до км 7+696.00. Веднаш после преминот под река, трасата на цевководот се до станицажа км 7+350.00, се

движи покрај земјен пат. На стационоажа км 7+343.00, поставена е испушна шахта за испуштање на водата во цевководот во случај на потреба за интервенција или чистење. Од оваа шахта па се до крајот на оваа секција, цевководот се движи низ земјоделски површини. Вкупната должина на оваа секција изнесува 1,488м. Цевководот е предвиден да биде изведен од полиетиленски притисочни цевки. Наклонот на нивелетата се движи од 0.20% до 2.30%, а длабочината на ровот во просек изнесува околу 3.4м.

Четвртата секција започнува од приклучната шахта на село Прибачево се до приклучната шахта за село Грдовци М 85 (МЦ), која се наоѓа на стационоажа км 4+187.00. Приклучната шахта за село Прибачево воедно е и изливна шахта за потисниот цевковод и од овде отпадната вода продолжува гравитационо да тече се до ПСОВ Кочани. Од М 132 (МЦ) до М 125 (МЦ) на стационоажа км 6+204.00, трасата се движи во земјоделски површини веднаш покрај асфалтниот пат кој ги поврзува Прибачево со Грдовци. После ревизионата шахта М 125 (МЦ) па се до крајот на оваа секција трасата се движи покрај земјени патишта и ќе биде лесно достапен за одржување. На стационоажа км 5+720.51 главниот колектор се пресекува со главниот челичен цевковод ДН508мм со кој се водоснабдува Кочани, додека на стационоажа км 4+495.00, колекторот поминува под регионалниот пат Р1309 (Р-518). Веднаш после него колекторот проаѓа под земјен канал за наводнување. Секцијата завршува со приклучната шахта за село Грдовци. Оваа секција од главниот колектор е со вкупна должина од 2,336м. На истата се поставени 47 ПП ревизиони шахти. Цевководот е предвиден да биде изведен од полипропиленски цевки. Наклонот на нивелетата се движи од 0.30% до 1.80%, а длабочината на ровот во просек изнесува околу 2.6м.

Петтата секција започнува од приклучната шахта М 85 (МЦ) на село Грдовци се до постоечката бетонска шахта, на главниот Кочански колектор ПП 630мм, во ПСОВ Кочани ЕМ ЊЊТП, на која ќе се вклучи новиот колектор од Веница. Од М 85 (МЦ) до М 12 (МЦ) на стационоажа км 0+570.00, трасата се движи во земјоделски површини веднаш покрај земјени патишта. После ревизионата шахта М 12 (МЦ) па се до крајот на оваа секција трасата се движи покрај асфалтниот пристапен пат за ПСОВ Кочани. Помеѓу стационоажите км 0+667.00 и км 0+683.00, во должина од 16м, главниот колектор поминува под Оризарска Река. Оваа секција од главниот колектор е со вкупна должина од 4,187м. На истата се поставени 85 ПП ревизиони шахти. Цевководот е предвиден да биде изведен од полипропиленски цевки. Наклонот на нивелетата е униформен по целата должина 0,28%, а длабочината на ровот во просек изнесува околу 3.2м.

Според начинот на течењето во колекторот, тој е поделен на гравитационен и потисен. Поголемиот дел или вкупна должина од 9,267м или околу 86% од севкупната должина, колекторот е гравитационен, додека останатиот дел или должина од 1,488м, е потисен. Поради различниот начин на течење и пресметките за потребниот дијаметар се разликуваат. Мередавните количини се усвоени за крајот на предвидениот експлоатационен период од 2060-та година. Поради промена на отпадните количини при приклучување на населените места по должина на колекторот, истиот е

поделен на пет секции за кои се направени хидраулички пресметки за проточност, од кои е направен изборот на потребниот дијаметар. Како материјал при изборот на гравитационите цевководи е одлучено да се усвои полипропилен, поради своите технички карактеристики како и достапноста на нашиот пазар. Потребни критериуми (минимум услови) при избор на дијаметарот на гравитациони цевководи:

- Максимален полнеж на цевката од 70% при отпадни количини во суво време;
- Максимален полнеж на цевката од 90% при отпадни количини во влажно време;
- Минимален наклон на цевководот од 1/Д (Д - дијаметар на цевководот во мм).

Изборот на дијаметар на потисниот цевковод за разлика од гравитациониот е покомплициран, поради тоа што за придвижување на текот во цевководот се користат пумпи кои за таа намена трошат електрична енергија. Поради тоа за избор на нај оптимален дијаметар на потисниот цевковод, направена е техно економска анализа. Како материјал при изборот на цевководите е одлучено да се усвои полиетилен со висока густина ХДПЕ-ПЕ 100, поради своите технички карактеристики како и достапноста на нашиот пазар. При изборот на нај оптимален дијаметар за потисниот цевковод направена е анализа на најмали трошоци во која се земени во предвид инвестиционите трошоци, трошоците за електрична енергија и трошоците за одржување. Во анализата се испитувани цевководи со дијаметри од ДН315, ДН355, ДН400, ДН450 и ДН500мм номинален или за полиетиленски цевки тоа е надворешниот дијаметар. При изборот на дијаметарот, како минимум критериуми и влезни услови е земено:

- Брзината во цевководот при максимален проток да е поголема од 1,00м/с, за поефикасно промивање на цевководот;
- Минимална брзина во цевководот да е поголема од 0,70м/с, за спречувањето на таложење на наслаги во цевководот

Вкупната површина на проектниот опфат изнесува 181 276,8 м².

Со урбанистичкиот проект се формира една површина за градба.

Градежната површина нумерирана со број 1 изнесува 181 276,82м².

Согласно површината за градба, процентот на изграденост е 100%.

Поради стецифичноста на намената на УП нема потреба од сообраќајни решенија. Согласно добиените податоци од ЈПДП Скопје (допис бр. 10-3554/2 од 27.04.2023 година) констатирано е дека дел од предметниот опфат се вкрстува со регионалните патишта Р1309(П-518) и Р1304 (П-527) за кои во плановите на Јавното претпријатие за државни патишта не е предвидено проширување ниту менување на сегашната траса.

Согласно добиените податоци од ЈП ЖРСМ со допис бр. 2001-1677/2 од 06.04.2023 год, констатирано е дека предметниот проектен опфат се наоѓа надвор од заштитниот појас на железничката пруга, на предметната локација нема планирани и постојни инсталации и објекти кои се во нивна сопственост.

Согласно добиените податоци од ЈП Солидарност со допис бр. 03-293 од 12.04.2023 год, констатирано е дека на посочената траса на главниот колектор и секундарните колектори не постојат водоводни канализациони инфраструктурни инсталации.

Бидејќи се работи за проектен опфат со специфична намена односно Е1.6 - Канализациска инфраструктура, фекална и атмосферска со кој се планира поставување на главен и секундарни колектори, не се јавува потреба од изведба и приклучок на водоводна мрежа.

Целта на изработка на урбанистичкиот проект е подобрување на инфраструктурата за собирање и третман на комунални отпадни води во сливот на реката Брегалница, во согласност со директивата 91/271/ЕЕЦ и националното законодавство. Проектот предвидува поврзување на Винаца со ПСОВ Кочани што ќе придонесе за подобрени хигиенски стандарди за населението, помалку проблеми во одржувањето на канализациониот систем, заштита на водните ресурси во сливот на реката Брегалница, промовирање на одржлив развој, подобри социоекономски услови и правилно функционирање на ПСОВ Кочани. Концептот на новото техничко решение предвидува транспортот на отпадната вода од Винаца и околните населени места до ПСОВ Кочани, да биде комбинација од течење на водата гравитационо и дел под притисок, односно со пумпање. Ова претставува основа за разработка на новото техничко решение во идејниот проект. Техничкото решение предвидува населените места кои се наоѓаат спротиводно од градот (Јакимово и Истибања), гравитационо да се доведат отпадните води до пресекот со главниот колектор од Винаца. Од оваа пресечна точка почнува главниот колектор кој ја транспортира отпадната вода се до ПСОВ Кочани. Попатно на овој колектор, се вклучува и населеното место Лески од Општина Винаца, како и Прибачево и Грдовци од Општина Кочани. Главниот колектор воглавно е гравитационо, само делот кој поминува под Река Брегалница е под притисок се до вклучувањето на првото Кочанско населено место, Прибачево. Второто населено место од општина Кочани кое се приклучува на главниот колектор е Грдовци, при што поради длабочината и состојбата на постоечкиот колектор од Грдовци, се предвидува и негова реконструкција. Пред да се зафатат отпадните води од секундарните колектори од селата како и пред да се зафатат водите од Винаца со главниот колектор, се предвидува изведба на преливни шахти за да во услови на влажно време поголемите количини од предвидените за тој колектор, прелеат во најблискиот реципиент.

Согласно добиените податоците од ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ДООЕЛ Скопје - Друштво за дистрибуција на електрична енергија за подземни и надземни инсталации на дистрибутивната мрежа и објекти констатираше дека на предметниот проектен опфат има постоечки инсталации.

Согласно добиените податоците од МЕПСО за постојни и планирани електроенергетски објекти, предметниот проектен опфат се преклопува со ЕЕ Објекти кои се во нивна сопственост, односно со 110кв далекувод. При изработка на проектна документација во случај на вкрстување и

доближување на далекуводи на МЕПСО треба да се почитуваат законските норми.

За реализација на системот за заштита на животната средина потребно е да се почитува:

- Селектирано и организирано депонирање на отпадот во депонија;
- Зачувување на амбиенталните, естетските потенцијали на просторот;
- Изградба на современа инфраструктура;
- Загадувачот е должен да ги надомести трошоците за отстранување на опасноста од загадување на животната средина, да ги поднесе трошоците за санација, како и да ја стави во функција животната средина во состојба како пред оштетувањето;
- Спроведување на постојните закони и прописи со кои се заштитува просторот, ресурсите и националното богатство;
- Организирање и уредување на просторот со цел да се постигне севкупен развој, посебно во однос на: стопанисувањето на земјоделското земјиште, шумите, водите и др;
- Заштитата на природното и создаденото богатство;
- Утврдување на насоката и критериумите за уредување на просторот надвор од градежните подрачја со помош на стручни упатства од ресорите на земјоделството, водостопанството, шумарството и заштитата на животната средина. Неопходно е да се посвети поголемо внимание на планирањето на инфраструктурните коридори и објекти со приоритетно користење на постојните траси и помалку вредни простори;
- Помошните и пратечки градежни објекти (магаџински објекти за материјали, алати и гориво и други помошни објекти) кои ќе се користат во фазата на изградба, треба да бидат лоцирани на поголеми растојанија од коритата на водотеците и површините под шума, населени места и заштитено и предложено за заштита природно наследство;
- Доследно спроведување на планот.

Согласно добиените податоци од Управа за заштита на животната средина - Сектор Води (со допис бр. 11-1011/1 од 26.01.2024 год) потребно е согласно Елаборатот за одредување граници на заштитни зони на експлоатационите бунари на локација "Градовски Орман" - Кочани со тех.број ГТ 15/03/21 од март 2021 година изработен од Градежен Институт "Македонија" А.Д. Скопје да се почитуваат следните одредби:

- Во широка заштитна зона забранети се активности и дејности кои можат да имаат негативно влијание врз квалитетот и издашноста на извориштата и тоа:
 - изградба на туристички, угостителски, спортско - рекреативни, земјоделско - стопански објекти, со можен ризик по однос на загадување на површинските и подземните води, како и објекти и вршење на дејности кои можат да го загрозат квалитетот, здравствената исправност и издашноста на извориштето;

- испуштање на непрочистени комунални, индустриски и атмосферски отпадни води;
- вршење на дејности како површинска и подземна експлоатација на било која минерална суровина;
- транспорт и складирање на: нафта, нафтени деривати, киселини, масти и масла, отровни и радиоактивни материи и други опасни материи, освен за потреби на веќе постоечки објекти при што да се почитуваат мерките за заштита на животната средина предвидени со законот за заштита на животната средина;
- депонирање, складирање и расфрлање на цврст, градежен, комунален и друг вид на отпад и смет;
- ископи за било какви намени во водоносниот слој (изданската зона) и изградба на објекти и градби под ниво на подземна вода кое на различни места и во различни периоди во рамките на оваа заштитна зона главно се движи во границите од 2 до 3м;
- намалување на горниот заштитен слој на почвата, освен при изградба на градежни објекти за кои не е предвидена забрана во овие мерки;
- изградба на рибници, како и изградба на кампови и масовно кампување;
- изградба на собирни јами за отпадни води;
- изведба на бунари за експлоатација на подземна вода со капацитет поголем од 1л/с;
- изградба на индустриски комплекси кои во технолошките процеси користат опасни и штетни материи;
- изградба на бензински пумпи (станции), автомеханичарски сервиси или сервиси за перење возила, стопански гаражи, други објекти кои се ризични по однос на загадување на подземните води;
- експлоатацијата на песок, чакал и камен од коритата и бреговите на природните водотеци и активности со кои се продлабочува или се оштетува речното корито и бреговите на површинските водотеци, освен во функција на подобрување на режимот на водите и заштита од штетно дејство на водите согласно дозвола/водостопанска согласност од надлежен орган;
- интензивно земјоделско производство со примена на арски ѓубрива, хемиски ѓубрива, пестициди, фунгициди, инсектициди и хербициди;
- интензивно сточарско производство и изградба на објекти како што се трла, бачила, мандри, кланици, фарми за одгледување на стока, живина и сл.;
- формирање на нови гробишта и проширување на капацитетот на постојните.

Корисниците на земјиштето во широката зона доколку изведуваат активности кои имаат влијание врз животната средина се должни да изработат Елаборат за заштита на животната средина или Студија за оцена на влијанието врз животната средина согласно прописите од животната средина. Исто така, во широката заштитна зона не треба да се преземаат и

други активности и дејствија кои го загрозуваат квалитетот и издашноста на водата на подземните водни тела.

Во пошироката заштитна зона забранети се активности и дејности кои можат да предизвикаат негативни последици врз квалитетот или квантитетот на подземната вода и тоа:

- испуштање на непрочистени отпадни води, нафта и нафтени деривати, киселини и други штетни, опасни и радиоактивни материи;
- депонирање на отпад, надвор од организирани, обезбедени и контролирани депонии;
- било какви индустриски, хемиски, металуршки и рударски депонии на опасен и штетен отпад;
- складирање на радиоактивни материи;
- нерегулиран транспорт и нерегуларно складирање на: киселини, масла, отровни, опасни, штетни материи;
- изградба на индустриски комплекси кои во технолошките процеси користат опасни и штетни материи, освен со примена на посебни-строги мерки на заштита, исполнување на посебни услови и доколку со стручна експертиза се докаже дека нема да има штетно влијание врз квалитетот на подземните води;
- изградба на септички јами, освен водонепропусни септички јами на локации каде не постои инсталирана канализациска мрежа;
- неконтролирана сеча на шуми.

Во пошироката заштитна зона може да се спроведуваат мерки на одгледување, нега и обнова на шумите, пошумување со насади за обнова на шумите и пошумување на голини за заштита од ерозија, од страна на ЈП Македонски шуми. Исто така, во пошироката заштитна зона се забрануваат и други видови на активности и дејности кои го загрозуваат квалитетот и квантитетот на подземните води.

Нарачател на Елаборатот за одредување граници на заштитни зони на експлоатационите бунари на локација "Градовски Орман" - Кочани е КЈП "Водовод" Кочани, па потребно е да се прибави мислење од истиот.

Согласно Законот за водите („Сл. Весник на РМ” бр. 87/08, 09/09, 161/09, 83/10, 51/11, 44/12, 163/13, 180/14, 146/15, 52/16 и „Сл. Весник на РСМ” бр. 151/21) заради заштита и одржување на природните и уредени речни корита и бреговите на водотеците, езерата и акумулациите, забрането е, освен со дозвола или согласност издадена врз основа на закон, изградба а постројки и објекти во крајбрежните земјишта, односно нивната местоположба треба да биде надвор од крајбрежниот појас во широчина од 50 метри зад линијата на допирање на педесетгодишната вода кај нерегулираните водотеци, односно зад ножицата на насипот кај регулираните водотеци. Од тука во Графичкиот дел на Проектната документација потребно е да се исцрта водотекот, со дефиниран крајбрежен појас од 50 метри врз основа на хидролошки податоци за истиот. Исто така, согласно Законот за води, Министерството за животна средина и просторно планирање издава водостопанска согласност заради изградба на нови или реконструкција или доградба на постојни објекти, кои се наоѓаат во или

покрај површинските води, објекти коишто поминуваат преку или под површинските води или пак објекти кои се сместени во близина на површински води или крајбрежните земјишта, а кои можат да влијаат врз режимот на водите. Водостопанската согласност се издава и за регулација на водотеците, како заштитни водостопански објекти. Со конкретни податоци за река Брегалница располага АД Водостопанство на РСМ, како надлежен субјект за регулирање на водотеците надвор од населените места.

Кога станува збор за мониторинг за животната средина се дава можност за испитување, оценување и системско набљудување на загадувањето и состојбата на медиумите во животната средина како и идентификација и регистрација на изворите на загадување. Планот на мониторингот претставува алка помеѓу сите вклучени страни и претставува основа за надлежните институции во кој ќе го контролираат процесот на спроведување на законската регулатива и да донесуваат одлуки.

Најголем бенефит во спроведувањето на стратегиската оценка на животната средина е во вклучување на аспектите од полето на социјалата, економијата и животната средина, меѓусебната соработка, развој на регионалните цели и целите за одржлив развој и заштита на животната средина и луѓето.

Заштита на водите се предмет на систем од мерки кои ги опфаќаат следните елементи:

- Мерки за заштита на водите од ерозија;
- Мерки за заштита на водите од сообраќајот;
- Мерки за заштита на водите од несоодветното постапување (исфрлање на отпад ис л.) со отворени истражни дупнатини, напуштени бунари и други објекти кои претставуваат локални жаришта;
- Мерки за заштита на водите од случајно и хавариско истекување на нафта и масла од механизацијата.

Планот на мониторинг предвидува следење на следните параметри во животната средина:

- Следење на квалитетот и квантитетот на водите;
- Следење на квалитетот на воздухот;
- Следење на квалитетот на почвата;
- Следење на бучавата.

Со овој план ќе се овозможи:

- Потврда дека договорените услови при одобрување на проектот се соодветно спроведени;
- Управување со непредвидени влијанија и промени;
- Потврда дека влијанијата врз медиумите на животната средина се во рамките на предвидени или дозволени гранични вредности;
- Потврда дека со примена на мерките се врши заштита на животната средина, односно намалување на негативните влијанија.

11. Прилози

Листа на национална законска регулатива

1. Закон за животна средина („Сл. Весник на РМ“ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18) и („Сл. Весник на РСМ“ бр. 89/22 и 171/22);
2. Уредба за определување на проектите и за критериумите врз основа на кои се утврдува потребата за спроведување на постапката за оцена на влијанијата врз животната средина („Сл. Весник на РМ“ бр. 74/05);
3. Уредба за стратегиите, плановите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапката за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ“ бр. 153/07);
4. Уредба за содржината на извештајот за стратегиска оцена на животната средина („Сл. Весник на РМ“ бр. 153/07);
5. Уредба за критериумите врз основа на кои се донесуваат одлуките дали определени плански документи би можеле да имаат значително влијание врз животната средина и врз здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ“ бр. 144/07);
6. Уредба за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина („Сл. Весник на РМ“ бр. 147/08);
7. Закон за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ“ бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 163/16, 64/18, 168/18 и 32/20);
8. Законот за квалитет на амбиентниот воздух („Сл. Весник на РМ“ бр. 67/04, 92/07, 35/10, 47/11 и 100/12-пречистен текст, 10/15 и 146/15);
9. Правилник за критериумите, методите и постапките за оценување на квалитетот на амбиенталниот воздух („Сл. Весник на РМ“ бр. 67/04);
10. Закон за водите („Сл. Весник на РМ“ бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/11, 44/12, 23/13, 163/13, 180/14, 146/15 и 52/16) и („Сл. Весник на РСМ“ бр. 151/21);
11. Уредба за класификација на водите („Сл. Весник на РМ“ бр. 18/99);
12. Уредба за категоризација на водотеците, езерата, акумулациите и подземните води („Сл. Весник на РМ“ бр. 18/99 и 71/99);
13. Уредба за класификација на водите („Сл. Весник на РМ“ бр. 18/99);
14. Закон за отпад („Сл. Весник на РСМ“ бр. 216/21);
15. Листа на отпади („Сл. Весник на РМ“ бр. 100/05);
16. Закон за заштита од бучава во животната средина („Сл. Весник на РМ“ бр. 79/07, 124/10, 47/11, 163/13 и 146/15) и („Сл. Весник на РСМ“ бр. 151/21);
17. Одлука за утврдување во кои случаи и под кои услови се смета дека е нарушен мирот на граѓаните од штетна бучава („Сл. Весник на РМ“ бр. 64/93);

18. Закон за заштита на културното наследство („Сл. Весник на РМ” бр. 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16, 11/18 и 20/19);
19. Закон за заштита на природата („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15, 63/16 и 113/18) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 151/21);
20. Закон за безбедност и здравје при работа („Сл. Весник на РМ” бр. 92/07, 136/11, 23/13, 25/13, 137/13, 164/13, 158/14, 15/15, 129/15, 192/15, 30/16 и 27/18).

Листа на релевантни ЕУ директиви

Директиви на ЕУ ипфатени во Национална стратегија за апроксимација во животната средина (2008). Релевантни се и нивните измени и дополнувања:

1. Рамковна директива за отпад (2006/12/ЕС)
2. Рамковна директива за квалитет на амбиентен воздух (96/62/ЕС), дополнета со Регулативата (ЕС) 1882/2003
3. Рамковна Директива за вода (2006/60/ЕС) дополнета со Одлуката 2455/2001/ЕС
4. Директива за вода за пиење (98/83/ЕС) дополнета со Регулативата (ЕС) 1882/2003
5. Директива за испуштање на опасни супстанции во водите (76/464/ЕЕС) дополнета со Директивата (91/692/ЕЕС и 2000/60/ЕС) е биде отповикана со Рамковната директива за води (2000/60/ЕС) од 22.12.2007, освен член 6, кој беше отповикан на 22.12.2000.
6. Директива за мерење на квалитетот на водата за пиење (79/869/ЕЕС) дополнета со Директивите 81/855/ЕЕС, 91/692/ЕЕС, и Регулативата (ЕС) 807/2003 ќе биде отповикана со Рамковната директива за води (2000/60/ЕС) од 22.12.2007)
7. Директива за Стратешка оценка на животна средина (2001/42/ЕС)
8. Директива за пристап на информации за животната средина (2003/4/ЕС)

Додаток

Врз основа на член 65 став(б) од Законот за животна средина (Сл. Весник на РМ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 111/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18) и (Сл. Весник на РСМ бр. 89/22 и 171/22), Министерство за транспорт и врски, на ден 12.06.2024 година, донесе

Одлука за спроведување на стратегиска оцена

1. За планскиот документ УРБАНИСТИЧКИ ПРОЕКТ ВОН ОПФАТ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА ГЛАВЕН КОЛЕКТОР ЗА ПОВРЗУВАЊЕ НА ВИНИЦА И СЕЛАТА ГРДОВЦИ И ПРИБАЧЕВО НА ПСОВ КОЧАНИ И СЕКУНДАРНИ КОЛЕКТОРИ ЗА СЕЛАТА ЛЕСКИ, ЈАКИМОВО И ИСТИБАЊА, ОПШТИНА КОЧАНИ, ОПШТИНА ВИНИЦА И ОПШТИНА ЧЕШИНОВО ОБЛЕШЕВО, кој го донесува Министерство за транспорт и врски, потребно е да се спроведе стратегиска оцена на влијанието врз животната средина согласно член 65 од Законот за животната средина.
2. Како органи засегнати од имплементација на УРБАНИСТИЧКИ ПРОЕКТ ВОН ОПФАТ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА ГЛАВЕН КОЛЕКТОР ЗА ПОВРЗУВАЊЕ НА ВИНИЦА И СЕЛАТА ГРДОВЦИ И ПРИБАЧЕВО НА ПСОВ КОЧАНИ И СЕКУНДАРНИ КОЛЕКТОРИ ЗА СЕЛАТА ЛЕСКИ, ЈАКИМОВО И ИСТИБАЊА, ОПШТИНА КОЧАНИ, ОПШТИНА ВИНИЦА И ОПШТИНА ЧЕШИНОВО ОБЛЕШЕВО, се определуваат: Министерство за транспорт и врски, Министерство за животна средина и просторно планирање, Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство, Министерство за култура - Управа за заштита на културното наследство, Министерство за здравство, Министерство за економија, Дирекција за заштита и спасување, А.Д. Водостопанство на Република Македонија, ЕВН, МЕПСО, Македонски телекомуникации, Комунални претпријатија, здруженија на граѓани, претставници од стопанскиот и граѓанскиот сектор и др.
3. Согласно критериумите за определување на тоа дали еден плански документ има влијание врз животната средина од Член 65 став 4 од Законот за животна средина и врз основа на податоците од Прилог 2 на Правилникот за формата, содржината на образецот на одлуката за спроведување односно неспроведување на стратегиска оцена, донесувањето на УРБАНИСТИЧКИ ПРОЕКТ ВОН ОПФАТ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА ГЛАВЕН КОЛЕКТОР ЗА ПОВРЗУВАЊЕ НА ВИНИЦА И СЕЛАТА ГРДОВЦИ И ПРИБАЧЕВО НА ПСОВ КОЧАНИ И СЕКУНДАРНИ КОЛЕКТОРИ ЗА СЕЛАТА ЛЕСКИ, ЈАКИМОВО И ИСТИБАЊА, ОПШТИНА КОЧАНИ, ОПШТИНА ВИНИЦА И ОПШТИНА ЧЕШИНОВО ОБЛЕШЕВО, има влијание врз животната средина од следните причини: Од анализите се заклучува дека со конечната изградба на колекторот и поврзувањето на Винаца и селата на ПСОВ Кочани е неопходна и дека реализацијата на овој проект ќе има голем придонес во интегрираното управување со отпадните води, но и генерално подобрување на состојбата на разгледуваните медиуми и области на животната средина. При реализирање на проектот, неопходно е доследна примена на сите предвидени мерки за спречување или ублажување на негативните влијанија во целокупната проектна документација.
4. Обемот на извештајот за стратегиска оцена треба да ги опфати следните аспекти: Влијанието на развојните решенија во поглед на осетливите елементи на животната средина на планираниот опфат (вода, почва, управување со отпад, природното и културно/археолошко наследство и пејсаж).

5. Одлуката заедно со формуларите за определување на потребата од спроведување на стратегиска оцена се објавува на веб страната на Министерство за транспорт и врски на следната веб адреса: <http://mtc.gov.mk>.
6. Против оваа одлука јавноста има право на жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос од втор степен во рок од 15 дена од денот на објавување на одлуката на веб страната <http://mtc.gov.mk>.

Бр. 67-2132/2
Датум: 2.06.2024 година
Место: Скопје

Заменик Министер
Беким Рехери

СЕКТОР ЗА ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
СЕКТОРИ I PLANIFIKIMIT HAPËSINOR

Арх. бр. УП1-15-1260/2024

Дата: 08-07-2024

До: Министерство за транспорт и врски
Ул. Црвена Скопска Општина бр. 4
1000 Скопје
Република Северна Македонија

Предмет: Известување
Врска: ваш бр. 67-2132/4 од 12.06.2024 год.

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
REPUBLIKA E MAQEDONISE SE VERIUT
МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРАНСПОРТ
MINISTRIA E TRANSPORTIT
Shkup - Shkup

Примено:	16.07.2024		
Република:			
Орг. единица № организације	Број: №№№№	Прилог: Шт./јк	Вредност: Vlera:
67-2132/5			

Почитувани,

Во врска со Вашето барање доставено до Министерство за животна средина и просторно планирање - Сектор за просторно планирање под бр.УП1-15-1260/2024 од 18.06.2024 год. поврзано со постапка за носење на планска документација за Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за главен колектор за поврзување на Винаца и селата Грдовци и Прибачево на ПСОВ Кочани и секундарни колектори за селата Лески, Јаќимово и Истибања – Општина Кочани, Општина Винаца и Општина Чешиново Облешево, Ве известуваме дека согласно Законот за животната средина ("Сл.весник на РМ" бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18 и "Сл.весник на РСМ" бр. 89/22 и 171/22) Вашата Одлука за спроведување на Стратегиска оцена за влијанието врз животната средина бр.67-2132/2 од 12.06.2024 год. и Формуларот бр.67-2132/3 од 12.06.2024 год., Министерството за животна средина и просторно планирање ги прифаќа. Одлуката заедно со формуларите задолжително се објавуваат на веб-страницата на органот кој го подготвува и носи планскиот документ.

Со почит,

Изработил: Зарије Абаз

Одобрил: Дајана Марковска Ристеска

1

Министерство за животна средина и просторно планирање на
Република Северна Македонија
Плоштад „Пресвета Богородица“ бр. 3, Скопје
Република Северна Македонија

МИНИСТЕР
Izet Mexhiti

Ministria e Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit hapësinor e
Republikës së Maqedonisë së Veriut
Bul. "Presveta Bogorodica" nr. 3, Shkup
Republika e Maqedonisë së Veriut

+389 2 3251 403
www.moep.gov.mk

Користена литература

- Просторен план на РМ, 2004;
- Урбанистички проект вон опфат на урбанистички план за главен колектор за поврзување на Винаца и селата Грдовци и Прибачево на ПСОВ Кочани и секундарни колектори за селата Лески, Јакимово и Истибања, општина Кочани, Општина Винаца и општина Чешиново Облешево;
- Услови за планирање на просторот;
- Директива за стратегиска оценка на животна средина (2001/42/ЕС);
- Домашни и меѓународни документи, планови, програми и стратегии;
- Достапни искуства и практики.